

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Kotona Suurpellossa

Suurpellon yhteisöllisyyden arviointia

Kariniemi, Ulla

2013 Laurea Otaniemi

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Otaniemi

Kotona Suurpellossa. Suurpellon yhteisöllisyyden arviointia

Ulla Kariniemi
Terveysten edistämisen
koulutusohjelma, johtaminen
perhetyössä ja perhehoitotyössä
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2013

Ulla Kariniemi

Kotona Suurpellossa. Suurpellon yhteisöllisyyden arviointia

Vuosi 2013 Sivumäärä 75

Opinnäytetyössä tutkittiin Espoon Suurpeltoon rakentuvan asuinalueen asukkaiden ajatuksia yhteisöllisyydestä. Opinnäytetyö on osa Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin arviointia. Pilotin tavoitteena oli edesauttaa monimuotoista yhteisöllisyyttä asukkaiden ja toimijoiden keskuudessa Suurpellossa. Tutkimus on ajankuva keväältä ja kesältä 2012.

Tutkimuksessa haettiin vastauksia kysymyksiin, mitä yhteisöllisyys tarkoittaa suurpeltolaiselle ja miten yhteistoiminta, yhteenkuuluvuuden tunne ja vaikuttaminen näkyvät Suurpellossa. Aineistonkeruu toteutettiin teemahaastatteluilta. Yksilö- ja parihaastatteluihin valittiin haastateltavat harkinnanvaraisesti alueella aktiivisesti toimineista suurpeltolaisista.

Suurpeltolaiset arvostavat yhteisöllisyyttä. Haastatteluissa korostui yhteistoiminta yhteisöllisyyden muotona. Yhteistoimintana nähtiin niin toiminta toisten suurpeltolaisten kanssa kuin alueella toimivien kumppaneiden ja lähialueen toimijoiden kanssa. Asukkaiden perustama ja johtama Suurpelto-seura kokoaa asukkaita yhteen ja organisoii toimintaa.

Suurpeltolaisuus koettiin tärkeäksi. Yhteishenki näkyi yhteisinä hankkeina kuten viljelylavan perustamisena. Viljelylavasta muodostui keskeinen kokoontumispaikka Infopaviljongin lisäksi.

Alueen asukkaat vaikuttivat alueen kehittämiseen Suurpelto-seuran kautta. Vaikutusmahdollisuudet taloyhtiön asukastoimikuntien kautta nähdään vähäisiksi. Koulii-hankkeen ohjausryhmä koettiin tärkeäksi vaikuttamiskanavaksi. Koulii-hankkeen eri pilotit ja niiden ideapajat nähdään merkittävänä yhteisöllisen toiminnan käynnistäjänä.

Avainsanat: yhteisöllisyys, yhteistoiminta, yhteenkuuluvuuden tunne, vaikuttaminen, voimaantuminen

Ulla Kariniemi

At home in Suurpelto. Evaluation on communality in Suurpelto

Year	2013	Pages	75
------	------	-------	----

This thesis is a survey of communality amongst the inhabitants in Suurpelto, a new urban area in Espoo. The thesis is a part of the evaluation of Koulii project and its pilot 'People make Suurpelto'. The aim of the pilot was to promote diverse communality between the inhabitants and working life partners in Suurpelto. The study represents the situation as it was in spring and summer of 2012.

The aim of this study was to find out what communality means to the inhabitants in Suurpelto and how collaboration, sense of community and influencing matters show in Suurpelto.

The method of collecting data was based on theme interviews. The participants of the individual and pair interviews were active inhabitants of Suurpelto and were selected by purposive sampling.

The inhabitants of Suurpelto value communality. Collaboration as a means of communality was emphasized in the interviews. Collaboration includes working with other inhabitants of Suurpelto as well as with the partners in the neighbourhood. The Suurpelto club that was founded and is run by the inhabitants, gathers inhabitants together and also organizes activities.

Being a Suurpelto inhabitant was regarded important. The spirit of community shows as joint efforts such as the starting of cultivation boxes. The area of cultivation boxes became a central meeting place in addition to the Info pavilion building.

The inhabitants of Suurpelto influence on the development of the area through Suurpelto club. The possibility to influence by house committees is regarded as minor. The executive group of Koulii project was regarded as an important way of influencing. The pilots of the project and the workshops of the pilots were seen as a significant promoter of community activities.

Keywords: communality, collaboration, sense of community, influencing, empowerment

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Koului-hanke	8
3	Yhteisöllisyys	10
4	Voimaantuminen	12
5	Asuinalue yhteisöllisyyden mahdollistajana	13
5.1	Yhteisöllisyyden tilat	14
5.2	Luonto ja yhteisöllisyys	16
5.3	Virtuaaliyhteisöllisyys	16
5.4	Turvallisuus.....	17
5.5	Yhteisöllinen toiminta.....	18
5.6	Yhteiskunnallinen yrittäjäyys.....	18
5.7	Asukkaat toimijoina.....	19
6	Yhteisön kehittämismenetelmiä	20
7	Tutkimuskysymykset.....	22
8	Tutkimusmenetelmä ja aineistot.....	23
8.1	Realistinen evaluaatio.....	23
8.2	Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä	25
8.3	Tutkimuksen kohderyhmä ja tiedonhankinnan kuvaus	27
8.3.1	Teemahaastattelut	27
8.3.2	Taustatietolomake	30
8.4	Analyysin kuvaus	30
9	Taustaa ja muutto Suurpeltoon	33
10	Yhteisöllisyyttä Suurpellossa ja suurpeltolaisuus.....	34
11	Yhteistoimintaa Suurpellossa	37
11.1	Suurpellon ihmiset	37
11.2	Suurpelto-seura.....	39
11.3	Uudenlainen arki	40
11.4	Kumppanit	42
11.5	Tulevaisuuden Suurpelto.....	45
12	Vaikuttamisen tavat Suurpellossa	48
13	Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus	49
14	Tutkijan ja kohderyhmän välinen suhde	51
15	Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset	52
16	Jatkotutkimusta Suurpellossa	58
	Lähteet	61
	Kuviot	64

Taulukot	65
Liitteet	66

1 Johdanto

Suurpelto on noin 325 hehtaarin alue Espoossa, joka sijaitsee Turunväylän eteläpuolella Kehä II:n molemmin puolin. Alueen sijaintia voi pitää keskeisenä; matkaa Helsingin keskustaan on vain kolmetoista kilometriä. Lähialueella sijaitsee suuria työllistäviä alueita kuten Otaniemi ja Keilaniemi ja palveluja löytyy läheltä muun muassa Tapiolasta, Matinkylästä ja Olarista. 89 hehtaaria on varattu puistoille ja viheralueille ja alueen vieressä on keskuspuisto, joka tarjoaa hyvät puitteet ulkoiluun. Alue on ollut pitkään maa- ja metsätalousaluetta ja sille ollaan nyt suunnittelemassa 10 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan aluekokonaisuutta. Alueen rakentaminen kestää noin 15 vuoden ajan. (Suurpellon Markkinointi 2012.)

Suurpeltoon on rakentumassa uusi asuinalue ja ensimmäiset asukkaat ovat asuttamassa aluetta. Vuoden 2012 lopulla Suurpellossa oli asukkaita noin 2000 (suurpelto.fi 2012). Puistokaupungin suunnitelmat tähtäävät lähellä oleviin palveluihin ja pieniin välimatkoihin, jotta elämässä jäisi enemmän aikaa itselle ja lähimmäisille. Suurpeltoa markkinoidaan alueena, jossa asuminen ja rakentaminen on kestävä kehityksen mukaista. Suurpellon visioon kuuluu myös perhekeskeisyyden näkyminen asumisessa ja palveluissa, uudet, innovatiiviset palvelukonseptit, jotka helpottavat arkea, elinikäinen oppiminen sekä kansainvälisyys. (Suurpellon Markkinointi 2012.)

Uuden teknologian ja korkeakouluysteistyön kautta on haluttu rakentaa innovatiivista ja uudenlaista elin- ja työskentely-ympäristöä, joka huomioi niin ihmisen, ympäristön kuin taloudenkin tarpeet (Ideapelto 1). Asuinalueella toimi Laurean ja Omnian yhteistyönä Kouluii-hanke, joka toteutettiin vuosina 2010 - 2012. Kouluii-hankkeen päätavoitteena oli kehittää palvelumuotoiluun perustuvaa t&k&i-toimintamalli ja monialaisen, toisen asteen ja korkeakoulutusta integroiva oppimisklusteri Suurpeltoa hyödyntämällä Living Lab -ympäristöä. Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä olivat opettajatiimien palvelupilottien kehittäminen. (Juujärvi ym. 2011).

Hankkeen vaikuttavuuden arvioimiseksi myös asukkaiden äänen kuuleminen on tärkeää. On vaikea kuvitella, miten asukkaat kokevat ulkopuolisten osallistumisen heidän arkielämään ja kotiympäristön muokkaamiseen. Voisi myös ajatella, että arjen keskellä kehittämiseen väsyä ja muutosvastarinta lisääntyy. Mahtaako meillä on Espoossa tulevaisuudessa keskelläme Suurpelto-heimo omine leimallisine piirteineen vai kohtaako suurpeltolaisia muutto- ja muutoväsymys ja sitä kautta paluu ympäristön normeihin ja omiin totuttuihin tapoihin. Asukkaisista itsestään riippuu, jääkö kehittämistyö elämään hankkeen jälkeenkään. Aiheen mielenkiintoa lisäsi myös sen paikallisuus. Opinnäytetyöni tarkoitus on kerätä asukkaiden kokemuksia uudelle alueelle muuttamisesta, siellä elämisestä ja Kouluii-hankkeen vaikutuksesta yhteisöllisyyden näkökulmasta.

2 Kouluii-hanke

Koulutuksen Innovaatio & Integraatio-hanke, Kouluii, on Espoon seudun koulutusyhtymä Omnian ja Laurea-ammattikorkeakoulun yhteishanke, joka toteutettiin vuosina 2010 - 2012. Kouluii-hankkeessa innovointi kohdentui Suurpellon asuinalueeseen. Alueella ei ole vielä palveluja ja verkostot ovat vasta rakentumassa, joten se tarjosi hyvän kohteen käytäntölähtöiselle innovaatiotoiminnalle. Kouluii-hankkeen tuloksena tavoiteltiin monialaista oppimisklusteria, jossa intergroituu ammatillinen toinen aste ja korkeakoulutus. Se hyödynsi palvelumuotoiluun perustuvaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan mallia sekä Living Lab -ympäristöä aluekehitystyön välineinä. Kouluii-hankkeen välitön kohderyhmä oli Omnian ja Laurean opetushenkilöstö. Hankkeen palvelujen innovointi kohdentui Espoon Suurpellon asuinalueeseen ja hankkeen välillisiä kohderyhmiä olivat Suurpelto-alueen asukkaat ja toimijat sekä Omnian ja Laurean opiskelijat. (Juujärvi & Pessa 2012, 15 - 16.)

Living Lab tarkoittaa tosi elämän ympäristöä toisin kuin keinotekoinen tutkimuslaboratorio. Living Labin peruselementtejä ovat käyttäjälähtöisyys, toimijaverkosto, tosi elämän ympäristö ja avoin innovaatio. (Orava 2009, lähteessä Juujärvi & Pessa 2012, 67.) Käyttäjälähtöisyys on viime vuosina korostunut palvelujen kehittämisessä. Käyttäjälähtöiset menetelmät vaativat paljon aikaa. Käyttäjien arjen tutkiminen edellyttää kuitenkin ihmisen kohtaamista hänen arkiympäristössään. Käyttäjälähtöisyys ja living lab -toiminta liittyvät myös laajemmin hallitusohjelman innovaatiopolitiikkaan. (Lassila & Rantanen 2012, 98.)

Living Lab -toiminta voi olla mahdollistaja- tai kehittäjävetoista. Suurpelto edusti mahdollistajavetoista Living Lab -toimintaa ennen Kouluii-hankkeen osallisuutta. Se pyrki yhteiskunnallisiin parannuksiin strategian kehittämisen ja käytännön toiminnan kautta pitkällä aikavälillä. Tavoitteena oli ongelmien ennaltaehkäisy ja uudenlaisen innovatiivisen asuinalueen rakentaminen Espoon kaupungin Suurpelto-vision mukaisesti. Kouluii-hanke muutti Living Lab -toimintaa kehittäjävetoiseen suuntaan. Se tarkoittaa uuden tiedon tuottamista ja siihen perustuvien toimintojen kehittämistä. Tarkoituksena oli tuottaa verkoston jäsenille hyödyllistä tietoa. Tavoitteina oli tuottaa uutta tutkimustietoa, kehittää uusia palveluja tai tuotteita, kaupallistaa liikeideoita ja ratkaista arkipäivän ongelmia. (Juujärvi & Pessa 2012, 67 - 69)

Kouluii-hankkeessa jalostunut Living Lab -näkemys tiivistyi neljäksi teemaksi, jotka ovat opiskelijat innovaattoreina, käyttäjätiedon moninaisuus, verkostoituminen ja pitkäjänteinen kehittämistoiminta. Opiskelijat osallistuivat toimintaan opintojaksojen, opinnäytetöiden ja harjoittelujen kautta. Käyttäjätiedon kerääminen mm. toiminnan kautta oli Living Lab -toiminnan keskeinen tunnusmerkki. Tietoa kerättiin asukailta tai yhteistyökumppaneilta. Living Lab -toiminta edellyttää mm. käyttäjien ja erilaisten käyttäjäsegmenttien kanssa ver-

kostoitumista. Suurpellossa asukkaiden ääntä edusti hankkeen myötävaikutuksella perustettu Suurpelto-seura. Pitkäjänteisen kehittämistyön edellytyksenä on, että jokin taho johtaa Living Labin käytännön toimintaa. Suurpellossa Koulii-hanke päättyi syksyllä 2012. (Juujärvi & Pessa 2012, 69 - 77.)

Koulii-hankkeessa toimi seitsemän eri tiimiä, joista Ihmiset tekevät Suurpellon oli yksi. Ihmiset tekevät Suurpellon -tiimissä toimi neljä sosiaalialan opettajaa ja yksi Laurean yliopettaja, joka on myös tämän opinnäytetyön ohjaaja. Lisäksi mukana oli yksi avoimen ammattikorkeakoulun opiskelija. Lukuvuonna 2011 - 2012 mukaan tuli kaksi opettajaa lisää ja opiskelijajäsenestä tuli Suurpellon Markkinoinnin koordinaattori sijaintinaan Suurpellossa sijaitseva Infopaviljonki. Tiimi jakautui vielä kahteen alatiimiin, joista toinen keskittyi Lahiradio-konseptin kehittämiseen ja toinen Infopaviljongin toiminnan kehittämiseen ja verkostoitumiseen Suurpellossa. (Juujärvi & Pessa 2012, 31, 35.)

Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin tavoitteena oli edesauttaa monimuotoista yhteisöllisyyttä asukkaiden ja toimijoiden keskuudessa Suurpellossa. Pilotti pyrki kehittämään toimintamalleja, joilla edistetään yhteenkuuluvuudentunnetta, vaihtotalouden kehittymistä ja vaikuttamista. (Suurpellon kasvot seminaari 2011.) Päämääränä oli edistää asukkaiden ja toimijoiden viihtymistä ja juurtumista Suurpeltoon monimuotoisen yhteisöllisyyden synnyttämisen ja kehittämisen avulla. Yhteisöllisyyden kehittyminen edellyttää, että asukkailla ja toimijoilla on siihen riittävästi aikaa ja paikkoja, joissa voi kokoontua ja kohdata. Tiimin näkemyksen mukaan yhteinen toiminta on palkitsevaa ja helpottaa arjen sujumista. Yhteiset tapahtumat ja perinteet juhlistavat arkea ja lisäävät Suurpelto-henkeä. Menestyksen mittareina olivat muun muassa palvelujen osallistujamäärät, asukasviihtyvyys, sidosryhmien määrä ja moninaisuus, sosiaalisen verkoston, vaihtotalouden ja alueellisen identiteetin kehittyminen. (ITS-pilotin palvelutuotteen kuvaus 2.12.2010.)

Ihmiset tekevät Suurpellon -tiimin kehittämiskohteita olivat yhteisöpaja, ideakahvila, lähimedia ja yhteiset tapahtumat. Tavoitteena oli edistää Suurpellon yhteisöllisyyttä eli yhteistä toimintaa, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja vaihtotalouden syntymistä. Näkyvin osa tiimin toimintaa oli osallistuminen Suurpellon tapahtumien suunnitteluun ja järjestämiseen. Näistä merkittävin oli Kukkiva Suurpelto -tapahtuma toukokuussa 2012, jolloin oli myös viljelylavatalkoot. Elokuussa 2012 toteutettiin Espoo-päivänä Sykkivä Suurpelto -tapahtuma Suurpelto-seuran ja Suurpellon markkinoinnin järjestämänä. Kaikkia tiimin konsepteja pyritään kehittämään edelleen ja vakiinnuttamaan pysyväksi toiminnaksi pidemmällä aikavälillä. (Juujärvi & Pessa 2012, 58 - 61.)

Koulii-hankkeen prosessia, sen interventioita ja tuloksia on arvioitu koko hankeprosessin ajan. Arviointitutkimuksen lähestymistapa on ollut realistinen evaluaatio. (Juujärvi ja Pessa 2012,

22.) Realistinen evaluaatio eroaa tavanomaisesta tieteellisestä päättelystä siten, että tämä tutkimusote vuorottelee käytännöllisen ja teoreettisen ajattelun välillä ja tekee päätelmiä sekä havaittujen tosiseikkojen että asetettujen arviointikriteerien perusteella (Anttila 2007). Koulii-hankkeen väliraportissa Saappaat Suurpellon savessa (Juujärvi ym. 2011) tutkijat arvioivat, että realistinen evaluaatio on sopinut erittäin hyvin hankkeen tarpeisiin, sillä se pakottaa jatkuvaan vuoropuheluun ohjelmateorian ja kokemusten välillä ja se ohjaa etsimään parempia toimintamalleja jo hankeprosessin aikana.

Kun arvioidaan sitä, vastaako se, mitä tarjotaan asukkaiden tarpeita, tulee tuntee nuo asukkaiden tarpeet (Robson 2001, 78). Koulii-hankkeen ja Symbio Living Lab -hankkeen vertaisarviointissa Juujärvi (2011) mainitsee, että käyttäjälähtöisyydessä käyttäjä on keskiössä ja toiminnan suunta ei määräydy ylhäältäpäin ja pohtii, että Koulii-hankeessa toiminta on kuitenkin aika opettajavetoista. Käyttäjistä saatiin lopulta aika vähän uutta tietoa, vaikka tutkimushankkeessa käytettiin erilaisia menetelmiä (Juujärvi ym. 2011). Koulii-hankkeen väliarvioinnin (Juujärvi ym. 2011) tulokset johtavat myös jatkosuunnitelmiin ja pitkäaikaisten vaikutusten seuraamiseen, joista erityisesti Suurpelto-alueen asukkaiden aktiivinen terveys ja voimaantuminen ovat nousseet kiinnostuksen kohteiksi. Oman opinnäytetyöni idea nousi näistä lähtökohdista ja pohdinnasta, tuleeko käyttäjän ääni riittävästi kuulluksi. Opinnäytetyöni tavoite on pyrkiä ymmärtämään käyttäjiä paremmin ja kerätä asukkaiden ajatuksia yhteisöllisyyden toteutumisesta Suurpellossa.

3 Yhteisöllisyys

Empiirisen yhteisötutkimuksen perinteen mukaisesti yhteisö voi tarkoittaa alueellisesti rajattavissa olevaa yksikköä, sosiaalisen vuorovaikutuksen yksikköä tai yhteenkuuluvuuden tunteiden ja yhteisyyttä osoittavien ilmiöiden yksikkönä. Näiden painotukset voivat vaihdella eri yhteisöissä. Paikallisyhteisössä tietyllä alueella asuu ihmisiä, jotka kokevat yhteenkuuluvuutta. Yhdyskunta on tietty alue, jossa on sosiaalisen vuorovaikutuksen järjestelmä. Yhteisyys voi ilmetä toimintana tai tunteina. Kun ihmisryhmiin pyritään vaikuttamaan ulkoapäin yhteisöllisyyden lisäämiseksi, puhutaan yhteisöllistämisestä. (Lehtonen 1990, 17 - 23, 26.)

Lehtonen kuvaa yhteisötutkimuksessa kaksi pääsuuntausta. Sosiologinen suuntaus korostaa alueellisuutta ja vuorovaikutusta. Kolmantena elementtinä on yhteenkuuluvuuden tunne. Kolme kenttää määrittyy kahden kriteerin perusteella ja sisin kenttä kolmen kriteerin perusteella. (Lehtonen 1990, 16 - 20.) Yhteisöllisyys voi siten muodostua hyvin erilaiseksi riippuen siitä, mitkä kriteereistä toteutuvat. Yhteisö-käsite tarkoittaa eri ihmisille eri asioita. Siihen mielletään liittyvän yhdessäolo, yhteisyys ja vuorovaikutus. Yhteisöllisyyden kokemus on sekä harmoniaa, yhteistyötä ja altruistista välittämistä muista. (Saastamoinen lähteessä Filander & Vanhalakka-Ruoho 2009, 34 - 36.)

Yhteisöllisyyden tunnetaan kaipuuta ja tarvetta. Yhteisöt nähdään vastauksiksi moniin sosiaaliin ja kulttuuriin ongelmiin (Filander & Vanhalakka-Ruoho 2009, 11). Yhteisöllisyys on palannut yhteiskunnalliseen keskusteluun 2000-luvun alussa. Ehkä yksilöllisyys on saavuttanut kyllästymispisteensä tai yhteiskunnan käsite on kriisiytynyt. Luonnollisista yhteisöistä syrjään joutuneet ihmiset kokevat keinotekoisestikin luotujen yhteisöjen palvelevan perustarvetta kuulua johonkin. Jokainen voi itse määritellä, millaista hyvä elämä on ja minkälaisiin yhteisöihin haluaa kuulua. (Sternberg 2011, 115.) Oma perhe on yhteisö, jota ei voi valita. Lähiyhteisöjä ovat muun muassa työyhteisöt ja harrastusryhmät. Näiden lisäksi yhteisö voi olla myös ei-paikallinen, laaja ja löyhästi rajattu, kuten Euroopan yhteisö tai virtuaaliyhteisö. (Kumpulainen 2004, 9.)

Ihminen tasapainoilee yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden välillä. Yksilölliset valinnanmahdollisuudet ovat tärkeitä, mutta yhteisöllisyyttä ihminen tarvitsee kasvaakseen kokonaiseksi ihmiseksi. Riittävän löysät yhteisösiteet mahdollistavat yksilön omat valinnat ja yksilö saa itse määritellä sitoutumisen asteen. Vastavuoroisuus kuuluu hyvään yhteisöllisyyteen. Yksilö on valmis antamaan, kun kokee myös itse saavansa jotain yhteisöltä. Kun tämänkaltainen yhteisöllisyys toteutuu, ihmisen voimaantuminen mahdollistuu. (Sternberg 2011, 115, 125 - 126.)

Yksilöiden valinnat tuottavat sosiaalisia siteitä ja yhteisöllisyyden uusia piirteitä. Yhteisösiteet ovat löystyneet sitten maatalous-Suomen ja monet sosiaaliset kuviot ja mallit ovat herkästi rikkoutuvia, elämänpuitteet liikkuvia sekä geografis-fyysisesti että sosiaalis-psykkisesti. Muuttoliike on vilkasta ja elämisen puitteita leimaa usein väliaikaisuus. Uusi yksilön ja yhteisön side on tuonut heikkoja auktoriteettirakenteita. Tämä tarkoittaa, että veloitteet sitovat ihmisiä heikommin kuin aikaisemmin. Elämä on yksilöitynyt. (Hoikkala & Roos 2000, 26 - 27.) Moderni sosiaalinen ryhmäytyminen on vapautunut perinteisten yhteisömuotojen kahlitsevuudesta. Yhteiskunnan rakenteen modernisoituminen on tuonut esiin uudenlaisen yksilöllisyyden. Myös yhteisöllisyys on kehittynyt yksilöllisemmäksi ja Kangaspunta kutsuu sitä käsitteellä yhteisyys. (Kangaspunta 2011, 7.)

Aiemmin asumisen yhteisöllisyyteen ei kiinnitetty erityistä huomiota. Asuintalojen rakenne ja sijainti ja sen muodostama pihapiiri loivat vuorovaikutusta ihmisten välille. Tämä vuorovaikutteinen toiminta eli yhteisöllisyys ei ollut tietoisesti rakennettua vaan luontevaa arkielämän sosiaalista kanssakäymistä. Nykyisin yhteisöllisyyden ja yksilöllisyyden suhde tulee esiin niissä valinnoissa, joita ihmiset tekevät suhteessa asumismuotoonsa ja elämäntapoihinsa. Yhteisöllisyys liittyy yksilöllistymiseen. Yhteisöllisyyden kiinnittyminen erityiseen tavoitteeseen vaikuttaa sen olemukseen. Lehtonen kuvaa käytäntöyhteisön käsitteen, joka viittaa ryhmään tai ryhmittymään enemmän kuin varsinaiseen yhteisöön. Se kuvaa paremmin nykyajan vaihtelevaa

vaa, löyhää ja joustavaa yhteisöllisyyttä. Keskeinen yksilöitä yhdistävä tekijä on toiminnallisuus. (Lehtonen lähteessä Kangaspunta 2011, 198 - 199, 204, 225.)

Vanhan ajan yhteisöllisyyttä on ilmennyt niin maaseudulla kuin kaupunkien kortteleissa. Yhteisöllisyyteen voi liittyä myös kielteisiä piirteitä. Suljetut tai tiiviit yhteisöt voivat myös ahdistaa ja rajoittaa yksilön toimintamahdollisuuksia. Yhteisöllisyys nähdään pääosin myönteisenä asiana. Yhteisöllisyyttä voi lähestyä myös sosiaalisen pääoman kautta, jolloin tarkastellaan yhteisön ominaisuutta tai toimintatapaa, jonka keskeisiä tekijöitä ovat ihmisten välinen luottamus, vastavuoroisuus ja vertaisuus. Sen ajatellaan rakentuvan erityisesti osallisuudesta yhteisölliseen toimintaan, jota voi olla esimerkiksi vapaaehtois- ja harrastustoiminta. (Kattilakoski 2012, 120.) Yhteisötyö nähdään tärkeäksi myös sosiaalityön puolella. Esimerkiksi valtaistamista tukevat työotteet ovat osa kuntouttavaa sosiaalityötä ja asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia pyritään tukemaan. Sosiaalityötä suunnataan enenevässä määrin yhteisosiaalityöksi ja siten rakenteiden ja yhteisöjen kehittämiseen. (Karjalainen & Sarvimäki 2005, 12 - 14; kts. Tonteri 2011, 144.)

Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotilla on yhtymäkohtia toimintatutkimukseen. Toimintatutkimuksessa pyritään valamaan uskoa ihmisten omiin kykyihin ja toimintamahdollisuuksiin eli voimaannuttamaan heitä (Heikkinen et al 2006). Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin tavoitteena oli lisätä alueen yhteisöllisyyttä. Juujärvi jne. (2010) mainitsee Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin toimintamallin koostuvan yhteisöllisyyden edellytyksistä, sosiaalisesta vuorovaikutuksesta ja yhteenkuuluvuudesta ja symbolisesta yhteisyydestä. Yhteisömääritelmiin liittyy vahvasti yhteenkuuluvuuden tunne (Sternberg 2011). Tässä opinäytetyössä yhteisöllisyyden ajattelun koostuvan yhteistoiminnasta, yhteenkuuluvuuden tunteesta ja vaikuttamisesta (Juujärvi sähköposti 14.4.2012).

4 Voimaantuminen

Voimaantumisen käsitteeseen käytetään myös termejä empowerment ja valtaistuminen. Kivipelto ja Kotiranta (2011) puhuvat valtaistumisesta. He ovat kuvanneet useisiin lähteisiin pohjaten valtaistumisen osa-alueet. Valtaistuminen näkyy hyvänä itsetuntona. Ihminen tuntee itsensä itsevarmaksi ja omaa hyvän minäidentiteetin, itsearvostuksen ja hallinnan tunteen. Valtaistumiseen liittyy myös mahdollisuus päättää omaa elämää koskevista asioista ja vaikuttaa päätöksentekoon. Muita valtaistumisen osa-alueita ovat tasa-arvoinen osallistuminen ja toiminta muiden kanssa, resurssit, kriittinen tietoisuus, toimivalta eli kyvyt käsitellä omassa elämässä tapahtuvia asioita, toiminnan sortavien rakenteiden poistamiseksi sekä valtaistumista edistävä valta. (Kivipelto & Kotiranta 2011, 126.)

Hochwälder ja Bergsten Brucefors (2005, 521) puolestaan mainitsevat työhön liittyen voimaantumisen osa-alueiksi merkityksellisuuden, kompetenssin, itsemääräämisen ja vaikutusmahdollisuuden. Merkityksellisuuden kokemus nousee omien arvojen ja työtehtävien yhteensopivuudesta. Kompetenssin tunne tarkoittaa, että ihminen uskoo selviytyvänsä työtehtävistä hyvin omien tietojensa ja taitojensa avulla. Voimaantumiseen liittyy myös tunne, että hallitsee oman työnsä ja että pystyy vaikuttamaan työn tuloksiin. (Hochwälder & Brucefors 2005, 521.) Rogers jne. (1997) kartoittivat voimaantumiseen liittyviä tekijöitä mielenterveyspalvelujen käyttäjien keskuudessa. Viisi voimaantumiseen liittyvää tekijää olivat itsetunto, voiman tunne, yhteisöaktiivisuus, optimismi ja oman elämän hallinta sekä oikeutettu vihantunne. Omaan elämään vaikuttaminen, osallistuminen ja päätöksenteko omien ja ympäristöön liittyvien asioiden suhteen, nousivat tärkeiksi. Oikeutettu ärtymys toimimattomista asioista on tärkeä toimintaa alulle paneva voima.

Osallisuuden kokemus syntyy osallistumisesta. Osallisuutta voidaan rohkaista ulkoapäin yhteisössä työskentelevän työntekijän avulla. Turvallinen ympäristö ja onnistumisen kokemukset lisäävät osallisuutta ja juuri tähän tarvitaan yhteisöjä. Osallisuus puolestaan mahdollistaa voimaantumisen ja valtaistumisen (Sternberg 2011, 116.) Yksittäinenkin myönteinen kokemus, joka lisää tunnetta osallisuudesta omaan elämään ja ympäristöön, voi johtaa laajempaan voimaantumiseen omassa elämässä (Hokkanen 2009, 108). Voimaantunut ihminen kykenee myös ottamaan vastuuta lähiympäristöstään (Caddies-käsikirja 2010, 95).

5 Asuinalue yhteisöllisyyden mahdollistajana

Kun lähdetään rakentamaan asuinalueita aivan alusta, asukkaat pyritään ottamaan mukaan suunnitteluun. Asuntojen ja lähiympäristön viihtyisyyteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota, jotta voidaan edistää uusien asukkaiden juurtumista alueelle. Alueen kokeminen omaksi ja tärkeäksi edistää yhteisöllisyyden syntymistä alueelle. Rakennettu ympäristö voi tarjota mahdollisuuksia sosiaaliseen kanssakäymiseen. Osallistuminen ja vaikuttaminen oman asuinympäristön suunnitteluun lisäävät sosiaalista viihtyvyyttä ja edistää yhteisöllisyyden syntymistä. Myös fyysisen ympäristön erilaisilla ratkaisuilla voidaan lisätä asukkaiden välistä vuorovaikutusta. Espoon Säterinmetsässä asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet auttoivat naapurisuhteiden syntymisessä. Vuorovaikutusmuotoja olivat tervehtiminen, kyläily, osallistuminen yhteisvastuullisiin tehtäviin ja toisten auttaminen. (Vaattovaara & Vuolteenaho 2005, 30.) Erityisesti uudella asuinalueella tarvitaan myös erilaisia yhteisiä projekteja tai tapahtumia kokoamaan asukkaita yhteen ja tarjoamaan mahdollisuuksia vuorovaikutukseen. Eri asumismuotojen asukkaiden kokoaminen yhteen auttaa yhteishengen muodostumista laajemmin kuin vain taloyhtiötä koskevaksi. Tiivis rakentaminen ja viihtyisä ympäristö lisäävät ihmisten kohtaamista esimerkiksi kadulla ja parkkipaikalla. Puitteiden lisäksi tarvitaan myös toi-

mintaa ja osallistumismahdollisuuksia, jotta syntyy yhteisöllisyyttä. (Vaattovaara & Vuolteenaho 2005, 35.)

Yhteiskunnalliset muutokset palvelutarjonnassa haastavat yhteisöllisyyden kehittymään. Asu-
misympäristö muuttuu myös maahanmuuttajien määrän lisääntyessä ja väestön ikääntyessä.
Ympäröivä tila ja paikka rakentavat yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyyden teemoina nousevat vah-
vasti esille yhteisöllisten tilojen merkitys, ympäristön luoma turvallisuus, virtuaaliyhteisölli-
syyt ja liikunta- ja kulttuuriharrastusten vaikutus yhteisöllisyyden ylläpitoon. Palvelujen tuo-
tanto ja yrittäjyys niin, että yhteisöllisyys on keskeinen osa palvelun arvopohjaa ja päämää-
rää sekä monimuotoistuva väestö ja naapuriapu ovat myös keskeisiä yhteisöllisyyden toteutu-
miseen vaikuttavia asioita. (Kattilakoski ym. 2012.)

5.1 Yhteisöllisyyden tilat

Rakennettu ympäristö ja asunnot ovat arkkitehtien suunnittelemaa ja asukkaiden sijaan ra-
kennuttajat määrittelevät, mitä tuotetaan. Kun asukkaat eivät pääse osallistumaan suunnitte-
luprosessiin, ympäristö tuntuu vieraalta. Kun asukkaat otetaan mukaan suunnitteluun raken-
nuttajien ja arkkitehtien kanssa, pystytään luomaan ympäristö, joka tuntuu omalta ja jota voi
muunnella joustavammin. Arkkitehtuurin merkitys asukkaiden viihtymiseen on niin suuri, että
sitä ei pitäisi jättää pelkästään arkkitehtien tehtäväksi. Siksi olisi pyrittävä poistamaan turhia
esteitä rakentajien ja käyttäjien väliltä. (Bludell Jones ym. 2005, 13.) Yhteistyö asukkaiden
kanssa ei kuitenkaan ole itsestään selvyyttä rakentamisen suunnittelijoille ja ammattilaisille
(Haikola 1998, 105).

Säterinmetsässä päästiin hyvään tulokseen ottamalla asukkaat uuden asualueen suunnitte-
luun mukaan. Silti suunnittelussa olisi voinut kartoittaa asukkaiden mielipiteitä vielä tarkem-
min. Matala ja tiivis rakentaminen edisti asukkaiden viihtymistä, juurtumista ja sosiaalista
kanssakäymistä. Suunnitteluprosessiin osallistuminen oli asukkaille merkittävää ja he olivat
tyytyväisiä fyysisen ympäristön ratkaisuihin. Asukkaat haluavat vaikuttaa elinympäristöönsä
eri tavoin. Osa haluaa osallistua säännöllistä aktiivisuutta vaativiin suunnitteluryhmiin, mutta
esimerkiksi lapsiperheille ja vanhuksille se ei välttämättä ole mahdollista. Kaikkien mieli-
piteet tulisi kuitenkin saada esiin. Myös kerrostalo- ja vuokra-asunnoissa osallistuminen lähiym-
päristön suunnitteluun, rakentamiseen ja hoitamiseen pitäisi olla mahdollista. (Vaattovaara &
Vuolteenaho 2005, 34 - 35.)

Yhteisellä tilalla, kuten kylätalolla, on suuri merkitys yhteisöllisen toiminnan kehittämisessä.
Erilaisia palveluja, kokoontumisia ja kehittämistä on vaikea toteuttaa ilman sopivaa tilaa,
joka kokoaa ihmiset yhteen ja joka koetaan yhteiseksi tilaksi. Tila sinällään ei riitä yhteisölli-
syyden luomiseen vaan jonkun on tuotettava sinne palveluja ja toimintaa. Hyviä kokemuksia

on erilaisten hankkeiden vaikutuksesta ja yhteisölähtöisestä kehittämisestä. (Kattilakoski 2012, 43.) Yhteisöllisyydelle näyttää olevan tiloja, tarvetta ja tekijöitä. Elämme kuitenkin hyvin yksilöitynyttä elämää ja yhteisöllisyyden kokemus puuttuu. Kuntiin pitäisikin saada selkeä vapaaehtoistyön toimintapa. Vapaaehtoisia pitäisi kouluttaa säännöllisesti. Samaan aikaan harrastustoiminnan tulisi säilyä hauskana myös aktiivisille toimijoille. (Häme lähteessä Kattilakoski ym. 147.)

Suurpellossa koulu on vasta rakenteilla. Koululla on suuri merkitys paikallisyhteisön keskuksena ja siksi, että se tarjoaa puitteet ja tilat kokoontumiselle ja harrastamiselle. Uudenlaisella ajattelulla ja tehokkaalla organisoinnilla koulu voi olla edistämässä koulun, vanhempien, paikallisyhteisöjen toimijoiden ja kunnan yhteistoimintaa. Toisaalta koulun merkitys on suuri yhteisöllisyyden edistäjän myös siksi, että siellä kasvavat alueen tulevaisuuden asukkaat, osallistujat, vaikuttajat ja yhteisön jäsenet. (Tantarimäki lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 52.) Suurpellon Opinmäen koulun ensimmäisen vaiheen on määrä valmistua 2015. Kampuksen tilat rakennetaan kahdessa vaiheessa ja sinne valmistuu paljon tiloja koulu- ja päivähoitotilojen lisäksi. Alueelle sijoittuu myös kirjasto-, työväenopisto-, kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja asukaspuistotoiminta. Kokonaisuudessaan Opinmäen koulu tulee tarjoamaan koulutilat noin 1450 oppilaalle. (Opinmäki-opas 2012.)

Myös oma koti voi toimia yhteisöllisyyden tilana. Vapaaehtoistyön toimintatavat ja naapuriapu ovat yhteisöä ylläpitäviä toimia ja ne tapahtuvat kodin piirissä. Toiminta voi olla näkymätöntä ja pieniä tekoja, joita pidetään arkisina puuhina eikä niitä välttämättä osata mieltää yhteisöllisyydeksi. Yhteisöllistä toimintaa on siten sekä yhteisessä että yksityisessä tilassa. Kotitoimijat ja naapureiden auttajat hyödyntävät koko yhteisöä siinä missä näkyvämmiin yhteisön eteen töitä tekevät talkoolaiset tai yhdistysaktiivitkin. (Tantarimäki lähteessä Kattilakoski 2012, 76.)

Maksuttomat kohtaamis- ja harrastuspaikat, kuten kirjastot, asukaspuistot ja koulut, palvelevat kaikkia alueen asukkaita. Ne mahdollistavat ihmisten kohtaamisen ja luovat puitteet mielekkäälle tekemiselle myönteisessä ympäristössä. Näin ne rakentavat sosiaalista pääomaa ja edistävät asukkaiden tunnetta siitä, että kuuluvat johonkin joukkoon. Espoon Kirkkojärven, Leppävaaran ja Suvelan asukkaat käyttävät ulkotiloja paljon ja ne koetaan tärkeiksi sekä oman asuinalueen yhteisöllisyyden että viihtyvyyden kannalta. Ulkotilat koetaan yhteisöllisyyden kannalta jopa merkittävämmiksi kuin sisätilat. On toki haaste sinänsä saada avoimet yhteiset tilat aktiivisesti käyttöön. Siihen tarvitaan resursseja, yhteiset pelisäännöt ja yhteistyötä yli rajojen sekä markkinointia ja tiedottamista. Lisäksi tulee huomioida syrjään jäävät ryhmät sekä asukkaiden tarpeiden ja palvelujen tarjonnan yhteen saattaminen. Asukkaiden toivomaa toimintaa ovat muun muassa kirpputorit, kahvilatoiminta, liikuntalaitteet ja liikun-

talaitteita, ohjattua toimintaa, puistojumppaa, piknik-paikkoja ja musiikkitapahtumia. (Engdahl ym. 2009, 16, 37.)

5.2 Luonto ja yhteisöllisyys

Yhteys luontoon on tärkeää niin aikuisille kuin lapsille. Paikallisella asuinympäristöllä on lapselle suuri merkitys. Vapaa liikkuminen alueella ja luonnossa auttaa kiinnittymään kotiseutuun. (Peltonen lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 143.) Lasten vapaa liikkuminen elinympäristössä luo pohjan tulevalle ympäristökäyttäytymiselle. Vapaa liikkuminen sallii myös lapsen asteittain laajentaa tietoisuutensa rajoja häntä välittömästi ympäröivään maailmaan. Asuinalueen ja ja lasten ja nuorten alueellisen identiteetin merkitys ovat keskeisessä asemassa lasten ja nuorten elinolojen kehittämisessä. (Hokkanen 2009, 99 - 101.) Kun kaupunki kasvaa sisäänpäin, esikaupungin viheralueiden merkitys korostuu. Puistoja voi kehittää niin, että niistä muodostuu kaupunkilaisia kokoavia ajanviettopaikkoja. Niissä voi olla toimintaa, ne kokoavat kaupunkilaisia yhteen ja ne luovat sosiaalisuutta. Kaupunginosapuistoja halutaan kehittää kokonaisuuksina kuten teemapuistoina tai rauhoittumisen paikkoja luomalla. Myös asukastointia halutaan edistää. (Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto 2011, 5.)

Hyvän asuinalueen ominaisuuksina voi mainita muun muassa hyvät liikenneyhteydet, ulkoilu-mahdollisuudet, asuinalueen rauhallisuuden, luonnonläheisyyden ja pientalovaltaisuuden. Tämä Espoossa, Kirkkonummella ja Sipoossa kerätty haastattelutulos vastaa hyvin keskivertosuomalaisen asumisen ihanteita. (Vaattovaara & Vuolteenaho 2005, 14.) Ympäristö, luonto, puistot, ulkoilu- ja lenkkeilymahdollisuudet, hyvät liikenneyhteydet ja rauhallisuus ja hiljaisuus ovat tärkeitä myös Helsingin lähiön asukkaille. Asuinalueen viihtymiseen vaikuttavat tekijät ovat hyvin saman tapaisia kunnasta riippumatta. (Nupponen ym. 2008, 52.) Monimuotoinen eri yhteiskuntaluokkia yhdistävä yhteiskuntarakenne on tavoiteltavaa, mutta samalla kunnan on kyettävä rakentamaan asuinalueita, jotka vetoavat myös hyviä veronmaksajia. Espoolla on vielä rakentamatonta maa-alaa, jota voi hyödyntää kilpailukykyisten asuntojen tarjontaan korkeateknologian yritysten mukanaan tuomille huippuosajille. (Vaattovaara & Vuolteenaho 2005, 29.)

5.3 Virtuaaliyhteisöllisyys

Ennen paikkaan sidotun yhteisöllisyyden lisäksi on kehittymässä virtuaaliyhteisöllisyys, jonka mahdollistaa informaatioteknologian kehittyminen. Samasta asiasta kiinnostuneet muodostavat virtuaalisesti yhteisön, joka ei ole paikkaan sidottu. Paikkasidonnaisuus on kuitenkin merkityksellistä ihmisille ja paikallisidentiteetti voi jopa korostua verkkoyhteisöissä. Virtuaaliyhteisöihin osallistuminen ja niiden ylläpitäminen vaativat aktiivisia käyttäjiä ja lisäksi uudenlaista asennetta. Verkkoyhteisöllisyyttä edistävät tekijät voidaan jakaa kolmeen ryhmään.

Tunnetason tekijöitä ovat kannustava ympäristö, positiivinen asenne ja ennakkoluulottomuus. Toiminnallisella tasolla käyttöä edistävät helppokäyttöisyys, käyttäjäystävällisyys ja viestinnän monikanavaisuus. Teknisellä tasolla tarvitaan toimiva laitteisto ja yhteydet. (Kilpeläinen lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 18 - 20.)

Yhteisöllisyys rakentuu ihmisten arjessa. Jos ennen vaihdettiin kylän kuulumiset tuvassa kahvikupin äärellä, tehdään se nykyään virtuaalisesti verkossa. Vaikka sähköinen viestintä ja ihmisten lisääntyvä liikkuvuus on tehnyt paikkariippumattoman kommunikoinnin ja uudenlaisten globaalien yhteisöjen muodostumisen mahdolliseksi, alueellinen identiteetti on edelleen tärkeä. Kehityspsykologisesta näkökulmasta alueellinen identiteetti nähdään erityisen merkittävänä lapsuudessa ja sen merkitys myöhemmälle elämälle on tärkeä. (Hokkanen 2009, 99.)

5.4 Turvallisuus

Ihmisen tarvetta kokea turvallisuutta pidetään universaalina. Arjen sujuvuuteen ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavat maaseutukylissä pitkät etäisyydet palveluihin. Huolta aiheuttavat teiden kunto, julkiset liikenneyhteydet, oma ja läheisten terveys sekä terveyskeskuspalvelujen saatavuus. (Oinas lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 84 - 94.) Nämä samat asiat aiheuttavat huolta myös kaupunkilähiössä, vaikkakin osin eri lähtökohdista. Joukkoliikenne toimii, mutta pääsy useiden yhteyksien välityksellä perille voi viedä paljon aikaa, mikäli oma toimintakyky on alentunut tai kulkee lasten kanssa yksin. Kattilakoski ym. (2012, 94) mainitsee myös, että tutut ja turvalliset ihmissuhteet sekä asuinympäristö rakentavat arjen turvaa. Kaupunkiympäristössä tuttuja ei välttämättä ole eikä naapureita tunneta. Erityisesti uudelle asuinalueelle muutettaessa sekä tutut ihmiset että tuttu ympäristö puuttuvat ja voivat luoda turvattomuutta. Tuttu asuinympäristö ja tutut ihmiset ovatkin tärkeitä, koska ne luovat yhteisöllisyyttä ja yhteisöllisiä toimintatapoja kuten naapuriapua. Ne puolestaan lisäävät turvallisuutta ja hyvinvointia. (Oinas lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 94.)

Asuinalueen turvallisuussuunnittelussa oleellista on territoriaalisuus, joka tarkoittaa oman alueen tunnistamista ja siihen samastumista. Tällainen tila lisää turvallisuuden tunnetta. Sitä voidaan edistää lisäämällä asukkaiden mahdollisuutta kontrolloida ulkotiloja. Ulkotilat voidaan jaotella yksityisiin ja puoliyksityisiin tiloihin. Yhteiset sisäänkäynnit voidaan suunnitella niin, että siitä kulkee mahdollisimman pieni joukko asukkaita. Leikkikentät ja puistikot voidaan sijoittaa mahdollisimman lähelle asuntojen sisäänkäyntejä. Alueen turvallisuussuunnittelussa voidaan huomioida myös luonnollinen valvonta. Jokainen alueen asukas voi tarkkailla ympäristöään. Silloin havaitaan helpommin ulkopuoliset tai tavallisuudesta poikkeavat asiat. Tätä voidaan edistää muun muassa ikkunoiden ja kevyen liikenteen väylien sijoittelulla ja matalien aitojen ja muurien käytöllä. Turvallinen asuinalue tukee yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kanssakäymistä. Onnistuneeseen lopputulokseen päästään käyttämällä suunnittelussa inhimil-

listä mittakaavaa, luomalla urbaaneja kohtaamispaikkoja, nuorison tapaamispaikkoja ja harrastusmahdollisuuksia. (Kyttä ym. 2008.)

5.5 Yhteisöllinen toiminta

Harrastuksilla on merkittävä osuus yhteisöllisyyden muodostumisessa. Harrastusryhmään koonnutaan siten, että osallistujat ovat kiinnostuneet samasta erityisestä tekemisestä. Saman tekemisen ympärillä muodostuu näin harrastajien yhteisö. Toinen ryhmän muodostumistapa on sitoutuminen paikalliseen ryhmään, organisaatioon tai instituutioon. Koulu, järjestö tai työpaikka voi olla tällainen kokoava tekijä. Lähiyhteisössä samat henkilöt voivat olla toimimassa keskenään hyvin erilaisia asioita. (Tiihonen & Pirnes lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 121.) Maaseutuyhteisössä lähiyhteisöllisyyden merkitys on tärkeämpi kuin kaupunkialueella, jossa on tarjolla hyvin monimuotoista harrastustoimintaa. Kaupungeissakin on toisaalta esimerkiksi lähiöjengejä. Nykyisenä trendinä voidaan nähdä myös lähiyhteisöllisyyden arvostuksen nousu kaupungeissa. Lähiyhteisöllisyys onkin ehkä korvaamassa etäännyneitä sukulaissiteitä ja edustaa uudentunutta perheyhteisöllisyyttä. (Tiihonen & Pirnes lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 121.)

Esimerkiksi liikunta on merkittävä yhdessäolotoiminnan muoto, jolla on suuri merkitys kollektiiviselle identiteetille. Kainuulaisen kyläyhdistyksen liikuntatoiminnan suunnittelu laajentui kokonaisvaltaiseksi asuinalueen kehittämistoiminnaksi. Kun vaikkapa liikuntaa lähdetään kehittämään, siinä syntyneitä yhteistyötä voidaan hyödyntää myös koko alueen kehittämisen hyväksi. Kuntalaiset tuntevat itsensä osalliseksi, kun yhteistoimintaa leimaa luottamus. (Salmikangas 2004, 214 - 215.) Taide ja kulttuuri sekä liikunta ja urheilu ovat harrastuksia, jotka tarjoavat hyvät mahdollisuudet yhteisöllisyyden kokemiseen. Ne ovat myös toimintaa, joka on hyvin samankaltaista sekä maaseudulla että kaupungeissa. (Tiihonen & Pirnes lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 122.) Rakennettu infrastruktuuri eli toimivat urheilukentät, konserttisalit ja muut harrastepaikat ovat edellytys yhteisölliselle toiminnalle liikunnan ja kulttuurin parissa. Tilat eivät kuitenkaan yksin riitä tuomaan yhteisöllisyyttä. Vasta tilojen toiminnallistaminen eli toiminnan järjestäminen tiloissa saa aikaan yhteisöllisyyden rakentumista. Yhteisöllinen toiminta on tärkeää, sillä se luo elämään merkityksiä. (Tiihonen & Pirnes lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 132.)

5.6 Yhteiskunnallinen yrittäjyys

Maaseutukylissä julkisten ja yksityisten palvelujen tarjonta on vähentynyt. Väestö muuttaa maalta pois ja sinne jäävät ikääntyvät. Julkisten palvelujen järjestäminen on kunnille haaste. Siten palvelujen tuottaminen oman kylän voimin yhteisöllisen toiminnan, omaehtoisen palvelutuotannon ja yhteisöllisyyteen pohjautuvien kylätalouksmallien avulla on tullut ajankohtai-

seksi. (Kattilakoski 2012, 40.) Suurpelto on asuinalue keskellä kaupunkia, mutta sen tilanne palvelujen suhteen on samansuuntainen kuin maaseutukylän. Palveluja ei ole tarjolla omalla kylällä. Vaikka julkinen liikenne toimii ja palvelut ovat oman kunnan sisällä suhteellisen lähellä tarjolla, myös Suurpellossa kaivataan paikallisia palveluja.

Palvelutuotannon käynnistämässä toiminnan koordinoijalla, esimerkiksi kyläyhdistyksellä, on suuri merkitys. Palvelutuotannosta saatavilla varoilla voidaan kehittää uusia palveluja. Usein ulkopuolinen hankerahoitus on tärkeää. Osuustoiminta on yksi vaihtoehto omavaraiseen rahoitukseen. Kylän omaehtoisuus ja omien työpaikkojen luominen mahdollistaa ihmisten pysymisen alueella ja toiminta houkuttelee sinne myös uusia asukkaita. (Kattilakoski 2012, 44, 48.)

Yhteiskunnallinen yrittäjyys voidaan käsittää laajimmillaan maailmanlaajuisena ideologiana tai liikkeenä, jonka tavoitteena on tuottaa yhteiskunnallista hyvää. Se voidaan nähdä tarkemmin toimintamalleina, joilla on tarkat kriteerit tuottojen jakautumisesta, voittojen kohdentamisesta ja toiminnan raportoinnista. Yhteiskunnallinen yrittäjyys luo uudenlaista yrittäjyyttä ja yhteisöllisyyttä. Suomessa yhteiskunnallisen yrityksen toimintamallin kehittäminen on liitetty muun muassa sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavien yhdistysten palvelutuotannon kehittämiseen. Sen kehittämällä on haluttu edistää myös työllisyyden parantamista, järjestöjen palvelutuotannon organisointia ja uuden yrittäjyyden lisäämistä. (Jutila & Vanhapiha lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 151 - 152.) Sosiaali- ja terveyspalveluille olisi kysyntää Suurpellossa. Yritys voisi tarjota esimerkiksi lastenhoitopalvelua, palveluita ja esimerkiksi perhehoitoa ikäihmisille ja erilaisia lähipalveluja. Yrityksen arvoista nouseva yhteisöllisyys on yrityksen keskeinen menestystekijä. Kehittämistoiminnan yhteisöllisyys, luovuus, kumppanuus ja voimaantuminen edistävät yhteistyötä ja uusia ratkaisuja. Jotta yhteiskunnallinen yrittäjyys lisääntyisi, tarvitaan osaamista ja asiantuntijuutta. Tarvitaan myös oikeanlaista positiivista tietoa, joustavuutta hallinnointiin ja poliittisiin päätöksiin sekä myönteistä suhtautumista yhteisölliseen yrittäjyyteen. (Jutila & Vanhapiha lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 160.)

5.7 Asukkaat toimijoina

Kansalaiset voidaan nähdä elinympäristössään toimijoina. He voivat osallistua oman asuinalueensa suunnitteluun ja kehittämiseen yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Kylä- ja asukastuominta voidaan nähdä kolmannen sektorin edustajana ja yhtenä kansalaisyhteiskunnan toimijana. (Salmikangas 2004, 14, 45.) Koulii-hankkeessa asukkaiden edustajana on toiminut Suurpelto-seura, joka perustettiin hankkeen alkuvaiheessa. Jotta kansalaistoiminta olisi tuloksellista, tekijöiden eli yhdistyksen jäsenten on sitouduttava toimintaan. Käytännössä sitoutuminen näkyy toimintaan osallistumisena. Osallistuminen on jäsenille tietysti vapaaehtoista ja omaehtoista. Toiset ovat valmiita sitoutumaan toimintaan pitkäjänteisesti, kun toisille riittää sa-

tunnainen lyhytaikainen toiminta. Sitoutumisen kannalta on myös tärkeää, että yhdistyksen jäsenet ovat samaa mieltä yhdistyksen toimintapäämääristä. (Salmikangas 2004, 56, 67.)

Tärkeä yhteisöllisyyden muoto asuinalueella on ihmisten luomat erilaiset verkostot. Perhe ja suku ovat ensisijaiset tärkeitä. Alueeseen kiintyminen ja juurtuminen tapahtuvat vuosien kuluessa ja usein lasten kasvun mukana. Ystävien ja työkavereiden verkostojen muodostuminen asuinalueella vie vuosia. (Haikola 1998, 107.) Kun alueella asuu iältään ja tarpeiltaan eri elämäntilanteissa olevia asukkaita, syntyy pohja monipuoliselle ja rikkaalle kaupunkikulttuurille (Vaattovaara & Vuolteenaho 2005, 31).

Yksi yhteisöllisyyden muoto on naapuriapu. Se on vapaaehtoisuuteen perustuvaa arjessa auttamista. Naapuriapu syntyy arjen tilanteista, joissa tehdään yhteistyötä samalla alueella asuvien kanssa. Naapuriapu voi olla esimerkiksi autokyydin tarjoamista tai lastenhoitoapua satunnaisesti tai säännöllisesti. Naapuriapu perustuu vastavuoroisuuteen ja omasta palvelusta odotetaan vastaavaa palvelusta, kun sitä itse tarvitsee. (Hämeenaho lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 96.) Yhteistyö naapureiden kanssa voi olla niin luontevaa, ettei sitä välttämättä havaita yhteisöllisyyden toiminnaksi. Kaupunkiympäristössä kiinnostus vaihtotalouteen on lisääntynyt ja vaihtotalous näyttäytyy hyvinkin kaupunkimaiselta vastineelta naapuriavulle. Naapuriapua ja asukasyhdistystoimintaa on niin maaseudulla kuin kaupungeissakin. Sekä naapuriavun tuoma sosiaalinen vuorovaikutus että vapaaehtoisten toteuttama yhdistystoiminta rakentavat alueelle sosiaalisia verkostoja, mikä rakentaa ja ylläpitää yhteishenkeä. Asukasyhdistykset toimivat kyläyhdistysten tapaan. Selvin ero toiminnassa liittyy ympäristöön. Kaupunkiympäristö on tiiviimmin rakennettu ja palvelut ovat lähempänä. (Hämeenaho lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 97, 105.)

Suurempi haaste kaupungeissa on tuttuuden puute ja yksinäisyys, jotka voivat vaikuttaa oleellisesti palveluihin pääsyyn kuten maaseudulla pitkän matkan vuoksi. Myös Hämeenaho (lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 104) mainitsee, että syrjäytyminen ja yksin jäämisen riski kasvavat, kun ihmisen liikkuminen on rajattua. Paikallisella lähiverkolla onkin suuri merkitys esimerkiksi yksin elävien ikäihmisten arjessa selviämiseen. Yksinäisyyttä voi hyvin ehkäistä ylläpitämällä sosiaalisia verkostoja vieraillemalla ikääntyvän luona ja auttamalla mukaan tapahtumiin (Hämeenaho lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 104). Myös nuorten osallisuus omaan elämään ja osallisuus vaikuttamiseen nähdään yhteiskunnallisestikin tärkeänä. Oman elämän hallinta, sosiaaliset taidot ja tiedot sekä yhteisöön kuulumisen tunne toimivat myönteisenä ehkäisevänä työmuotona nuorten elämässä. Nuorten osallisuus asuinalueella sen tiloissa heijastuu nuorten identiteettiin. (Hokkanen 2009, 98 - 99, 110.)

Yhteisöllisyyttä ei voi viedä alueelle ulkoapäin. Sen sijaan sitä voidaan kehittää alueella yhteisöllisyyttä edistävillä toimenpiteillä. Yhteisöllisen työn lähtökohtana on paikallisuus. Toimintamalleja ei voi siirtää sellaisenaan toimintaympäristöstä toiseen, sillä jokainen ympäristö on ainutkertainen. Hyväksi koetut toimintatavat antavat kuitenkin ideoita ja näkökulmia oman kohteen kehittämiseen. (Sternberg 2011, 3, 125; kts. Caddies-käsikirja 2010, 9.) Hyvässä yhteisössä ihmiset ovat liittyneet yhteen ja ovat yhteistoiminnassa elinolosuhteiden parantamiseksi. Tätä ideaalikuva yhteisöstä voi pitää yhteisötyön tavoitteena (Lehtonen 1990, 29).

Yhteisöllinen työote on noussut sosiaalialalla perinteisen sosiaalityön rinnalle. Siten sosiaalityötä toteutetaan myös kehittämällä rakenteita ja yhteisöjä. Yksi yhteisösosiaalityön ennaltaehkäisevä työmuoto on luonnollisten yhteisöjen tukeminen paikallisesti. Käytännössä toimintamuoto voi olla tilojen tarjoamista eli esimerkiksi nuorille nuorisotiloja, päiväaestölle kohtaamispaikkoja ja eri-ikäisten tarpeisiin kansalaistoimintaa. Yhteisösosiaalityön kehittäminen alkaa tutustumalla asuinalueeseen. Tämän hetken haasteita ovat muun muassa yksinäisyys ja tukevien lähiverkostojen puuttuminen. Tutustuminen auttaa kohdentamaan paremmin alueen toimintoja, kuten ryhmätoimintaa ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkaa. (Tonteri 2011, 144, 162 - 165.)

Helsingissä Caddies-projektin tavoitteena oli motivoida ihmisiä liittymään toimintaan mukaan, kehittää yhteisöllisyyden tunnetta ja kehittää paikallisia verkostoja. (Caddies-menetelmäopas 2010). Kun halutaan luoda sisäisesti vahvoja yhteisöjä, paikalliset kyvyt ja resurssit ovat tärkeä lähtökohta. Vaikka projektin vetäjillä on asiantuntijoina tietoa, taitoa ja näkemystä, niihin ei voi liiaka luottaa. Keskeistä on asukkaiden tarpeiden arviointi. Alueen asukkailla on kykyä ja lahjakkuuksia, joita voi hyödyntää yhteisön kehittämisessä. Paikalliset kerhot ja harrastusryhmät, luonnollinen ja rakennettu ympäristö ja alueen arvot luovat pohjan kehittämistyölle. Kansalaisten johtamaa toimintaa voi tukea ja rohkaista, mutta sitä ei kannata ohjata tai johtaa. (Caddies-käsikirja 2010, 5 -6.)

Caddies-tiimi on yhteisökehittäjien ryhmä, joka on koonnut Ruotsin, Suomen ja Latvian kokemusten pohjalta käsikirjan yhteisömenetelmistä. Näillä toimintamalleilla kannustetaan eri yhteisöryhmiä ottamaan vastuu oman yhteisönsä kehittämisestä. Yhteisökehittäjän ensimmäinen tehtävä on mennä sinne missä ihmiset ovat. Naapurustoon voi solmia tuttavuutta aluksi tervehtimällä ja epävirallisissa tilaisuuksissa. Kun keskusteluyhteys on saatu, kiinnostuksen voi sytyttää kiinnostavalla aiheella. Tapaamispaikka on tärkeä, jotta kaikkien asukkaiden osallistuminen mahdollistuu. Osallistumiskynnystä madaltamalla ja luovuudella tavoittaa uusia osallistujia. Näistä aktiiviset kannattaa rohkaista toimimiaan. Yhteisökehittäjän tehtäväksi jää koordinointi ja tiedottaminen. Paikalliset toimijat ovat asiantuntijoita, kaupunginosan tarina matkaopas ja vahva tahto keino voittaa byrokratian. (Caddies-käsikirja 2010.) Käytännössä suhteiden luominen ja verkostoituminen tapahtuvat hitaasti. Ihmisten asenteiden muuttumi-

nen esimerkiksi projektille myönteiseksi vie aikaa. Toimintatilojen saaminen voi hankaloitua taloyhtiön sääntöjen, turvallisuusmääräysten tai lakien ja asetusten vuoksi. Aikataulujen täytyy olla joustavia ja näkyvien tulosten odotteluun tarvitaan kärsivällisyyttä. Periksi antamattomuus tuo lopulta tulosta, kun alussa näkymätön työ ja merkityksettömän oloiset kontaktit aktivoituvat. (Juujärvi ym. 2011, 51.) Toiminnan kehittämisen lähtökohtana ovat asukkaiden tarpeet. Asukkaat eivät aina osaa kertoa kaikkia tarpeitaan ja hiljaisella tiedolla on suuri merkitys oikean toiminnan löytämisessä. (Juujärvi, Pessa & Räsänen 2011, 20.)

Kun toimintaa kehitetään asuinalueella, ympäristö ja muuttuvat olosuhteet voivat aiheuttaa merkittäviä rajoituksia. Koulii-hankkeen kohdealue Suurpelto oli vasta kehittymässä hankkeen alkuvaiheessa ja asukkaita oli alueella vasta vähän. Siten kontaktipinta asukkaisiin voi jäädä toivottua heikommaksi. (Juujärvi, Pessa & Räsänen 2011, 21.) Kun alue on uusi ja asukkaille ei ole vielä muodostunut vahvaa alueidentiteettiä, kotiseutuhenkeä voi edistää esimerkiksi alueen tapahtumien uutisoinnilla (Kumpulainen 2004, 11). Yhdessäolotoiminta on tärkeää, kun halutaan edistää asukkaiden osallistumista ja vaikuttamista. Se edesauttaa kollektiivisen identiteetin muodostamista ja ylläpitämistä. (Salmikangas 2004, 213 - 214.) Vitikka (2009, 54 - 55) kartoitti työssään Vantaalla sijaitsevan Marja-Vantaan alueen yhteisöllisyyttä ja kehittämistä. Myös Marja-Vantaan asuinalue on vasta rakenteilla ja kehittymässä. Vuonna 2007 projektin kohdealueella asui noin 1200 asukasta. Alueen yhteisöllisyyden kehittämisen lähtökohdaksi nähdään alueelle muuttavien asukkaiden mielenkiinnonkohteiden kartoittaminen esimerkiksi haastattelemalla. Sen pohjalta alueelle voi suunnitella harrastusmahdollisuuksia ja harrastusryhmiä. (Vitikka 2009, 54 - 55.) Yhteissuunnittelulla voidaan lisätä asukkaiden ja viranhaltijoiden yhteistoimintaa ja osallistuvaa demokratiaa. Aito yhteistoiminta saavutetaan vasta, kun opitaan uusia asioita ja ollaan valmiita luopumaan vanhoista rutiineista. Oppimisprosessi vie aikaa ja voi olla työläs. Yhteistoimintaan päästään toimintaa uudistamalla. Eri-tyyppiset tiedot ja asiantuntemukset tulee tunnustaa ja niitä tulee hyödyntää. (Salmikangas 2004, 214).

Koulii-hankkeen yhteisöpajassa koottiin yhteen alueen asukkaita, opiskelijoita ja alueen muita toimijoita yhteisöllisen toiminnan kehittämiseksi. Yhteisöpajaistuntojen tuloksena lähdettiin kehittämään toimintaa Infopaviljonkiin, talkootoimintaa ja viljelypalstatoimintaa. Pajatyöskentely itsessään tuotti yhteishenkeä ja toimi hyvin yhteisöllisyyden rakentajana. Haasteena oli osallistujien sitoutuminen pitkään prosessiin. Keskeistä on luottamuksen rakentaminen ja avainhenkilöiden löytäminen ja sitouttaminen. Tuki, kannustus ja yhteydenpito auttavat tulosten syntyisessä. (Juujärvi 2012, 62.)

Opinnäytetyö on osa Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin arviointia. Vaikutavuuden arvioinnissa tutkitaan, miten hyvin toiminnalla saavutettiin ne tulokset, joita sillä halettiin saada aikaan (Anttila 2007, 53). Pilotin tavoitteena oli edesauttaa monimuotoista yhteisöllisyyttä asukkaiden ja toimijoiden keskuudessa Suurpellossa. Pilotti kehitti toimintamalleja, joilla edistettiin yhteenkuuluvuudentunnetta, vaihtotalouden kehittymistä ja vaikuttamista. (Suurpellon kasvot seminaari 2011.)

Opinnäytetyön tavoite oli kerätä Suurpellon asukkaiden ajatuksia yhteisöllisyydestä - millaista oli muuttaa alueelle, millaista alueella asuminen on ja miltä tulevaisuus Suurpellossa näyttää.

Tutkimuskysymykset ovat:

- Mitä yhteisöllisyys tarkoittaa suurpeltolaiselle?
- Miten yhteistoiminta, yhteenkuuluvuuden tunne ja vaikuttaminen näkyvät Suurpellossa?

8 Tutkimusmenetelmä ja aineistot

8.1 Realistinen evaluaatio

Ontologinen eli todellisuuden luonnetta koskeva tarkastelu on perinteinen tieteenfilosofian osa-alue. Keskeistä on ollut pohdinta realismin ja konstruktionismin välisestä suhteesta. Realismin pohjalta on olemassa ihmisestä riippumaton todellisuus, kun konstruktivismi puolestaan korostaa todellisuuden sosiaalista rakentumista. Ihmiset luovat vuorovaikutuksessa itsestään riippumattomia sosiaalisen tason merkityksiä. Sosiaalinen todellisuus on merkitysjärjestelmä, joka on ihmisen luoma, ei suoraan todellisuuden heijastuma tai kuva. Puheen kautta ihmiset tekevät tulkintoja todellisuudesta ja myös rakentavat todellisuutta. Ihmisten tapa puhua vaikuttaa ihmisten välisiin suhteisiin ja käyttäytymiseen. Ihmiset luovat puheen kautta identiteettiään ja ylläpitävät yhteiskunnallisia valtasuhteita. Konstruktionistisesta näkökulmasta katsottuna tutkija ja tutkittavat voivat elää erilaisessa kehittämistodellisuudessa, minkä lisäksi ympäröivä todellisuus on jatkuvasti muuttuva. (Toikko & Rantanen 2009, 36-37).

Kriittisen paradigman taustalla on kriittinen realismi. Ulkoinen todellisuus on historiallisesti kehittynyt ja sidoksissa sosiaalisiin ja institutionaalisiin rakenteisiin. Näin niitä on myös mahdollista muuttaa tulevaisuudessa. Tutkimuksen tavoitteena on tiedon ja todellisuuden muuttaminen. Tutkiminen ja kehittäminen tapahtuu yhteistyössä tutkittavien kanssa tavoitteena heidän voimaantumisen. Toimintatutkimuksellinen strategia on esimerkiksi osallistava toimintatutkimus ja arviointitutkimuksen strategia on realistinen evaluaatio. Oleellista on prosessin dokumentointi ja kuvaaminen, kriittinen reflektio ja pyrkimys muutokseen. Kriittisen paradigman oletus on, että tutkimushanke tuottaa hyvää siihen osallistuville. (Juujärvi luento 12.10.2011.)

Anttila (2007, 22-23) mainitsee, että ennen tutkimuksen aloittamista tutkijan on määriteltävä oma suhteensa tutkittavaan ilmiöön eli mietittävä, onko tavoitteena kehittää teoriaa vai suuntautua käytäntöön ja toisaalta mietittävä, saadaanko tutkittava tieto tutkijan itsensä ulkopuolella olevista seikoista tai tutkijan itsensä sisällä olevista seikoista. Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa suurpeltolaisten kokemuksista Koulii-hankkeesta. Lähestymistavaksi sopii siis paremmin käytäntöhakuinen kuin teorianhakuinen ote. Toisaalta opinnäytetyön tarkoituksena on kerätä arviointitietoa Koulii-hankkeen vaikuttavuudesta eli ote on objektiivinen. Työssä ei pyritä refleктоimaan kerättyä tietoa eikä tavoitella subjektiivista tietoa. Anttilan (2007, 23) kuvaaman kaavion mukaan, opinnäytetyön tutkimukselliseksi otteeksi soveltuu parhaiten kriittis-realistinen paradigma, jossa tutkimustulokset saavutetaan arvioimalla tutkimuskohteesta eri keinoin hankittujen tietojen merkitystä ja vaikuttavuutta.

Robsonin (2001, 25) mukaan korkealaatuinen arviointitutkimus vaatii hyvin harkittua tutkimusasetelmaa ja havaintoaineiston keräämistä, analyysia ja tulkintaa. Arviointi pitää sisällään ajatuksen arvon määrittämistä, kun tutkimus käsittää kuvaamista, selittämistä ja ymmärtämistä (Robson 2001, 25). Tässä opinnäytetyössä täytyi tehdä rajaus sen välillä, mitä arviointi haluanko ennemmin kuvata suurpeltolaisten käsityksiä yhteisöllisyydestä vai pyrkiä ymmärtämään ilmiötä ja sitä kautta mahdollisesti päästä kehittämään mittaria yhteisöllisyyden seuraamiseen. Opinnäytetyön tavoite oli tuottaa arviointitietoa Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotille, joten sen lähestymistavaksi valikoitui luontevasti arviointitutkimus. Robsonin (2001, 77-78) luokittelun mukaan arvioinnin kohteena voivat olla tarpeet, prosessit, vaikutukset tai tehokkuus. Omassa opinnäytetyössäni arviointi kohdistui hankkeen vaikutuksiin. Vaikuttavuutta arvioitiin Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin tavoitteiden kautta eli miten yhteisöllisyys lisääntyi alueella suurpeltolaisten mielestä. Robsonin (2001, 34) mukaan toiminnan tai palvelun kohteena olevilla henkilöillä on eniten vaikutusta, mutta usein on vaikeaa saada heidän äänensä kuuluviin. Oma kiinnostukseni tehdä opinnäytetyö tästä aihealueesta lähti juuri tästä toiveesta saada Suurpeltolaisten oma ääni mahdollisimman monipuolisesti ja rehellisesti kuulluksi.

Koulii-hankkeen aikana tehtiin toistuvaa sisäistä prosessin arviointia. Oma arviointini liittyi hankkeen loppuvaiheeseen ja toteutui erillisenä yksittäisenä arviointina, joka liittyi osaksi suurempaa arviointikokonaisuutta pyrkien tuomaan siihen uudenlaista näkökulmaa ja mahdollisesti uudenlaista arviointitietoa. Opinnäytetyöni tavoite oli kerätä arviointitietoa yhden Koulii-hankkeen pilotin vaikuttavuudesta. Vaikuttavuuden arvioinnissa tutkitaan, miten hyvin toiminnalla saavutettiin ne tulokset, joita sillä haluttiin saada aikaan (Anttila 2007, 53). Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin yhtenä tavoitteena oli lisätä alueen yhteisöllisyyttä, jota voisi arvoida myös valtaistumisen kautta, jonka Anttila (2007, 55) mainitsee olevan myös yhteisöl-

linen prosessi. Empowerment-evaluaatio toimii ensisijaisesti itsearvioinnin ja ohjelman jatkuvan muutoksen ja kehittämisen kautta (Anttila 2007, 55).

Realistinen evaluaatio sopii sellaisten hankkeiden arviointiin, joilla on selkeät tavoitteet (Anttila 2007). Koulii-hankkeen tutkimusstrategiaksi valittiin realistinen evaluaatio, koska se yhdistää prosessin arvioinnin ja tulosten arvioinnin. Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä olivat opettajatiimien palvelupilottien kehittäminen, joiden toiminnan seuraaminen muodosti arvioinnin rungon. (Juujärvi et al. 2011, 5). Kriittistä tieteenfilosofista paradigmat edustava realistinen evaluaatio sopi myös opinnäytetyön lähestymistavaksi myös siksi, että sille on ominaista joustavuus tutkimusmenetelmien valinnassa (Juujärvi et al. 2011, 8), mikä mahdollistaa tiedon intressin ja omien intressien mukaisen aineistonkeruumenetelmän valinnan. Myös ymmärtävä hermeneuttinen paradigma olisi sopinut opinnäytetyöhön, mutta pidin tärkeänä, että työ on osa Koulii-hanketta ja palvelee paremmin sitä. Muita mielenkiinnon kohteitani voin toteuttaa mahdollisissa jatkotutkimuksissa.

Yhtenä alueen kehittämisen tuotoksena on Taideteollisen korkeakoulun tekemä Suurpellon asukkaiden käyttäjäprofiilit (Ideapello 2). Profiilit ovat työkalu käyttäjien ymmärtämistä varten ja ne sisältävät nimiä, persoonan kuvauksen, käyttäytymistapoja, ryhmälle tyypillisiä tavoitteita ja elämäntapoja (Miettinen 2011, 75). Suurpellon tulevaisuuden käyttäjäryhmät pohjautuvat haastatteluissa ja työpajoissa tehtyihin löytöihin erilaisista asenteista suhteessa asumiseen, ekologisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Nelikenttäryhmittelyssä on käytetty määrittävinä tekijöinä yhteiskuntavastuuta eli vastuunottoa muista ja omaa nautintoa sekä muutosta/aktiivisuutta ja pysyvyyttä/ passiivisuutta. Asukasryhmät ovat ajattelijat, tiedostavat toimijat, kokeilijat, innostajat, kokijat, peruspositiiviset, nautiskelijat ja välittäjät. (Ideapello 2.) Opinnäytetyön tulokset mahdollisesti tukevat näitä profiileja tai nämä profiilit auttavat jäsentämään tuloksia.

8.2 Teemahaastattelu tutkimusmenetelmänä

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa tavoitteena ovat ihmisen omat kuvaukset koetusta todellisuudesta. Laadullisen tutkimusmenetelmän luonteen ja tiedon intressin vuoksi tutkimuksessa korostuvat kolme näkökulmaa tutkimuskohteeseen eli konteksti, ilmiön intentio ja prosessi. Tutkijan tulee kuvata, millaisiin asiayhteyksiin tutkittava asia liittyy ja millainen on tutkimustilanne, jossa aineisto kerättiin. Tutkija tarkkailee tutkimustilanteessa, millaisia motiiveja tutkittavan ilmaisuun liittyy ja prosessin pituus vaikuttaa siihen, miten syvälle tutkija pääsee tutkittavassa asiassa. (Viikka 2005, 99).

Vaikutuksia arvioitaessa on mahdollista käyttää tiedonhankintamenetelmänä ennen-jälkeen -asetelmaa, kyselyjä ja mittareita tai tapauskohtaista arviointia. Ajallisesti ja käytännöllisesti

ei ollut mahdollisesta toteuttaa kokeellista asetelmaa. Strukturoidulla kyselyillä ja mittareilla ei toisaalta saada sellaista autenttista tietoa, jota työssä tavoitellaan. Laadullista tietoa voisi kerätä suurpeltolaisilta esimerkiksi päiväkirjan avulla, jonka Robson (2001, 134) mainitsee olevan erittäin hyödyllinen tapa saada tietoa asiakkailta heidän mielipiteistään, vaikutelmistaan ja toimintaan osallistumisestaan. Tiedonhankintamenetelmänä tämä voi olla kuitenkin sikäli riskialtis, että aineiston määrästä ja saatavuudesta ei ole takeita eikä aikataulu sen mukaan olisi ehkä hallittavissa.

Laadullisen tutkimusmenetelmän tiedonintressinä on saavuttaa tietoa, joka auttaa ilmiön tai asian ymmärtämisessä. Ymmärtäminen tarkoittaa, että tutkimuksessa on tavoitteena paljastaa merkityksiä, joita ihmiset toiminnalleen antavat. Merkitykset puolestaan paljastuvat ihmisten haluna, uskomuksina, käsityksinä, arvoina ja ihanteina. (Vilkkä 2005, 49-50). Opinnäytetyön tiedonintressi on laadullinen ja sen tavoitteena on saada asukkaiden ääni kuuluviin. Ymmärtäminen ei kuitenkaan ole opinnäytetyön tavoite, vaikka sinänsä mielenkiintoinen ja mahdollisesti tuleva tutkimusnäkökulma. Evaluoiva eli arvioiva tieto on yksi tiedonlaji, joka ilmaisee, että jokin kohde on hyvä tai arvokas suhteessa johonkin annettuun arvojärjestelmään (Anttila 2007, 10). Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyn tutkimuksen tärkeä tehtävä on olla emansipatorinen eli tutkimuksen tulee lisätä myös tutkittavien ymmärrystä asiasta ja sen myötä vaikuttaa myönteisesti tutkittavien tutkittavaa asiaa koskeviin ajattelu- ja toimintatapoihin (Vilkkä 2005, 103). Vilkan kuvaama lähestymistapa tuntui sopivan tämän opinnäytetyön lähestymistavaksi.

Laadullisista tutkimusmenetelmistä haastattelulla saadaan parhaiten vastauksia tutkimuskysymyksiin. Laadullisen tutkimusmenetelmän tutkimushaastattelumuotoja ovat lomakehaastattelu, teemahaastattelu ja avoin haastattelu (Vilkkä 2005, 101). Haastattelussa tutkija kohtaa tutkittavan henkilökohtaisesti ja haastattelu etenee rajatusti tai johdatellen aiheen puitteissa (Anttila 2007, 124).

Opinnäytetyössä haluttiin esille asukkaiden ääni ja heidän kokemuksiaan yhteisöllisyyden toteutumisesta Suurpellossa. Puolistrukturoidussa haastattelumenetelmässä haastattelu kohdennetaan tiettyihin teemoihin, joista keskustellaan. Teemahaastattelussa edetään yksityiskohtaisten kysymysten sijaan keskeisten teemojen varassa, mikä vapauttaa pääosin haastattelun tutkijan näkökulmasta ja tuo tutkittavien äänen kuuluviin. Teemahaastattelu ottaa huomioon sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän asioille antamansa merkitykset ovat keskeisiä, samoin kuin sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa. Teemahaastattelusta puuttuu strukturoidulle lomakehaastattelulle luonteenomainen kysymysten tarkka muoto ja järjestys, mutta se ei ole täysin vapaa niinkuin syvähaastattelu. (Hirsijärvi & Hurme 2010, 47-48).

Strukturoimattomassa avoimessa haastattelussa haastateltava voi vapaasti kertoa haluamista asioista, mutta avoimenakin sen on tarkoitus palvella tiedonsaantia (Anttila 2007, 124). Syvähaastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä ja haastattelijan tehtävänä on syventää haastateltavien vastauksia ja rakentaa haastattelun jatko niiden varaan (Hirsijärvi & Hurme 2010, 43-44). Odotusarvona on, että syvähaastattelulla saadaan esille uusia näkökulmia Suurpeltolaiseen yhteisöllisyyteen. Opinnäytetyön aiheesta löytyi kuitenkin vahvasti alueellinen teema, Suurpeltolaisuus, ja Koulii-hankeen pilotin tavoitteena oleva yhteisöllisyys. Kun näistä nimenomaan haluttiin arviointitietoa, oli luontevaa valita tutkimusmenetelmäksi teemahaastattelu ja kohdentaa haastattelu näihin teemoihin oikean tiedon saamiseksi. Teemahaastattelukin jättää tilaa asukkaan vapalle kerronnalle ja tuo asukkaan äänen kuuluviin.

8.3 Tutkimuksen kohderyhmä ja tiedonhankinnan kuvaus

Opinnäytetyön kohderyhmänä olivat Suurpellon asukkaat. Haastateltavat valittiin harkinnanvaraisesti yhdessä opinnäytetyön ohjaajan Soile Juujärven kanssa. Valinta tehtiin niin, että haastateltavat edustavat eri ikää, sukupuolta ja etnistä ryhmää mahdollisimman monipuolisesti, jotta alueelta saadaan moniäänistä tietoa. Anttila (2007, 127) mainitsee, että 5 - 10 henkilön haastattelu usein riittää, mutta heidän valintaansa tulee kiinnittää erityistä huomiota aineiston luotettavuuden takaamiseksi.

Haastateltavat olivat Koulii-hankeeseen aktiivisesti osallistuneita suurpeltolaisia. Haastattelut kohdennettiin tietoisesti aktiiviisiin toimijoihin, jotta heidän kokemuksensa Koulii-hankeesta saadaan tallennettua ja jotta aineistoa saadaan kerättyä riittävästi. Opinnäytetyön aineisto kerättiin teemahaastatteluilla. Teemahaastatteluja tehtiin kaikkiaan kuusi, joista neljä oli parihaastatteluja ja kaksi yksilöhaastatteluja. Taustatietoja kerättiin lisäksi taustatietolomakkeella.

8.3.1 Teemahaastattelut

Jotta arviointi onnistuisi, osallistujia tulee valmentaa rooliinsa. Haastateltaville kerrotaan ennakoon, mitä tulee tapahtumaan ja milloin. Heille kerrotaan myös arvio ajasta, joka arviointiin osallistuminen vie ja keskustellaan, miten osallistuminen vaikuttaa asukaan rooliin asukasyhteisössä. Keskustellaan, mitä ongelmia osallistumiseen voi liittyä ja kerrotaan, miten tuloksia voidaan hyödyntää. (Robsonin 2001, 44.) Lisäksi tulee ottaa huomioon, miten arvioinnissa toteutuvat seuraavat osallistujan näkökulmasta tärkeät seikat, kuten suostumus, yksityisyys, luottamuksellisuus ja riskit suhteessa hyötyyn (Robson 2001, 51).

Haastattelun aluksi kerroin haastateltaville, että haastattelu kestää noin tunnin. Kerroin myös, että haastatteluaineistoa käytetään opinnäytetyöhön, jonka tavoitteena on selvittää,

mitä yhteisöllisyys tarkoittaa Suurpellon asukkaille ja miten yhteistoiminta, yhteenkuuluvuus ja vaikuttaminen näkyvät alueella. Haastateltaville kerrottiin haastateltavien valintaperuste ja että osallistuminen on vapaaehtoista. Vaitiolovelvollisuus ja tietojen luottamuksellisuus ja suojaus käytiin läpi. Lopuksi kerroin, miten tuloksia voi hyödyntää Suurpellon jatkokehittelyssä niin, että asukkaiden toiveet ja näkemykset voidaan ottaa entistä paremmin huomioon. Haastateltaville esiteltiin suostumuskaavake ja sen sisältö suullisesti. He saivat lukea suostumuksen rauhassa ja esittää kysymyksiä siihen liittyen. Suostumuksen allekirjoittamisen jälkeen avasin nauhurin ja aloitin haastattelun.

Haastattelun jälkeen tutkija kirjasi oman reflektion ja havainnot. Havainnointi oli haastattelun tukena eli kuvasin, missä olosuhteissa haastattelu on toteutettu. Havainnoinnilla ei kerätty tutkimusaineistoa, mutta sen reflektointi on tärkeää haastattelussa kerättävän aineiston luotettavuutta arvioitaessa. Vilkka (2006, 68) mainitsee, että tutkija tasapainoilee havainnointitilanteessa tutkijan ja ihmisen roolien välillä. Tutkijan havaintojen ja ihmisenä tekemien havaintojen välinen ero tulee erottaa toisistaan. Jälkimmäiset ovat tutkimukseen liian subjektiivisia, omien tunnetilojen ja mieltymysten alaisena tehtyjä. Toisaalta myös tutkijan tausta, sosioekonominen asema samoin kuin tutkijan olemus eli miten hän pukeutuu ja ilmaisee itseään sanallisesti ja sanattomasti tutkittaville, vaikuttavat tutkijan ottamaan ja hänelle asetettuun rooliin. (Vilka 2006, 68-69.)

Tavoiteltu haastattelumäärä on 6-8. Haastattelut toteutettiin yksilö- ja parihaastatteluina. Parihaastattelu tuki yhteisöllisyyden esilletuomista. Haastatteluille varattiin aikaa yksi tunti ja haastattelut nauhoitettiin. Haastattelupaikkana käytettiin mahdollisuuksien mukaan Suurpellon Infopaviljonkia, joka toimi haastattelun temaattisena viitteenä, mutta oli toisaalta neutraali kohtaamispaikka. Osa haastatteluista toteutettiin haastateltavien kotona heidän toiveensa mukaisesti käytännön syistä.

Haastattelun keskeiset teemat olivat Suurpelto ja yhteisöllisyys. Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä Suurpeltoon muuttaneiden ja siellä asuvien ajatuksia yhteisöllisyydestä Suurpellossa. Koska Suurpelto on uusi kehittyvä asuinalue, haastateltavat olivat muuttaneet alueelle enintään kaksi vuotta sitten. Suurpeltolaisen tässä hetkessä olivat läsnä muistot muutosta Suurpeltoon. He elivät suurpeltolaisuutta todeksi arjessa joka päivä ja hahmottelivat mielessään kuvaa tulevaisuudesta joko suurpeltolaisena tai mahdollisesti jossain muualla. Mennyt ja tuleva vaikuttivat haastatteluhetkeen ja nykyisyys toisaalta muokkasi muistoja ja muutti tulevaisuuden suunnitelmia. Siten haastattelun kulkua voi rytmittää myös ajallisesti menneisyydestä tulevaisuuteen lähtien muutosta ja kulkien nykyisyyden kautta tulevaisuuden suunnitelmiin.

Teemahaastattelut pyrittiin tekemään niin, että haastateltavalle jäi tilaa kertoa tarinoita. Haastateltavaa pyydettiin kertomaan muutosta Suurpeltoon, asumisesta Suurpellossa ja tulevaisuudesta Suurpellossa. Haastattelija teki haastattelun aikana muistiinpanoja siitä, mitä haastateltava sanoi ja pyysi tarvittaessa tarkennusta siihen, mitä haastateltava sanoi. Haastattelija syvensi haastattelua käyttäen kehotuksia voitko tarkentaa, voitko kertoa lisää, tuleeko mieleesi esimerkki ja mitä muuta haluaisit kertoa.

Teemat muodostuivat tutkimuskysymyksistä, mitä yhteisöllisyys tarkoittaa suurpeltolaiselle ja miten yhteistoiminta, yhteenkuuluvuuden tunne ja vaikuttaminen näkyvät Suurpellossa. Opinäytetyön teemat ja teemakysymykset ovat liitteenä 5.

Teemat on koottu taulukkoon 1, jossa yhteisöllisyys ja muutto Suurpeltoon ovat keskeiset teemat ja asuminen ja tulevaisuus Suurpellossa alateemoja. Näitä tarkennettiin kysymyksillä mitä, miten ja miksi.

Taulukko 1. Haastattelun keskeiset teemat ja alateemat.

TEEMAT	Suurpelto	Yhteisöllisyys
Muutto	<p>Kerro muutosta Suurpeltoon.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mikä sai sinut muuttamaan? - Miten muutto sujui? - Miksi sujui/ ei sujunut? 	<ul style="list-style-type: none"> - Saitko apua suurpeltolaisilta? - Tunnetko alueen omaksesi? - Miten pystyt vaikuttamaan?
Asuminen	<p>Kerro asumisesta Suurpellossa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitä onnistumisia? - Mitä haasteita tai ongelmia? - Miten arki sujuu/ ei suju? 	<ul style="list-style-type: none"> - Mitä uutta muutto on tuonut? -- tuttuja tai ystäviä -- harrastuksia/ toimintaa - Tunnetko itsesi suurpeltolaiseksi? Onko se tärkeää? - Miten voit vaikuttaa omiin asioihin? Alueen asioihin?
Tulevaisuus	<p>Kerro millaisena näet tulevaisuuden Suurpellossa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitä hyvää? - Mitä haasteellista? - Miten arki sujuu/ ei suju? 	<ul style="list-style-type: none"> - Millaista yhteistä toimintaa alueella on / toivot? - Missä toiminnassa olet mukana?

	- Miksi jäät/ muutat?	- Mitä on tulevaisuuden suurpelto- laisuus? - Miten pystyt vaikuttamaan omaan tulevaisuuteesi alueella?
--	-----------------------	--

8.3.2 Taustatietolomake

Haastateltavien taustatiedot kerättiin haastattelun lopussa kyselylomakkeella. Kysely ei sovellu tutkimuksen pääasialliseksi tiedonkeruumenetelmäksi kerättävän tiedon luonteen vuoksi. Tutkittava ei välttämättä pysty tuottamaan kokemuksellista tietoa kyselyn muodossa ja se voisi olla myös raskas menetelmä tutkittavalle.

Haastateltavaa pyydettiin täyttämään lomakkeelle taustatietoina sukupuoli, ikä, koulutus, ammatti, perhemuoto ja asumismuoto. Lisäksi kysyttiin, milloin haastateltava muutti Suurpeltoon, miten viihtyy Suurpellossa ja miten pitkään arvioi asuvansa Suurpellossa (liite 1).

8.4 Analyysin kuvaus

Haastatteluaineiston kokoaminen ja käsittely alkaa kuuntelemalla nauhat useaan kertaan. Näin tutkija saa kokonaiskuvan asiasta ja sisällöstä erottuu sen olennaiset ja keskeiset asiat. Nauhat litteroidaan joko kokonaan tai osin riippuen tutkimusongelmasta (Anttila 2007, 127 - 128.) Myös Robson (2001) korostaa, että aineiston analyysin aluksi on tärkeää saada aineistosta jonkinlainen kokonaiskuva ja tutustua käytössä olevaan aineistoon. Keskeistä on pohtia, miten sitä voisi käyttää, jotta saa vastauksia arviointikysymyksiin. (Robson 2001, 169.) Arvioijan tärkein tehtävä on Robsonin (2001, 176) mukaan ymmärtää, millaista hänen aineistonsa on. Käytännön arvioinnissa voi olla täysin riittävää tarkastella tehtävää luokitteluna, jossa luodaan teemoja. Kun samat luokitukset ja teemat näyttävät soveltuvan koko aineistoon, joka koostuu erilaisista aineistolähteistä kuten haastatteluista ja havainnoinneista, tutkimuksella voi saavuttaa suuremman luotettavuuden sille, että on todella tavoittanut jotain oleellista (Robson 2001, 176.)

Teemojen etsimistä voi pitää myös koodauksen tekemisenä. Pyrkimyksenä on tunnistaa samankaltaisia osia auki puretuista haastatteluteksteistä. (Robson 2001, 177.) Laadullisen aineiston analyysimenetelmistä teemoittelu tuntui sopivan tähän opinnäytetyöhön. Aineistoa järjestellään niin, että saadaan esille vastauksia tutkimuskysymyksiin. Eskola ja Suoranta (2000, 178) mainitseekin, että teemoittelu on suositeltava aineiston analysointitapa käytännöllisen ongelman ratkaisemisessa. Toinen opinnäytetyöhön sopiva analyysimenetelmä on tyypittely. Aineistoa ryhmitellään tyypeiksi etsimällä samankaltaisuuksia. Teemoittelulla jäsenetystä aineistosta voi hakea yleisiä tyyppejä, rakentamalla tyypillisen tilanteen kulun tai

etsiä yhden tyypillisen tarinan kokonaisuudessaan. Toisaalta voi etsiä myös tyypillisestä poikkeavia tapauksia systemaattisesti. (Eskola ja Suoranta 2000, 181.)

Kvalitatiivisen aineiston analyysiä pitää tehdä koko ajan eikä jäädä odottamaan, että koko aineisto on valmis. Alustavat analyysit tuovat esille näyttöä siitä, miten aineistoa voisi tarkastella. Toisaalta kvalitatiivisen asetelman joustavuus mahdollistaa sen, että hahmottumassa olevan näytön vahvistamiseksi tai kyseenalaistamiseksi voidaan helposti kerätä lisäinformaatiota esimerkiksi haastattelemalla lisää ihmisiä. (Robson 2001, 177.)

Analyysin ja arvioinnin edetessä arvioijan pitäisi pystyä tiivistämään kokonaisuus keskeisiin luokkiin. Niitä voi olla tarpeen muokata arvioijalle syntyvien oivallusten ja huomioon otettavan ristiriitaisen näytön myötä. Teemat voivat syntyä aineistosta lähtien tai teoriaan perustuen. Käytännön arvioinneissa arvioija joutuu luultavimmin mukaan hankkeisiin, joissa on selkeä käsitys siitä, mihin arvioinnin huomio kohdistetaan ja teemat tuotetaan teorialähtöisesti. (Robson 2001, 177-178.) Tässä opinnäytetyössä aineisto noudatti hyvin teemoja ja teemakysymyksiä, joiden alle oli helppo koota haastatteluista esiin tulleet käytännön asiat alateemoiksi.

Tutkimuksen haastattelut tehtiin touko-lokakuussa 2012. Kaksi haastatteluista oli yksilöhaastatteluja ja neljä parihaastattelua. Haastateltavia oli kaikkiaan 10. Haastateltavat saivat valita haastattelupaikan. Kolme tehtiin Suurpellon Infopaviljongissa, kaksi haastateltavien kotona ja yksi haastateltavan työpaikalla. Kooste haastattelujen suorittamisesta on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Teemahaastattelujen suoritus.

Haastattelu	Yksilö/ Pari	Paikka	Kesto	Tehty	Purettu	Koodi- rivejä
01B	Yksilö	Infopaviljonki	1 t 4 min	8.5.2012	21.5.2012	156
02AB	Pari	Koti	1 t 28 min	21.5.2012	31.5.2012	242
03AB	Pari	Infopaviljonki	1 t 14 min	27.5.2012	23.6.2012	357
04AB	Pari	Koti	46 min	3.6.2012	16.9.2012	166
05BD	Pari	Infopaviljonki	1 t 13 min	18.6.2012	25.6.2012	374

06B	Yksilö	Työpaikka	59 min	1.8.2012	1.8.2012	172
-----	--------	-----------	--------	----------	----------	-----

Aineiston analyysia varten teemahaastattelujen nauhoitukset purettiin tekstiksi ja ryhmiteltiin teemoittain. Analyysiprosessi on kuvattu kuviossa 1.

Nauhojen purku tekstiksi ja tarkistuskuuntelu

-->

Nauhojen kuuntelu ja koodausluokkien luominen

-->

Aineiston koodaus ja ryhmittely teemoiksi

-->

Tulkinta

Kuvio 1. Analyysiprosessin kuvaus

Haastattelija purki nauhat tekstiksi itse. Nauhat kuunneltiin toistamiseen ja teksti tarkistettiin, joten kuuntelukertoja tuli tässä alun purkuvaiheessa kaksi kertaa. Kuusi ensimmäistä haastattelua kuunneltiin läpi kokonaisuutena syyskuun lopussa, jolloin haastatteluista nousevista ajatuksista tehtiin myös muistiinpanoja. Tässä vaiheessa havainnot ja oivallukset olivat epäsystemaattisia, mutta vaihe auttoi antamaan hyvän kokonaiskuvan aineistosta ennen koodausvaihetta. Koodausteemoja tarkasteltiin tutkimuskysymykseen, teemahaastattelun teemoihin ja aineistoon peilaten. Kuuntelun pohjalta luotiin teemat koodausta varten. Koodausteemat on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Koodauksessa käytetyt teemat.

1	yhteisöllisyys
2	yhteistoiminta
3	yhteenkuuluvuuden tunne
4	vaikuttaminen

Aineisto koodattiin teemojen mukaisesti ts. aineisto käytiin systemaattisesti läpi. Tekstistä poimittiin kuhunkin teemaan liittyvät tekstipätkät ja koottiin yhteen teeman alle taulukko-ohjelmaa apuna käyttäen. Koodauksen aikana tarkasteltiin koko ajan teemakyselylistaa ja sen teemakysymyksiä ja alakysymyksiä käytettiin luokittelun apuna ja mahdollisten uusien luokkien löytämiseksi. Näin aineisto alkoi jäsentyä ja näytti, että haastatteluilla tuotettu aineisto sopi hyvin näihin ennalta tehtyihin teemoihin ja alateemoihin.

Analyysin pohjalta tulokset koottiin neljään ryhmään tutkimuskysymysten perusteella. Yhteistoiminta on lisäksi jaettu neljään alaluokkaan. Yhteistoiminta sai haastatteluissa selvästi eni-

ten mainintoja ja siitä koostunut runsas aineisto oli luontevaa ryhmitellä aiheittain. Toiseksi eniten tuloksissa tuli mainintoja yhteenkuuluvuuden tunteesta ts. suurpeltolaisuuteen liittyen. Vaikuttamisesta ja erityisesti yhteisöllisyydestä käsitetasolla esiintyi aineistossa yllättävän vähän mainintoja. Yhteisöllisyys näyttäytyy tässä aineistossa arkisen toiminnan tasolla. Uusia ryhmiä ei aineiston pohjalta löytynyt. Aineistosta nousseet ryhmät ja mainintojen määrä koodiriveinä on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Tulosten ryhmittely ja mainintojen määrät.

Aihe	Koodirivien määrä
Yhteisöllisyyttä Suurpellossa	11
Yhteistoimintaa Suurpellossa	928
• Ihmiset	205
• Uudenlainen arki	296
• Kumppanit	293
• Tulevaisuuden Suurpelto	134
Suurpeltolaisuus	67
Vaikuttamisen tavat Suurpellossa	41

9 Taustaa ja muutto Suurpeltoon

Haastatteluihin osallistui kaikenkaikkiaan 10 suurpeltolaista, joista kolme oli miehiä ja seitsemän naisia. Haastateltavien ikä jakautui välille 77 ja 29 vuotta. Kaikkien peruskoulutuspohja oli ylioppilastasoinen ja valtaosalla oli yliopisto- tai korkeakoulutasoinen tutkinto. Haastateltavissa suurin osa oli perheellisiä. Kahdessa taloudessa ei ollut lapsia. Haastateltavat olivat muuttaneet Suurpeltoon vuosina 2010 - 2012. Kaikki asuivat kerrostalossa, joista puolet vuokra-asunnossa ja puolet osa-omistusasunnossa. Kysyttäessä viihtymistä Suurpellossa asteikolla 1 - 5, kaikki vastasivat luvulla 4 tai 5 eli he viihtyivät Suurpellossa hyvin tai erittäin hyvin. Yksi haastateltava oli muuttamassa pois Suurpellostaan haastattelun ajankohtana. Muut haastateltavat arvioivat asuvansa Suurpellossa vielä vähintään neljä vuotta. Valtaosa arvioi asuvansa siellä yli kymmenen vuotta tai ei nähnyt tällä hetkellä syytä muuttaa pois Suurpellostaan koskaan.

Muuton taustalla on erilaisia syitä. Perheen koko on kasvanut tai kutistunut niin, että kodin vaihto on ajankohtaista. Edellisen asunnon huonon pohjaratkaisun tai epäkäytännöllisyyden vuoksi haettiin toimivampaa asuntoa. Asumismuoto vaikutti myös valintaan; vuokra-asuntoja on alueella tarjolla ja valintapäätös tehtiin nopeasti. Asumisoikeusasunnon haluavalle on lähi-alueilla vaihtoehtoja vain rajallisesti tarjolla. Yhteistyö asunnontarjoajien kanssa sujui hyvin. Asuntojen laatu, koko ja hintataso asettuvat Suurpellossa haastateltavien näkökulmasta kohdalleen. Myös se, että asunnot olivat täysin uusia, vaikutti muuttopäätökseen.

Suurpellon valintaan alueen sijainnilla on ratkaiseva merkitys. Läheisiä ihmisiä, joko sukulaisia tai ystäviä, asuu lähellä. Paikan sijainti on sopiva työpaikan ja koulujen suhteen. Osalle alue on entuudestaan tuttu ja turvalliseksi koettu. Asukkaat arvostavat luonnonläheisyyttä ja lähellä oleva Keskuspuisto on monelle tärkeä ja rakas. Autottomille julkisen liikenteen toimivuus ja palvelujen läheisyys merkitsevät paljon.

Ekologiset tavoitteet koetaan tärkeäksi lisäksi muuttopäätöksen teossa. Se ei ratkaissut alueen valintaa, mutta siitä ei myöskään ollut haittaa. Uudet ratkaisut alueella herättivät kiinnostuksen ja vahvistivat päätöstä. Kaupunkilaisena halutaan asua lähempänä luontoa ilman, että tarvitsee muuttaa maalle.

”täst kuitenkin pääsee nopeesti kaupunkiin ja palveluihin ja työpaikalle ja näin mutta sitte se että ei asuta ihan kaupungin keskustassa.” (03B)

Ensimmäinen kontakti toiseen suurpeltolaiseen oli esimerkiksi muuttopäivän aamuna avaimia jonotettaessa. Muutossa Suurpeltoon oli useimmiten apuna omat sukulaiset ja ystävät. Toisinaan apuna olivat omat vanhemmat, toisinaan taas omat lapset. Muilta suurpeltolaisilta sai käytännön apua muuttopäivänä jonkin verran. Usein naapuritkin muuttivat samana päivänä ja keskittyivät omaan muuttoonsa. Jo muuttaneet olivat vasta asettumassa ja sopeutumassa alueella asumiseen. Ylipäätään yhteinen muuttopäivä sujui yhteismeningillä. Pääsääntöisesti muuttotapahtumaa kuvattiin vauhdikkaaksi ja hyvin sujuneeksi.

10 Yhteisöllisyyttä Suurpellossa ja suurpeltolaisuus

Asukkaat kuvaavat yhteisöllisyyttä monella tasolla; oma perhe, taloyhtiö, Suurpelto-seura, Suurpelto alueena ja Espoon kaupunki. Aiemmin yhteisöllisyys on yhden haastatellun sanoin *”riittänyt vain omaan perheeseen”* (05D). Kaupungissa asumiseen liitetään myös se, että siellä ei välttämättä muodostu kovin tiiviitä yhteisöjä. Toisaalta taloyhtiöön muodostuu oma yhteisö, asuu missä tahansa. Myös Suurpelto-seura kokoaa alueen ihmisiä yhteen. Seuraan kuu-

luu kuitenkin vain pieni osa koko alueella asuvista, joten pelkästään siihen kuulumista ei nähdä yhteisöllisyytenä.

Suurpellossa asumisessa uutena puolena on koettu yhteisöllisyys. Yhteisöllisyyden kokemus on laajentunut niin, että sen nähdään kattavan oman perheen ja alueen asukkaiden lisäksi myös ympärillä olevat muut toimijat, kuten rakennuttajat ja Espoon kaupungin, jota edustavat eri virastojen työntekijät.

”mun mielestä se tosi niinku painava arvo siinä et se yhteisöllisyys ei oo vaan asukkaiden kesken yhteisöllisyyttä vaan se on myös kaupungin kanssa ja niinku rakentajien kanssa et se ois niinku kaikki vie yhdessä eteenpäin” (05D)

Yhteisöllisyys nähdään alueen mahdollisena voimavarana, joka voisi houkutella alueelle juuri yhteisöllisyyttä arvostavia ihmisiä. Sitä ei nähdä erillisenä osana tai toimintana alueella vaan osana alueen rakennetta. Alueen rakenteiden tulisi tukea yhteisöllisyyttä niin, että myös vähemmän innostuneet asukkaat *”törmäisivät”* (06) siihen, yhteisöllinen toiminta tulisi luonnostaan ja sitä alettaisiin pitää luonnollisena alueen tapana toimia.

Suurpeltolaisuus

Osalla ei ollut Suurpellostakaan etukäteen paljoakaan tietoa. Toisille alue oli taas tuttu vuosien takaa ja sen kehitystä oli seurattu pitkään. Osa ajautui alueelle ja osa muutti alueelle hyvin tietoisena, mihin muutti.

”mitä se nyt semmonen Suurpelto siellä oikein on että mitä siellä on” (01)

Haastateltavat suhtautuvat hyvin vastuullisesti Suurpeltoon tutustumiseen. He ottavat itse selvää alueesta ja asioista, joita eivät vielä tunne. Uusia asioita opetellaan ja sopeudutaan asioihin, joita ei voida muuttaa. Alueen kehittämiseen suhtaudutaan aktiivisesti ja suurpeltolainen on osana rakentuvaa Suurpeltoa.

Vaikka alussa olisikin ollut käytännön hankaluuksia uuteen asuntoon tai keskelle rakennusyömaata muutettaessa, haastateltavat ovat tyytyväisiä asuinalueeseensa. Suurpelto koetaan espoolaiseksi alueeksi *”kertakaikkiaan syntyjänsä saakka”* (01). Alueen rakentumisen seuraminen alusta saakka koetaan mielenkiintoiseksi. Rakennusyömaa meluineen ja pölyineen ei ole haitta vaan edustaa kaupungin vilinää ja uuden rakentumista.

Puistot, pellot ja metsät ovat asukkaille tärkeitä. Luonnonläheisyys auttaa juurtumaan Suurpeltoon, mitä voi edistää myös upottamalla sormet viljelylavan multa, seuraamalla Lukupu-

roa sen alkulähteisiin tai samoilemalla Keskuspuistossa yksin tai toisen suurpeltolaisen kanssa. Luonnonläheisyys sekä alueen nykyaikainen rakentaminen ja nykyaikainen yhteisön luominen luovat asumiseen mielekkäät puitteet.

”viime viikolla aurinko rupes paistaan ja mä tulin tuolta bussipysäkille tietä pitkin ja kattelin siellä kun se tulee se meidän kävelytie tästä ja täällä Suurpellontie kun mä menin tästä ja tää on ny semmonen risukko kun ne on siitä kaatanu niitä isoja puita pois se oli aivan keltasenansa noita esikoita ja sitte mää menin eteenpäin ja tässä oli se aika iso lasten leikkialue ja siellä oli niitä mönkijäisiä jotka meni justinsa osasivat kävellä ja sitten oli joku mahallansa siinä ja taputti sitä lämmintä hiekkaa siinä al-lansa että nyt on kesä tullu tai kevät tullu Suurpeltoon että noin ja naama loisti niillä pienillä niin mahrottomasti että tuntu että niillä oli semmonen tuntu että on hyvä olla tässä lämpimässä auringossa” (01)

Uteliaisuus näyttää olevan suurpeltolaiselle ominaista. Käytännön hankaluuden ovat sivuseikka, kun rakennetaan suurpeltolaista identiteettiä. Suurpeltolainen visioi ja on valmis toimimaan visioiden toteuttamiseksi. Parasta on, kun alueelta löytyy toisia visionäärejä ja innostuneita toimijoita. Osa haastatelluista tunnustautuu avoimesti sosiaalisiksi. Osalle on ollut itselleenkin yllätys, miten he ovat Suurpellossa asuessaan tutustuneet muihin alueen asukkaisiin ja osallistuneet toimintaan. Syynä totutusta yhteisöllisempään toimintaan mainitaan mieleinen yhteistoiminta. Se tuo ihmiset mutkattomasti yhteen ja antaa mahdollisuuden jakaa asioita, jos siltä tuntuu.

Haastateltavat tuovat esille, että suurpeltolaisuus on tärkeää ja he kokevat olevansa suurpeltolaisia. Yleinen kokemus on tunne siitä, että on tullut kotiin. Yksi haastateltava tuo esille, että hän on kotonaan siellä, missä oma perhe on. Läheinen ihmissuhde voi olla syy muuttaa pois Suurpellostä. Toisaalta ystävyysuhteet suurpeltolaisiin kiinnittävät alueeseen vahvemmin. Yhteistoiminta muiden suurpeltolaisten kanssa on mieluista, mutta aika, paikka ja tapa halutaan valita itse.

”meillä on se puistossa on lepotuolit ja puro menee siinä meillä on metsä kaikki ystäviä liikuntajutut meillä on ne ihmiset ystävät ja sit meil on kuitenkin voidaan samantien pyrähtää vaikka Selloon jos halutaan sit olla vähä shoppailemassa et kaipaa ko sinne sitte et meille niinku se yksityisyys yleinen ja yhteisöllisyyden niin me voidaan säännellä tässä alueella tarvitaanko me siihen se siirtymäriitti et me mennään mökille” (02D)

Kaikki haastateltavat eivät ole aina olleet yhteisöaktiivisia ja suhtautuvat hyvin ymmärtävästi niihinkin suurpeltolaisiin, jotka eivät osallistu kokouksiin ja toimintaan.

Odotuksissa on alueen valmistuminen. Mielikuvissa on markkinoinnin luoma kuva tulevaisuuden Suurpellostä ja mielenkiinnolla seurataan, miten se toteutuu. Alueella halutaan asua kauan. Haastatelluista yksi perhe tuo esille mahdollisuuden muuttaa muualle lähinnä työn perässä. Toisaalta mieluisan työn löytyminen läheltä Suurpeltoa olisi hyvä syy jäädä alueelle pysyvästikin. Tunteen siitä, että on suurpeltolainen, toivotaan säilyvän lopun elämää.

”täs on tavallaan niinku koko se elinkaari edessä se on ehkä semmonen mikä tekee sen että halua pysyäkki tällä alueella.” (03B)

Maaseudun tuntu halutaan säilyttää, sillä se koetaan omaleimaiseksi ja Espoon muista tiiviisti rakennetuista aluekeskuksista poikkeavaksi. Suurpeltolaisuuteen kuuluu ekologisen elämäntavan edistäminen. Myös moninaisuus esimerkiksi monikulttuurisuuden muodossa halutaan jalostaa alueen rikkaudeksi. Nykyisen innostuneisuuden toivotaan säilyvän myös jatkossa. Suurpellossa nähdään paljon mahdollisuuksia ja toiveena on, että asukkaat ottaisivat nuo mahdollisuudet käyttöön ja arvostaisivat niitä.

Alueen kasvamiseen liittyen haastateltavat miettivät, muodostuuko Suurpeltoon erilaisia alueellisia identiteettejä. Ensimmäisenä Suurpeltoon muuttaneet muodostavat oman ryhmän ja pohjoiseen Suurpeltoon muodostuu oma ryhmä. Alueen toivotaan kuitenkin säilyvän yhtenäisenä asumismuodosta tai alueesta riippumatta.

11 Yhteistoimintaa Suurpellossa

Yhteistoiminta sai haastatteluissa eniten mainintoja. Tuloksista on koostettu neljä alaryhmää: ihmiset, arjen haasteet, kumppanit ja tulevaisuuden Suurpelto. Ensimmäisessä alaluvussa kuvaan tuloksia suurpeltolaisten vuorovaikutussuhteista eri ihmisten välillä. Kuvaan myös niitä yhteistoimintoja, jotka tuovat ihmisiä yhteen. Arjen haasteet kuvaa suurpeltolaisten arkisia käytännöllisiä asioita. Näiden arkisten toimintojen takaa löytyy toinen toimija, joka tuottaa asukkaan käyttämän palvelun. Siten arkisetkin asiat kertovat yhteistoiminnan sujumisesta Suurpellossa. Kumppaneita on eritelty tarkemmin alaluvussa 8.4. ja lopuksi kuvaan asukkaiden toiveita, millainen Suurpelto olisi tulevaisuudessa.

11.1 Suurpellon ihmiset

Suurpellon ihmisiin kuuluvat ystävät, asukkaat ja Suurpelto-seura. Suurpelto-seura on alueen asukkaista koostuva yhdistys. Haastateltavat kuvaavat sitä erityisesti ihmisten kautta ja asukkaiden tiivis yhteistoiminta on sille leimallista. Siksi kuvaan sen tässä osuudessa.

Haastateltavat tapaavat Suurpellossa myös omia tuttavvia, sukulaisia ja hyviä ystäviä, jotka käyvät kyläilemässä ja auttamassa käytännön asioissa kuten kaupassakäynnissä ja tietotekniikassa. Osalla haastateltavista asuu sukulaisia lähellä. Omilla tuttavilla ja sukulaisilla on myös omat menonsa ja heidän kanssaan tapaamiset ovat satunnaisia. Harrastukset voivat myös viedä Suurpellon ulkopuolelle.

Osa ei tunne alueelta ketään entuudestaan. Osa on tutustunut seinänaapureihin. Kerrostaloissa monet haluavat pitäytyä omassa rauhassaan. Koetaan, että naapureilta saa apua tarvittaessaan ja pyytäessään. Toisinaan apua on tarjottu. Haastateltavat pohtivat, että alueella on myös yksinäisiä ihmisiä, jotka kaipaavat seuraa ja tukea muista asukkaista.

Haastateltavilla on omat menot ja harrastukset. Omasta elämästä ei halua tinkiä sen kustannuksella, että alkaisi touhuta kovin paljon yhteisön hyväksi. Monet asukkaat ovat päivät pois. Illalla kotona hoidetaan arkiaskareita. Arkisin ei riitä aikaa yhteiseen toimintaan ja viikonloppuna aika menee usein omien asioiden hoitamiseen.

Muihin asukkaisiin tutustuu "*teillä ja kujilla*" (01). Tärkeänä tutustumistapana koetaan ylipäätään ulkona liikkuminen. Alueen rakenne kerrostaloineen ja suhteellisen pienine asuntoineen kannustaa ihmisiä yhteiseen ulkotilaan. Puistot ja penkit tarjoavat puitteet kohtaamisille. Lapsiperheet tutustuvat lasten leikkialueilla. Muita asukkaita näkee myös alueen erilaisissa tapahtumissa.

Samassa taloyhtiössä asuviin halutaan tutustua. Esimerkiksi asukastoimikunnan kautta toivotaan yhteistä toimintaa talon tasolla. Yhteistä toimintaa on esimerkiksi grillijuhlat tai kukkien istutustalkoot. Omasta talosta tuntee samassa asukastoimikunnassa mukana olevat. Taloyhtiön asukkaiden kanssa ei ole niin paljon yhteistä toimintaa kuin Suurpelto-seuran jäsenten kanssa. Suurpelto-seuran jäsen tunnetaan paremmin kuin naapuri.

Leikki-ikäiset lapset tutustuvat toisiin samanikäisiin alueen leikkipuistoissa ja hiekkalaatikolla. Samalla myös pienten lasten vanhemmat tutustuvat toisiinsa. Kouluikäisten lasten on vaikeampi tutustua toisiinsa ja löytää kotikavereita. Lapset käyvät eri kouluja alueen ulkopuolella ja näkevät toisiaan satunnaisesti julkisilla leikkialueilla. Vieraiden lasten nimet ja asuinpaikat eivät tule tutuiksi ja uudelleen tapaaminen on siten vaikeampaa.

Alueen asukkaisiin tutustuminen on tärkeää viihtymisen kannalta. Tutustumisen kautta tulee tunne pienestä kylästä, jossa tuntee vastaantulijat. Alueen kasvaminen ja uusien asukkaiden muutto alueelle tuo kylän raitille uusia kasvoja.

11.2 Suurpelto-seura

Seuraan liittymisen yksi tärkeä syy on tutustuminen alueen muihin ihmisiin. Seuran järjestämissä tilaisuuksissa tutustuu sekä alueen toimintaan että muihin seuran jäseniin. Seuran jäsenet ovat monelle ensimmäiset alueen ihmiset, joiden kanssa ovat tutustuneet.

”ku mä liityin tähän seuraan niin oli tosi positiivista et tääl oli niinku muitaki jotka on koko ajan innoissaan.” (05B)

Seuraan kuulumisen on merkittävää, vaikka itse ei ehtisi tai jaksaisi osallistua kehittämistoimintaan aktiivisesti. Se on yksi tapa kasvattaa juuria. Seuran koetaan edistävän suurpeltolaisuutta ja sen toivotaan pysyvän.

Suurpelto-seura luo yhteisöllisyyttä toiminnalla. Ensimmäinen iso ja ihmisiä kokoava hanke on viljelylavojen perustaminen puistoon. Viljelylavoista lähti myös tarve perustaa Suurpelto-seura ja luoda yhdistys. Asukkaat varasivat 40 viljelylavaa käyttöönsä samantien. Lavat ovat keränneet yhteen erilaisia alueen asukkaita eri taloista ja eri kulttuureista. Lavat koetaan erittäin sosiaalisiksi. Ne kokoavat ihmiset yhteen. Yhdessä lähekkäin puuhastelu mahdollistaa tutustumisen ja keskustelun ilman pakkoa olla sosiaalinen. Seurustelun omaehtoisuus koetaan miellyttävänä ja rohkaisevana. Lavoille muodostuu oma yhteisönsä, josta löytyy aina joku tuttu, jonka kanssa voi vaihtaa muutaman sanan.

”se on ollu seuralle niinku tosi niinku hyvä juttu koska siinä oli niin konkreettinen semmonen niinku prosessi et mitä kaikkee täytyy tehdä että saadaan ne viljelylavat ja missä järjestyksessä et siinä oli niinku seuralle alusta saakka semmosta niinku puuhaa et minkä takia me tavataan ja mihin meitä ihmisiä tarvitaan.” (05D)

Muuta Suurpelto-seuran yhteistoimintaa ovat mm. Big Field Band, Lukupuron kunnostusprojekti sekä liikunta- ja askartelukerhot. Musiikkibändi esiintyy Suurpellon erilaisissa tapahtumissa, joissa se luo yhteishenkeä ja kokoaa ihmisiä yhteen. Tulviva ja huonosti vetävä Lukupuro kerää yhteen alueen halki kulkevan puron kunnostuksesta kiinnostuneita ihmisiä. Alueen asukkaat ovat kävelleet Lukupuroa seuraten sen alkulähteille. Hanke tutustuttaa alueen asukkaita niin puron historiaan ja toimintaan kuin toisiin alueen asukkaisiin. Liikuntakerho järjestää mm. yhteislenkkejä. Kerhon toimintaa on ideoitu Suurpelto-seurassa. Liikuntakerhon vetäjänä toimi aluksi opiskelija, mutta jatkossa toiminnasta vastaa alueen asukas. Kädentaidot-ryhmään aikuiset kokoontuvat tekemään käsitöitä ja askartelemaan. Ryhmää vetää Suurpelto-seuran jäsen.

Keskustelupalsta kokoaa ihmisiä ja mielipiteitä Suurpelto-sivustolle. Keskustelupalstalla aktiivisesti käyvät eivät välttämättä osallistu aktiivisesti Suurpelto-seuran toimintaan. Suurpelto-seura suunnittelee myös omaa nettisivua. Sen avulla pystyy tavoittamaan ne ihmiset, jotka eivät osallistu tapahtumiin ja seuran yhteistoimintaan.

Suurpelto-seura on koonnut yhteen innostuneita alueen asukkaita, jotka toimivat aktiivisesti alueen toiminnan kehittämiseksi. Seurassa toimivia nuoria miehiä ja naisia arvostetaan. Heillä on paljon ideoita ja he tuovat niitä aktiivisesti esille. Työtä on paljon, aktiiveja muutama ja resurssit ovat rajalliset. Seuraan kaivataan lisää aktiivisia jäseniä mukaan. Jatkossa Suurpelto-seura jää vastuuseen monenlaisesta toiminnasta alueella. Seuran jäsenet ja aktiiviset toimijat ovat mukana vapaaehtoisina. Vapaa-aikaa on rajallisesti ja aikaa halutaan käyttää yhteisten asioiden hoitamiseen harkiten *”tiettyyn rajaan asti”* (03A). Suurpelto-seurassa aktiivisesti toimivat tuovat esille huolen voimien riittämisestä.

11.3 Uudenlainen arki

Alueen asunnot ovat uusia ja kauniita. Asukkaat ovat tyytyväisiä niiden siisteyteen ja toimivuuteen. Lukulaitetoimintainen kotiavain tai liiketunnistevalot kotirappukäytävässä helpottavat arkea. Haastateltavat kokevatkin, että arki sujuu Suurpellossa ja osalla se on muuttunut helpommaksi muuton myötä. Asuntojen rakenneratkaisuista arvostetaan mm. lasitettua parveketta, kerrossaunaa, aurinkopaneeleita, asuntokohtaista viherhuonetta ja maalämpöä.

Suurpeltolainen kohtaa väistämättä uusia asioita muuttaessaan uuteen asuntoonsa ja uudelle asuinalueelle. Asunnoissa on uutta teknologiaa ja toisaalta vanhaa ei enää ole.

”puhelinlone kainalossani niin ja noin rupeen paneen sitä seinään sitte sitä töpseliä jota ei koskaan ollu eikä tullu.” (01)

Vanhoja puhelinpistokkeita ei ole. Osalle haastateltavista tuli yllätyksenä, että he eivät voineet itse valita asuntonsa tietoliikennetoimittajaa. Taloyhtiöt ovat valinneet valmiiksi tietyn palveluntarjoajan, jota asukas ei voi vaihtaa.

Yksi näkyvä uusi asia Suurpellossa on imujätejärjestelmä. Tuubi koetaan mieluisaksi ja ekologiseksi vaihtoehdoksi. Alkukankeuden jälkeen sitä on myös mukava käyttää. Jätejärjestelmä ohjaa tehokkaasti jätteiden lajitteluun. Jätteiden käsittely vaatii myös enemmän paneutumista ja vie enemmän aikaa. Jätteet on pilkottava riittävän pieneksi ja tuubiin voi laittaa kerrallaan vain tietynkokoisen pussin. Isommat jätteet tuottavat ongelmia, kun alueella ei ole isolle jätteelle omaa keräysastiaa.

”ei sitä voi bussilla kuljettaa eikä noi bussitkaa mee ku sitte Tapiolaan ja Helsinkiin et ethän sä voi sinne jätteitä kantamaan ku pitäs päästä jonnekki Ämmäsuon kaato-paikalle tai muualle viemään niitä kaikista isoimpia jätteitä” (03B)

Parvekkeelta voi siten löytyä vanhoja rikkiäisiä ämpäreitä ja isoa pakkausjätettä pilkkomista odottamassa. Haastateltavat arvostavat imujätejärjestelmän ekologisuutta. Myös perinteisten roskakatosten ja jäteautojen puuttuminen alueelta sekä lajittelun tehostuminen koetaan myönteisenä. Toisaalta haastateltavat pohtivat, kuinka ekologista on kuljettaa autolla suuria jätteitä pois alueelta.

Ekologisuuden odotetaan näkyvän myös käytännöllisissä arkisissa ratkaisuisissa ja haastateltaville on pettymys, että asuntojen ratkaisut eivät mahdollista ekologisia valintoja. Kaikkiin valaisimiin ei voi käyttää ympäristöystävällisiä energiansäästölamppuja. Vähemmän sähköä kuluttavaa induktiolietettä ei hyväksytä korvattavaksi asuntoa myydessä. Kun alueella ei ole mitään palveluja, puuttuva maitopurkkikin on haettava esimerkiksi autolla lähialueen kaupasta.

Kauppojen puuttuminen alueelta vaikeuttaa ostosten tekoa. Jos kerralla ei jaksakaan kantaa monia painavaa kauppakassia, bussimatkoja lähimpään kauppaan on tehtävä useampia. Taksia ei haluta käyttää kauppa-asioihin. Osalla on työmatkan varrella tai automatkan päässä kauppaja, jolloin kauppojen puuttumista alueelta ei koeta ongelmaksi. Kun palvelujen puute on tiedostettu ennen muuttoa, ei niitä myöskään siksi kaivata tällä hetkellä.

Osalle alueen joukkoliikenne eli bussi on riittävä kulkuyhteys. Osalle bussien aikataulu tai pysäkkien sijoittelu aiheuttaa käytännön ongelmia. Bussiliikennetiheys on kasvanut ja nykyiseen aikatauluun ollaan yleisesti ottaen tyytyväisiä. Pysäköintipaikkoja alueella on rajoitetusti ja aluepysäköintikielto rajoittaa autojen pysäköintiä tien varteen. Taloyhtiöissä ei aina ole vierasparkkoja ja kaikissa taloyhtiöissä autopaikkoja ei riitä kaikille asukkaille. Yleisellä tasolla autottomuusajatuksen suhtaudutaan myönteisesti. Autottomalle suurpeltolaiselle toimivat bussilinjat ja sopivat aikataulut ovat välttämättömyys. Autoilevalle suurpeltolaiselle mihin tahansa suuntaan lähteminen Suurpellostä on helppoa.

Suurpelto on asuinalueen lisäksi rakennustyömaa, mikä oli osalle haastateltavista yllätys. Rakennustöiden etenemisen seuraaminen koetaan kuitenkin mielenkiintoiseksi. Nostokurjista ja piipittäivistä kuorma-autoista on tullut osa arkea. Sitä ei koeta varsinaisesti haitaksi, mutta esimerkiksi lasten kannalta se saa pohtimaan turvallisuutta. Lasten liikkuminen yksin rakennuskoneiden ja autoliikenteen seassa ei tunnu turvalliselta. Piha-alueita ei ole suunniteltu niin, että jalankulkijoiden ja autojen liikkuminen on turvallista. Puistoalue koetaan turvallisesti liikkua, mutta asunnolta puistoon pääsemisessä on turvallisuuspuutteita.

Luonnonläheisyys kettuineen, oravineen ja kyykkärmeineenkin koetaan myönteisenä. Ulkoilumahdollisuudet koetaan hyväksi. Keskuspuisto on lähellä ja pelloilla on paljon kävelyteitä, mikä tekee ulos liikkumaan lähtemisen helpommaksi.

”ku on lähteny täältä Suurpellostä ulospäin niin niinku ihan tonne ekoille pelloille saakka niin se on ikäänku avannu uuden maailman mistä ei oo tiennykkään.” (05D)

Talvella hiihtoladulle pääsee kotiportailta. Yksi haastateltava rinnastaa Suurpellon mökillä olemiseen. Metsäluontoon ja ulkoilemaan pääsee helposti. Kasvimaalle eli viljelylavalle on lyhyt kävelymatka. Puistossa on tilaa ottaa aurinkoa ja seurustella ihmisten kanssa.

Haastateltavat suhtautuvat alkukankeuksiin erittäin ymmärtäväisesti. Niiden koetaan liittyvän uuden asuinalueen rakentamiseen ja uuden oppimiseen. Monet alkuvaiheen puutteet on helppo korjata. Alueella on mukava ja helppo asua ja haastateltavat viihtyvät Suurpellossa.

11.4 Kumppanit

Suurpellossa selviämiseen tarvitsee auton, matkapuhelimen ja tietokoneen. Tällaiseen kokemukseen päätyi haastateltava, jolle ei löytynyt uudesta asunnosta puhelinpistoketta lankapuhelimelle, bussi kulki harvoin, kauppoja ei ollut alueella ja ruokaa tilataan netin kautta. Tiedottaminen käytännön asioista ennen muuttoa koetaan tärkeäksi. Asukkaat ovat valmiita ottamaan asioista selvää myös itse. Sopeutuminen uusiin asioihin tapahtuu paljon vuoropuheluna eri palveluntarjoajien ja alueen kumppaneiden kanssa. Yhteisten toimintatapojen ja sääntöjen sopiminen auttaa molemminpuolin kehittämään alueen palveluja.

Alueella rakennetaan jatkuvasti. Haastateltavat kuvaavat rakennustyömaata vilskeenä, meluna ja pölynä. Ikkunoista näkee nostokurkia ja rakennustyömaan edistymistä. Rakentaminen ei kuitenkaan tunnu häiritsevän suurpeltolaisia sen enempää ajatuksen kuin toiminnankaan tasolla. Sisälle asuntoihin rakennusmelu ei juuri kuulu. Ekologisuuden toivotaan näkyvän rakentamisessa ns. läpäisyperiaatteella. Ekologinen vaihtoehto pitäisi huomioida kaikissa rakentamisen ratkaisuissa. Asukkaana ei pysty vaikuttamaan rakennusalan ammattilaisten vakiintuneisiin käytäntöihin ja toimintatapoihin. Haasteena on, miten rakennusteollisuus ja rakennusalan ammattilaiset saadaan mukaan toteuttamaan ekologista ideologiaa myös käytännön tasolla.

Haastateltavien kokemus on, että Suurpeltoa markkinoidaan mielikuvilla sellaisena alueena, millainen se on valmiina. Markkinoinnissa ei tuoda riittävästi esille, että alue ei ole vielä valmis ja palveluja ei vielä ole. Alkuvaiheessa aluetta markkinoitiin luonnonläheisyydellä, nyt

tulossa olevilla palveluilla. Omista ennako-odotuksista ja ennakkotiedoista riippuen alueelle muutto on pettymys keskeneräisyydestä tai innostuneisuus osallisuudesta uuden luomisessa.

”kaikis markkinointikuvissa se kettu yhtenä semmosena houkuttimena et ku on lähellä luontoa tääl on niinku kettuja ja siinä vaiheessa ku oikeesti näki sen ensimmäisen ketun täällä siit tuli semmonen nyt saatiin sille rahoille vastinetta nyt on niinku tavallaan saatu se mitä meille markkinoitiin sillon.” (03B)

Espoon kaupungin virastot

Suurpellon arkeen kuuluu, että autot siirretään omalta pysäköintialueelta siksi aikaa, kun kenttä asfaltoidaan. Asukkaat kokevat yllättävänä, että Espoon kaupungin pysäköintivalvontavirasto ei suhtaudu yhtä ymmärtäväisesti alueen keskeneräisyyteen ja uuden rakentamiseen kuin he. Pysäköintisakon saaminen siksi, että on siirtänyt auton pois rakentajien tieltä ei tunnu oikealta. Myöskään muuttokiireen keskellä saatu pysäköintivirhemaksu ei ilahduta. Pysäköinninvalvonnalta toivotaan joustavuutta ja tilannetajua.

Espoon kaupungin virastojen kanssa yhteistyö on pääasiallisesti myönteistä. Puistoalueita hoidetaan hyvin ja käyttäjien palautetta kuunnellaan rakenteiden korjaamiseksi. Yhteisen ulkotilan helppoutta arvostetaan.

”ne oli kerran oliko se nyt lauantaina tekemässä noita puutarhatöitä ja mä lähin sit siitä vaan käsilaukku olalla jonnekki kaupungille puutarhurit on töissä tuli ihan semmonen luksusfiilis.” (05B)

Palvelut

Alueella ei ole vielä mitään kiinteitä palveluja kuten kauppaa tai kioskia. Kauppa-auto Vankuri käy Suurpellossa kolme kertaa viikossa 15 minuuttia kerrallaan. Valikoimaa pidetään käytännönläheisempänä kuin alueella toimivan nettikauppa Seulon tarjontaa. Etuna koetaan myös se, että kauppa-auton ajat tietää etukäteen ja tuotteen saa samantien mukaan. Lähi-alueilla oleviin suuriin kauppakeskuksiin on lyhyt matka ja asukkaat kokevat, että kauppa-asiat on helppo hoitaa niissä. Haastateltavat tuovat myös esille, että usein asuinpaikasta on muutama kilometri palveuihin varsinkin, jos haluaa asua rauhallisella alueella. On myöskin vaikea kaivata sellaista mitä ei ole. Palvelut oppii hakemaan sieltä, missä niitä on.

Kaupassakäynnin vaivalta säästyy, jos tilaa ruokansa Seulosta. Netissä tehtävän tilauksen tekeminen on haasteellista, jos asukkaalla ei ole tietokonetta tai tilausohjelma ei toimi omassa tietokoneessa. Kaikki asukkaat eivät osaa tai käytä mielellään tietokonetta. Asukkailta tulleen

palautteen myötä ruokatilauksen voi tehdä myös puhelintilauksena. Osa asukkaista käyttävää Seulon palvelua jonkin verran ja palvelu sujuu *”ihan hyvin”* (01). Osa haastateltavista ei ole käyttänyt Seulon palvelua koskaan eikä ole halukas käyttämään sitä jatkossa. Syynä ovat Seulon palvelun hinta ja toimitusaika. Tässä suhteessa kilpailija Alepan vastaava palvelu koetaan parempana. Seulon palvelussa arvostetaan lähiruokaa ja ekologisuutta, mikäli ekologisuus to-della toteutuu. Ideatasolla palvelua pidetään hyvänä.

Infopaviljonki

Infopaviljonki kokoaa ihmisiä erilaisiin kokouksiin ja tilaisuuksiin. Tietoa tapahtumista saa lapuista, joita on Infopaviljongin ikkunoissa. Tietokoneettomalle suurpeltolaiselle se onkin tärkein tiedotuskanava. Ihmiset oppivat ohikulkiessaan katsomaan ilmoitustaulua. Jos oma reitti ei kulje Infopaviljongin ohi, tietoa tapahtumista löytää myös Suurpelto-nettisivulta. Infopaviljonkia pidetään alueen keskuspaikkana, josta voi aina tarvittaessa käydä kysymässä tietoa, apua ja neuvoa.

Infopaviljongin sydämenä nähdään yhdyskuntatyöntekijä Minna. Minnaan tukeudutaan, kun halutaan tietoa alueen asioista tai juttuseuraa. Minnalla on merkittävä rooli asukkaiden aktiivoimisessa toimintaan. Minna rohkaisee ja vetää ihmisiä toimintaan ystävällisesti mukavalla tavalla. Löytää ihmisiä, jotka on kiinnostuneita. Haastateltavat korostavat, että on tärkeää, että yhdyskuntatyöntekijä on tietyn tyyppinen henkilö. Työ nähdään vaativana. Se vaatii yrittämistä ja voimaa saada asiat etenemään. Ihmisiä pitää vastuullistaa, sillä usien odotetaan, että joku muu vastaa toiminnasta. Yhdyskuntatyöntekijällä tulee olla rajattomasti innostuneisuutta ja optimismia. Haastateltavat tuovat vahvasti esille, että Minna on onnistunut tässä työssään erittäin hyvin.

Infopaviljongin käyttö kerhojen tilana mietityttää. Osa kerhoista kokoontuu kerrostalojen kerhohuoneilla, jotka sopivat toimintaan hyvin. Infopaviljonkiakin halutaan käyttää kerhojen kokoontumistilana, mutta tilojen epäkäytännöllisyys ja toimintaan liittyvät ehdot rajoittavat käyttöä. Tilassa ei saa askarrella eikä leipoa. Tilan sijainti keskellä Suurpeltoa koetaan hyväksi ja sinne on helppo tulla. Tila mielletään alueen omaksi yhteiseksi rakennukseksi ja sen ajatellaan olevan kaupunkilaisia varten.

Koulii-hanke

Koulii-hanke nähdään hyvänä ja sitä arvostetaan, vaikka kritiikki ymmärretään myös. Opiskelijoiden tuottaman toiminnan ajalliset ja resurssihaasteet ymmärretään, vaikka se vaikuttaakin mahdollisuuksiin osallistua toimintaan. Opiskelijat järjestävät toimintaa päiväaikaan, jolloin monet ovat töissä. Kesäaikaan opiskelijat ovat töissä tai lomalla itsekin, vaikka alueen asuk-

kaat toivovat esimerkiksi kesällä toimintaa lapsille tai puistojumppaa aikuisille. Suurpellon yhteistoiminnan kehittäminen ja Koulii-hanke nähdään kulkevan tiiviisti yhdessä. Koulii-hankkeen tavoitteet koulutuksen kehittämishankkeena ja suurpeltolaisten tavoitteet oman alueensa toiminnan kehittämisessä eivät aina kohtaa. Suurena ongelman tätä ei nähdä, mutta se näkyy ajoittain erilaisina toiveina.

Hanke nähdään ideapankkina, josta on lähtenyt monta hyvää yhteistoimintaa liikkeelle. Tapahtumat kuten Kukkiva Suurpelto ja Pitkiä pellavia jäävät mieleen ja luovat yhteistoimintaa. Niihin halutaan osallistua aina, kun se on mahdollista. Tapahtumien yhteydessä olevat palveluntarjoajien esittelyt ja uusien taloyhtiöiden esittelyt kiinnostavat. Omien tärkeiden aiheiden valokuvaaminen opiskelijoiden ohjaamana Photovoice-projektissa koetaan mieluisaksi. Koulii-hankkeella nähdään suuri merkitys Suurpellon yhteisöllisyyden ja toiminnallisuuden kehittämisessä.

Haastateltavat näkevät haasteena Koulii-projektin loppumisen syksyllä 2012. Alue on alkanut vasta kasvaa ja Koulii-hankkeen aktivoima toiminta on pääsemässä alueella käyntiin. Siksi hankkeen loppuminen nyt koetaan liian aikaiseksi. Tarvetta hankkeelle tuntuu olevan erityisesti juuri tässä alueen kasvuvaiheessa. Koulii-hankkeen aloitus vuotta myöhemmin ja pidempi kesto olisi sopinut paremmin. Hankkeen jatkumista toivotaan. Opettajien lähtö jättää tyhjiön ja alueen asukkaiden pitäisi ryhtyä itse aktiivisiksi ja ahkeriksi.

”tää on ollu sellanen kasvualusta ja semmonen niinku tukirakenne jos ei sitä olis niin kuka sen homman tekis kuka ois ikäänku pyörittäny sitä.” (06)

Erilaiset yhdistykset käynnistävät toimintaansa Suurpellossa. Mannerheimin lastensuojeluliitto kouluttaa alueen asukkaista lastenhoitorinkiä. Lastenhoitajan löytyminen omalta alueelta ja alueen ihmisiin tutustuminen myös sitä kautta luo yhteisöllisyyttä. Henttaan Martat osallistuvat alueen toimintaan järjestämällä kurssi-iltoja ja osallistumalla tapahtumiin.

11.5 Tulevaisuuden Suurpelto

Suurpeltolaiset seuraavat mielenkiinnolla, millainen alusta asti kokonaisuutena suunnitellusta alueesta tulee. Asukkailla on realistinen kuva alueen tulevaisuudesta. Vuodessa ei odoteta paljoakaan muutoksia. Alueen rakentamisen ja kehittämisen ajatellaan kestävän vielä kymmenen vuotta tai pitempäänkin. Alueen rakentamisen toivotaan etenevän niin, että lähimetsiköt säilyisivät eikä alueesta tule liian tiiviisti asuttu. Lähivuosina Suurpeltoon muuttaa enemmän ihmisiä. Haastateltavat toivovatkin, että alueelle tulee enemmän elämää ja Suurpellosta tulee elävä kaupunginosa. Seuraavaksi kuvaan, millainen Suurpelto voisi olla suurpeltolaisten mielestä tulevaisuudessa.

Alueen rakenne tukee ihmisten toimintaa sekä ekologisesti että yhteisöllisesti. Alueelle muodostetaan tietoisesti rakenteita, jotka tukevat välittämisen kulttuuria ja vähentävät ihmisten kiirettä. Ihmiset kohtaavat toisiaan niin Suurpellon kävelybulevardilla kuin taloyhtiön kerhoiloissa ja pesutuvassa. Iltaisin ja viikonloppuisin lähdetään kävelylle Lukutorille ja puistoon tapaamaan tuttuja. Alueelle rakennetaan kokoontumispaikkoja ja rakennukset ja kävelytiet on suunniteltu niin, että ihmisten liikennevirrat kohtaavat toisensa. Näin rakenteet luovat luonnollisesti yhteisöllisyyttä. Alueen oma Big Field Band soittaa Suurpelto-seuran järjestämissä puistojameissa ja asukkaat kokoontuvat piknikille.

Kauppoja odotetaan parin vuoden päästä helpottamaan arkea. Realistisesti ensimmäisten kauppojen odotetaan olevan totutut marketit. Nekin helpottavat arkea, kun ei tarvitse lähteä muualle kauppasioille ja puuttuvan maitopurkin saa kävelymatkan päästä kotikaupasta. Mahdollisesti tarjolla on myös hyvinvointipalveluja. Lähivuosina Seulon palvelueteiset ovat aktiivisesti käytössä ja niihin tuodaan niin lähiruokaa kuin kirjaston kirjatkin. Tarvittaessa sinne tuodaan myös pyykit pestyinä ja laskut maksettuina. Uusimpana palveluna Seulosta voi tilata opiskelijan kotikäynnille auttamaan ja seurustelemaan. Palvelu säästää aikaa arkiaskareista ja perheelle jää enemmän aikaa yhdessäoloon ja yhteistoimintaan muiden suurpeltolaisten kanssa. Vaihtopiiritoiminta on herännyt henkiin ja vanhat aktiivit vetävät muita alueen asukkaita toimintaan mukaan.

Kauppojen tulon myötä myös pysäköintiongelma helpottuu. Kauppojen pysäköintipaikat ovat iltaisin ja viikonloppuisin alueen asukkaiden käytössä. Kymmenen vuoden kuluttua kalliioon louhittu pysäköintitila on valmis, jolloin paikoitustilaa on riittävästi. Samalla alue muuttuu sananmukaisesti autottomaksi, kun autot viedään maan alle autoterminaaliin. Toisaalta omien autojen omistaminen on vähentynyt sähköauto-osuuskunnan suosion kasvaessa. Kulkemista helpottaa pikaraitiotie. Joukkoliikenne ja syöttöliikenne metrolle toimivat. Kadut ovat ihmisten käytössä kävely- ja pyöräilyteinä sekä skeittilautareitteinä. Rollaattorikujien varrelta löytyy mukavia penkkejä, joihin ikääntyneet suurpeltolaiset voivat istahtaa levähtämään, seuraamaan ihmisvilinää ja seurustelemaan eri-ikäisten asukkaiden kanssa.

Havainnekuvien innoittamana Suurpelto nähdään myös kaupunkina kaupungin sisällä. Kapeat kujat mutkittlevat kauniiden talojen lomitse. Talojen kivijalasta löytyy luomuravintoloita, luomuruokakauppoja, leipomoita ja kahviloita. On luonnollista piipahtaa ostoksille ja istahtaa samalla katukahvilaan toisen suurpeltolaisen kanssa. Katuvilinää katsellessa voi juoda kupin kahvia ja vaihtaa kuulumiset. Sen jälkeen haetaan tuoreet vihannekset torilta ja palataan kotiin laittamaan perheelle ruokaa. Toisaalla puistot ja suihkulähteet luovat rauhoittavan vastapainon kaupungin vilinälle.

Viljelypalstat ovat kasvaneet luomukasvihuoneeksi. Isosta kasvihuoneesta voi vuokrata biodynaamisen palstan itselleen ja kasvattaa itse tarvitsemansa kasvikset. Kasvihuoneella on myös kahvila, jonne kokoonnutaan. Koska Suurpelto on oikeasti pelto, alueen pellot ovat viljelykäytössä ja niillä tuotetaan alueelle vihannekset ja kasvikset. Toimintaa organisoii Suurpellon asukkaiden osuuskunta, joka tuottaa luomuruokaa. Sato säilötään suoraan pellolta maakellareihin, josta asukkaat myös voivat vuokrata itselleen tilaa. Suurpellon ravintolat, koulu ja päiväkotit käyttävät lähellä tuotettua luomuruokaa samoin kuin lähimetsästä kerättyjä marjoja ja sieniä. Talojen katoille perustetaan kattopuutarhoja ja kasvihuoneita, joista tulee kerhuhuoneen tapaan ihmisten luontaisia kokoontumispaikkoja.

Ympäristö kiinnostaa suurpeltolaisia ja Suurpellon luontoa arvostetaan. Retkiä halutaan tehdä niin metsään kuin Lukupuron rannoille ja alkulähteille. Puro on ympäristökasvatuksen innoittaja. Puroretkien lisäksi tehdään ötökkäretkiä, luonnonkukkaretkiä ja erilaista toimintaa kaikenikäisille. Ekologisuuden huomioiminen rakentamisessa ja alueen toiminnassa mietityttää. Imujätejärjestelmä nähdään osana ekologisuutta ja myös tuubin alkulähteille halutaan tehdä retkiä.

Yhdistykset toimivat. Martat järjestävät kursseja, käsitykerhoja ja sieniretkiä Keskuspuistoon. Mannerheimin lastensuojeluliiton lastenhoitorinki toimii. Tutun lastenhoitajan voi palkata Suurpellosta. Yhteisiä juuria luodaan perustamalla Suurpellon sukututkijapiiri. Työväenopisto kurssittaa Suurpellon sukututkijoita ja nuoretkin perheet ovat innostuneet selvittämään niin omia juuriaan kuin Suurpellon historiaa. Suurpeltolaiset kokoontuvat kodeissa talven yli lukupiireissä. Jalkapalloseura toimii aktiivisesti lasten ja nuorten liikuttajana. Partio puolestaan tarjoaa heille luonnonläheistä toimintaa. Asukaspuistossa puistotäti järjestää toimintaa alakouluikäisille lapsille. Myös isommille lapsille on omaa toimintaa. Aikuisemmille miehille on lähijämeinkä.

Opinmäen koulu on valmistunut ja tarjoaa suurpeltolaisille hyvät tilat kokoontua harrastamaan. Tilavuokra ei saa nousta liian korkeaksi, jotta kaikilla on mahdollisuus harrastaa lähi-alueella. Koulu on päivisin alueen koululaisten käytössä ja iltaisin kaupunkilaisten käytössä. Koulun auditorio toimii iltaisin ja viikonloppuisin elokuvateatterina. Vanhemmat poikkeavat työpäivän jälkeen syömään kouluruokalaan. Myös Suurpellon päiväkotit ovat asukkaiden käytössä iltaisin.

Työpaikkoja alueella tarjoavat kaupat ja koulu. Myös muita yrityksiä odotetaan tuomaan työpaikkoja Suurpelloon. Toinen vaihtoehto on, että yrityksille varatut tilat rakennetaankin asunnoiksi ja alueen asukasmäärästä tulee suurempi kuin alunperin ajateltiin. Jos palvelut ja työpaikat ovat alueella, Suurpellosta ei tarvitse poistua lainkaan.

12 Vaikuttamisen tavat Suurpellossa

Yksittäisenä asukkaana omia vaikuttamismahdollisuuksia ei koeta suuriksi. Vaikka asuntoon pääsee etukäteen tutustumaan, omaan asuntoon ei välttämättä pääse vaikuttamaan. Asukas voi kokea, että alueen toimintatapoihin täytyy vain sopeutua eikä usko, että yhden asukkaan vuoksi muutetaan toimintatapoja. Alueella toimiva projekti voi tuntua kaukaiselta. Yksittäisenä asukkaana tehdyt ehdotukset Espoon kaupungin suuntaan eivät johda yhteydenottoihin.

Toisaalta kaikki haastateltavat tuntevat omat mahdollisuutensa vaikuttaa alueen asioihin hyväksi. Suuri merkitys tähän on Suurpelto-seuralla, jonka kautta yksittäiset asukkaat saavat toiveensa esille, äänensä kuuluviin ja mahdollisuuden osallistua käytännössäkin alueen kehittämiseen. Seura koetaan helpoksi tavaksi tuoda esille omia ajatuksia. Seuran toiminta on mielekästä, kun pääsee seuraamaan asioita ja saa mahdollisuuden vaikuttaa asioihin. Asioiden eteenpäin vieminen ja siinä onnistuminen vaatii määrätietoisuutta. Kehittämishankkeiden onnistumisen taustalta löytyy aina myös alueen asukas, joka on ottanut vastuun asian eteenpäin viemisestä ja osoittanut myös kumppaneille vahvaa tahtoa. Alueen kehittämisessä tärkeiksi vaikuttamiskumppaneiksi koetaan erityisesti Espoon kaupunki eri virastoineen sekä Koulii-hanke.

Suurpelto-seura on yhteydessä Espoon kaupunkiin omien yhteyshenkilöiden kautta. Suurpelto-seurasta on nimetty henkilö, joka vie asioita kaupungin viraston tietoon ja kaupungin virastossa on puolestaan ihminen, jonka kanssa Suurpelto-seura on asioinut ennenkin. Tutun ihmisen tärkeys näkyy niin kaupungin kanssa asioidessa kuin esimerkiksi huoltoyhtiön kanssa asioidessa. Espoon kaupungille on tärkeää, että kehittämishankkeiden takana ovat alueen asukkaat. Asioimisen kannalta on helpompaa, että yhteydenottoja tulee yhden edustajan kautta sen sijaan, että yksittäiset asukkaat ottavat yhteyttä eri asioista eri ihmisiin.

Hyvänä vaikuttamiskanavana on koettu myös Koulii-hankkeen ohjausryhmä, johon Suurpelto-seuran puheenjohtaja on osallistunut asukasedustajana. Lisäksi asukkaat ovat osallistuneet Koulii-hankkeen eri pilottien ideapajoihin, joissa on mietitty yhdessä alueen kehittämistä.

”Koulii-hanke on ollu mun mielestä semmonen ihan loistava niinku tavallaan kasvalusta jonne on voinu heittää siemeniä ja sitte on niinku yllättäen lähteny versomaan niinku pavunvarret.” (06)

Yksi kanava vaikuttamiselle ovat myös taloyhtiöiden asukastoimikunnat. Vaikka asukkaat ovat kiinnostuneita osallistumaan taloyhtiön asukastoimikunnan toimintaan, todellisissa vaikuttamismahdollisuuksissa sitä kautta kuitenkin epäillään.

Alueella vaikuttaminen yhteistoiminnan kautta toimii hyvin. Parhaimmillaan asukkaalle syntyy kokemus, että 'kaiken saa minkä haluaa, kun vaan käskee ja pyytää nätisti' (05D). Asukkailla on kokemus, että Espoon kaupunki haluaa tehdä aidosti yhteistyötä alueen asukkaiden kanssa. Suurpellon käyttäjien palautetta kuunnellaan ja aluetta jatkokehitellään yhteistyössä. Omat vaikuttamismahdollisuudet tulevaisuudessakin nähdään hyvinä. Kaupungin päättäjien ja Suurpellon asukkaiden välistä vuorovaikutusta toivotaan jatkossa enemmänkin.

13 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Arviointitutkimukselle on määriteltävissä samantyyppiset kriteerit kuin tieteellisellekin tutkimukselle. Ne kuitenkin eroavat toisistaan käytäntö- ja teoriaulottuvuudeltaan. Kehittämissuorituksen arvioinnissa on keskeistä arviointikeinoin hankitun tiedon luotettavuus. Tiedemaailmassa tutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan arvioimalla sen validiteettia, reliabiliteettia ja konsistenssia eli pysyvyyttä. Realistisessa evaluaatiossa näistä kriteereistä korostuu erityisesti tutkimuksen validiteetti. Tällä tarkoitetaan tutkimuksen kykyä selvittää, mitä oli tarkoitus selvittää. Tällöin tulee tarkastella, kuinka hyvin tutkimusote, siinä käytetyt menetelmät ja saadut tutkimustulokset vastaavat ilmiötä, jota haluttiin tutkia. (Anttila 2007, 145.) Tässä työssä haluttiin selvittää yhteisöllisyyttä Suurpellossa. Yhteisöllisyys jaettiin aikaisemman teorian perusteella kolmeen osaan eli yhteistoimintaan, yhteenkuuluvuuden tunteeseen ja vaikuttamiseen.

Aineiston laatuun vaikuttaa, mitä menetelmiä tutkimuksessa käytetään ja toisaalta kaikilla menetelmillä on erilaisia vahvuuksia ja heikkouksia. Siksi on usein tarpeen käyttää arvioinnissa esimerkiksi kahta tai useampaa aineiston keruumenetelmää, jotta saadaan luotettava vastaus arviointikysymykseen. (Robson 2001, 125). Kouluihankkeen arvioinnissa käytettiin useita menetelmiä ja jäin itsekkin pohtimaan, riittääkö pelkkä haastattelu tuomaan esille riittävästi sellaista tietoa Suurpellon asukkaista, jota tavoittelen. Jos tavoitteena on syvällisempi ymmärrys, haastattelua pitäisi vähintäänkin muokata sellaiseksi, että haastateltavat pystyvät tuottamaan laadukasta aineistoa. Valittu tutkimusmenetelmä eli teemahaastattelu ja sen teemakysymykset tuottivat hyvin aineistoa, joka vastasi asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Ihmisten omat kuvaukset koetusta todellisuudesta sisältävät oletetusti niitä asioita, joita ihminen pitää itselleen elämässään merkityksellisinä ja tärkeinä (Varto 1992, 23 - 24, 58 - 59 kirjassa Vilka 2005, 97). Haastateltavilta saadun palautteen mukaan aineiston analyysistä kootut tulokset vastasivat hyvin heidän näkemyksiään ja sillä saatiin asukkaiden ääni kuuluviin.

Anttilan (2007, 127) mukaan 5 - 10 henkilön haastattelu riittää takaamaan luotettavuuden, kun haastateltavien valinta suoritetaan erityisen tarkasti. Tämän opinnäytetyön haastateltavat valittiin yhdessä opinnäytetyön ohjaajan ja ihmisten tekevät Suurpellon -pilotin vetäjän

kanssa. Haastateltaviksi valittiin tietoisesti alueella aktiivisesti toimivia suurpeltolaisia. He tuottivatkin hyvin aineistoa ja vastasivat tutkimuskysymykseen. Heillä on myös ensikäden tietoa alueen alkuvaiheen kehityksestä ja paljon mielipiteitä ja näkemyksiä alueen kehittämistä.

Laadullinen aineisto on periaatteessa loppumatonta ja pyrkimys on rakentaa eheä tulkinta. Kun aineistonsa oppii tuntemaan mahdollisimman hyvin, tulkinta ei nojaa valitun ja rajatun aineiston satunnaisuuksiin. (Eskola & Suoranta 2000, 64.) Analyysi tehtiin systemaattisesti ja kattavasti. Tutkija perehtyi aineistoon kuuntelemalla nauhat useaan kertaan ja litteroimalla tekstin itse. Siten aineisto tuli tutuksi ja siitä muodostui hyvä kokonaiskuva ennen analyysin tekoa. Laadullisessa tutkimuksessa puhutaan aineiston kattavuudesta, kun viitataan aineiston koon, analyysin ja tulkinnan onnistuneisuuden sekä tutkimustekstin kirjoittamisen muodostamaan kokonaisuuteen. Yksi laadullista tutkimusta luonnehtiva piirre on harkinnanvarainen poiminta, jolloin tutkimus perustuu suhteellisen pieneen tapausmäärään. Toisaalta aineiston määrä voi olla suurikin, kun puhutaan esimerkiksi puhtaaksikirjoitetun haastattelun sivumäärästä. Tutkija päättää itse, milloin aineistoa on kerätty riittävästi toisin sanoen se kattaa tutkimusongelman. (Eskola & Suoranta 2000, 60 - 61, 63.) Omissa teemahaastatteluissa aloin nähdä jo muutaman haastattelun jälkeen samojen aiheiden toistumisen ja toisaalta uusia näkökulmia tai teemoja ei tullut esille. Siten kymmenen haastateltavaa tuntui sopivalta määrältä tähän tutkimukseen.

Muuta tutkimustietoa Suurpellon asukkaiden näkemyksistä yhteisöllisyydestä ei ole tehty, joten vertailua muihin tutkimuksiin ei voitu tehdä.

Tutkimus oli osa Koulii-hankkeen arviointia. Tutkittavilta pyydettiin suostumus teemahaastattelujen nauhoittamiseen ja heidän kanssaan käytiin suostumusprosessi sekä suullisesti että kirjallisesti ennen nauhoittamisen aloitusta. Haastatteluissa edettiin haastateltavan ehdoilla ja hänelle annettiin tilaisuuden päärooli. Tavoitteena oli aineistonkeruun ohella tarjota haastateltavalle tilaisuus kertoa omia kokemuksia ja sitä kautta myös voimaantua. Haastateltaville toimitettiin kooste tuloksista ja heille annettiin mahdollisuus kommentoida niitä. Haastateltavien yksityisyyttä ja tietojen luottamuksellisuutta korostettiin koko prosessin ajan.

Arviointiin osallistumisen voi ajatella tarjovan osallistujalle mahdollisuuden tulla kuulluksi ja kehittää alueensa yhteisöllisyyttä. Samoin se tarjoaa mahdollisuuden tulla näkyväksi alueensa edustajana myös tulevana vuosina, jos arviointi toteutetaan jatkossakin. Näin arvioinnin tekemisen voi ajatella olevan myös eettisesti perusteltua. Asukkaiden omat kiinnostuksenkohteet arvioinnissa tulee tunnistaa ja niitä tulee kunnioittaa, jotta eettisesti vastuullinen arviointi toteutuu (Robson 2001, 50). Mahdollisia hyötyjä arviointiin osallistujalle ovat henkilökohtainen voimaantuminen, uusien näkökulmien kehittyminen, kokemus aikaansaannoksesta,

kriittisyyden terävöityminen, huvi, henkilökohtaisten suhteiden muotoutuminen ja uudenlaisen kiinnostuksen herääminen oman asuinalueen yhteisöllisyyteen (Robson 2001, 43). Tutkittavat kokivat haastattelutilanteen myönteisenä ja innostavana. He mainitsivat, että oli hyvä käydä muuttoprosessi läpi jäsenetysti. Haastateltavat saattoivat haastattelun aikana oivaltaa asioita uudella tavalla ja nähdä itsensä paremmin merkittävänä osana Suurpelltoa. Kaikista haastateltavista oli nähtävissä ylpeys omasta alueestaan, vaikka kritiikkiäkin esitettiin avoimesti.

14 Tutkijan ja kohderyhmän välinen suhde

Tutkija voi toimia ulkopuolisen asiantuntijan roolissa tai kehittäjänä pyrkiä aitoon dialogiin käytännön toimijoiden kanssa varsinkin, kun kehittämällä pyritään muutokseen (Toikko & Rantanen 2009, 10). Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotti toimii asukkaiden kesellä. Omassa opinnäytetyössäni pyrin toimimaan enemmän asiantuntijan roolissa ja keräämään tietoa asukkailta, mutta en osallistu itse alueen kehittämistoimintaan. Rajaus oli tarpeen jo resurssien puitteissa, mutta myös tutkimuskysymyksen asettelusta käsin. Tavoitteena on saada asukkaiden ääni kuuluviin mahdollisimman aitona, jolloin tutkija ulkopuolise-
na vaikuttaisi mahdollisimman vähän tuloksiin. Niin aihe kuin aluekin sekä tutkimuksen tekeminen ylipäätään on opinnäytetyöntekijälle uutta, joten sen voisi omalta osaltaan olettaa auttavan objektiivisen tiedon keruussa. Omat asenteet heijastuvat väistämättä kuitenkin myös tiedonkeruutilanteisiin.

Kehittämishankkeiden onnistumista ja tuloksellisuutta arvioidaan erilaisin arvoperusteisin kriteerein. Kaiken arvioinnin ideana on, että se kohdistetaan johonkin ominaisuuteen, jota pidetään hyvänä. (Anttila 2007, 15). Koulii-hankkeen ja Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin tavoitteet on asetettu tiettyjen arvojen pohjalta. Anttilan (2007, 17) mukaan tänä päivänä yhteiskunnassa on tärkeää korostaa mm. yhteisön eheyttä ja yksilön hyvinvointia, mutta näiden tavoitteiden toteutumista ei ole kovinkaan hyvin voitu seurata perinteisillä, erilaisiin mittauksiin ja laajoihin aineistoihin perustuvilla analyysimenetelmillä.

Alkujaan, kun valitsin Suurpellon opinnäytetyöni aiheeksi, en tuntenut aluetta enkä sen ihmisiä. Suhtauduin kriittisesti yhteisöllisyyden kehittämishankkeeseen. Tuntui, että äänessä on enemmän hankkeen vetäjät ja Suurpellon asukkaiden ääni jäi kuulematta. Vaikutelma johtui paljolti siitä, että en ollut kohdannut yhtään alueen asukasta eikä saatavilla ollut kartoistusta, jossa olisi kerätty alueen asukkaiden näkemyksiä. Oma asenteeni oli odottava ja utelias, jopa hieman torjuva ja kriittinen. Haastateltaville olin ulkopuolinen ja he pitivät minua Koulii-hankkeen toimijana. Vuorovaikutuksen myötä vieraus hävisi nopeasti, haastattelut olivat keskustelunomaisia ja tunnelma oli ystävällinen ja välitön.

Teemahaastattelujen yhteydessä tutustuin suurpeltolaisiin henkilökohtaisesti. Nauhoitusten purkamisen, uudelleenkuuntelemisten ja aineiston käsittelyn myötä aineisto ja ihmiset tulivat tutuiksi. Kun aineisto tuli lähelle ja ihmiset tutuiksi, itselleni muodostui myönteinen asenne Suurpeltoa ja suurpeltolaisia kohtaan. Analyysin haasteena on välttää omien ajatusten ja tulkintojen vaikutusta tuloksiin. Tässä keskeisellä sijalla on pitäytyminen tietoisesti tutkijan roolissa.

Nauhoja kuunnellessa itselle jäi vaikutelma, että pyrin haastattelun aikana aktiivisesti muodostamaan kokonaiskuvaa haastateltavien tilanteesta. Haastattelun lopussa pyrin löytämään yhdessä haastateltavan tai haastateltavien kanssa yhteistä näkemystä haastateltavana tilanteesta ja hahmottamaan jatkosuunnitelmia. Kenties tutkijan empaattisuus vaikuttaa myös objektiivisuuteen. Toisaalta on eettisesti oikein kohdata haastateltava aidosti. Haastattelun aikana keskityin kysymään vain teemakysymyksiä ennalta tehdyn suunnitelman mukaisesti ja kommentoimaan itse mahdollisimman vähän. Haastattelutilanne on intensiivinen kokemus ja kokemattomana haastattelijana tilanne vie helposti mukanaan, jolloin myös omat ajatukset pyrkivät esiin. Objektiivisuus ja tarkkuus lisääntyvät kokemuksen myötä itseä tarkkailemalla ja omia haastattelunauhoja kuuntelemalla, mutta näissä haastatteluissa koen olleeni harjoittelija.

Eskola ja Suoranta (2000, 17) kirjoittavat, että ihmisten vaihtelevien elämäntapojen ja niihin liittyvien tapahtumien tutkimus voidaan tehdä osallistumalla ihmisten elämään. Mikäli toteutan haaveeni etnografisesta tutkimuksesta 'Suurpellon heimosta' muuttamalla alueelle, erityistä huomiota tulee kiinnittää tutkijan rooliin ja myös raportoinnissa tuoda esille, miten omat asenteet ja ajatukset voivat vaikuttaa tutkimuskohteeseen. Objektiivisuutta pidetään hyvän tutkimuksen kriteerinä, mutta hyvää tutkimusta voi tehdä läheisestäkin aiheesta. Kunnan tutkija pitää mielessä, että objektiivisuus syntyy kaiken subjektiivisen tiedostamisesta, kuten Eskola ja Suoranta (2000, 18) tuovat esiin.

15 Tulosten tarkastelu ja johtopäätökset

Yhteisöllisyys on laaja käsite. Kirjallisista lähteistä on vaikea koota yhdenmukainen lähestymistapa (Vitikka 2009, 54). Lähdin itse tutustumaan yhteisöllisyyteen Suurpellon asukkaiden kautta. Viitekehyksenä oli yhteisöllisyyden ilmeneminen yhteistoimintana, tuntuminen yhteenkuuluvuutena ja mahdollisuutena vaikuttaa omiin ja alueen asioihin. Muilta osin perehdyin teoreettiseen osaan vasta tulosten kirjoittamisen jälkeen. Tämä tarjosi erinomaisen mahdollisuuden aidosti kuulla asukkaiden ääni ja koota heidän ajatuksistaan suurpeltolainen näkemys yhteisöllisyydestä. Tässä luvussa peilaan vielä tuloksia yhteisöllisyyttä koskevaan lähdeaineistoon.

Tämän opinnäytetyön tulokset ovat ajankuva keväältä ja kesältä 2012. Suurpelto ja sen asukkaat ovat jatkuvassa muutoksessa ja asiat päivittyvät vauhdilla. Toimitin tulokset haastateltavien tiedoksi ja kommentoitavaksi lokakuussa 2012. Sain palautteen kahdesta haastattelusta. Toinen vahvisti tulosten vastaavan omia käsityksiään. Toinen haastateltava toi esiin, että haastattelusta tuntui olevan jo kauan ja asiat olivat ehtineet edetä vajaan puolen vuoden aikana paljon. Siten tulokset kuvaavat suurpeltolaisten ajatuksia kesällä 2012 ja toistettuna tulokset olisivat nyt toisenlaiset. Jos haastattelut toistettaisiin, saataisiin aikaan vuosikirjoja asukkaiden ajatuksista.

Opinnäytetyön lähtökohtana oli kartoittaa, mitä yhteisöllisyys tarkoittaa Suurpellossa asuville ja miten yhteisöllisyys näkyy Suurpellossa. Tavoitteena oli siis kuvata Suurpeltoa ja sen asukkaita sellaisena kuin ne haastatteluajankohtana olivat. Työssä haluttiin lähteä tutustumaan yhteisöllisyyteen asukkaan näkökulmasta ilman ajatusta siitä, että tutkijalla olisi valmis ehdotus, miten yhteisöllisyyttä lisätään alueella. Lähtökohtaa auttoi se, että alue ja Koulii-hanke olivat tutkijalle entuudestaan tuntemattomia ja tietämys niistä syventyi vasta prosessin aikana. Työn teoreettinen osuus kirjoitettiin myös vasta tulosten analyysin jälkeen, mikä auttoi luomaan ensin kuvan Suurpellon yhteisöllisyydestä ja sen jälkeen vertaamaan sitä muihin lähteisiin. Asukkaat tuottivat alueen yhteisöllisyydestä runsaasti tietoa ja siitä muodostui selkeä kuva ja tarina kesältä 2012. Suurpeltolaisten ääni on tullut kuuluvaksi ja se on yksi keskeinen syy yhteisöllisyyden kehittymiseen alueella.

Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin päämääränä oli edistää asukkaiden ja toimijoiden viihtymistä ja juurtumista Suurpeltoon monimuotoisen yhteisöllisyyden synnyttämisen ja kehittämisen avulla. Toteutumisen mittana mainittiin muun muassa palvelujen osallistujamäärät, asukasviihtyvyys, sidosryhmien määrä ja moninaisuus, sosiaalisen verkoston, vaihtotalouden ja alueellisen identiteetin kehittyminen. (ITS-pilotin palvelutuotteen kuvaus 2.12.2010.) Haastattelujen yhteydessä kyselylomakkeella kerättiin myös tietoa viihtymisestä alueella. Viisiasteikkoisella mittarilla kaikki haastateltavat viihtyivät Suurpellossa hyvin tai erittäin hyvin. Asukkaat ovat verkostoituneet ympärillä olevien toimijoiden kautta tehokkaasti Suurpelto-seuran kautta. Vaihtotalous ei ole vielä käynnistynyt alueella, mutta osa haastateltavista toi esille suunnitelmia ja halun sen käynnistämiseksi. Jokainen haastateltava mainitsi tuntevansa itsensä suurpeltolaiseksi ja suuri osa piti sitä ylpeydenaiheena ja tärkeänä. Suurpeltolaisena haluttiin myös säilyä vielä pitkään, mahdollisesti lopun elämänsä.

Yhteisöllisyyden kehittyminen edellyttää, että asukkailla ja toimijoilla on siihen riittävästi aikaa ja paikkoja, joissa voi kokoontua ja kohdata (ITS-pilotin palvelutuotteen kuvaus 2.12.2010). Tällaisiksi paikoiksi mainittiin haastatteluissa erityisesti viljelylavat ja Infopaviljonki. Lisäksi kohtaamisia tapahtui puistossa, kävelyteillä ja tapahtumissa Lukutorilla. Toisaalta haastateltavat toivat myös esille harrasteryhmien kokoontumispaikkojen puutteen,

jonka rakentuva Opinmäen koulu jatkossa toivottavasti korjaa. Yhteinen tekeminen koettiin mukavaksi ja innostavaksi, mutta haastateltavat tiedostivat samalla, että aika on pois omasta vapaa-ajasta. Osin yhteistoimintaa rajoittikin ajan puute töiden ja omien menojen mennessä yhteistoiminnan edelle.

Haastattelut tukivat muun muassa Kangaspunnan (2011, 7) esiintuomaa seikkaa, että yhteisöllisyys on kehittynyt yksilöllisemmäksi. Samoin tulokset vahvistavat ajatusta, että keskeinen yksilöitä yhdistävä tekijä on toiminnallisuus. (Lehtonen lähteessä Kangaspunta 2011, 198 - 199, 204, 225.) Yhteiseen toimintaan halutaan osallistua, mutta se halutaan tehdä omista lähtökohdista ja omin ehdoin. Suurpeltolaisten kuvaamaa yhteisöllisyyttä on yhteistyö kaikkien kumppaneiden kanssa; rakennuttajien, kaupungin, palveluntarjoajien ja tietysti läheisten, ystävien, naapurien ja alueen asukkaiden kanssa. Siksi on relevanttia nostaa esille sellaiset käytännön asiat kuin jätehuollon toimiminen jne. Yhteisöllisyys näyttäytyy ja todentuu arkisissa asioissa. Käytännön asiat ovat aina yhteistoimintaa jonkun toisen ihmisen tai tahon kanssa. Voikin olla, että käytännöllisyys ja arkipuuhat ovat suomalaisten yhteisöllisyyttä edelleen.

Kivipelto ja Kotiranta (2011, 126) mainitsevat artikkelissaan valtaistumisen osa-alueina muun muassa itsevarmuuden, itsearvostuksen ja hallinnan tunteen, mahdollisuuden päättää omaa elämää koskevista asioista ja vaikuttaa päätöksentekoon, tasa-arvoisen osallistumisen tai toiminnan muiden kanssa, resurssit, niiden käytön, hallinnan ja pääsyn, kriittisen tietoisuuden. Haastateltavien kommentteista ja kertomuksista jäi vaikutelma valtaistuneista suurpeltolaisista. On mahdoton arvioida, kuinka paljon tämä johtuu alueella toimineesta Koulii-hankkeesta ja sen luomasta yhteisöllisyydestä ja kuinka paljon se johtuu alueen leimasta ja vetovoimasta. Kenties alueelle muuttaa ihmisiä, jotka hakevat jotain erilaista elämäänsä ja joiden arvopohja luo hyvät puitteet vahvalle toimijuudelle. Joka tapauksessa Koulii-hanke verkostoineen on tarjonnut hyvän alustan ja tuen aktiiviselle asukastoiminnalle siitä innostuneille alueen asukkaille. Suurpeltolaista voisi kuvata Alberto Meluccin (1996, kts. Hänninen 2002, 14) sanoin ihmisenä, joka 'juurtuu maahan, mutta tavoittelee taivasta'.

Tulosten tulkinta laadullisessa tutkimuksessa on haasteellista. Ihminen toimii vapaan tahtonsa mukaan miten haluaa eikä alistu lainalaisuuksiin. Toiminta on yksilön oman logiikan mukaista. (Eskola ja Suoranta 2000, 149.) Tämä näkyy myös tämän opinnäytetyön teemahaastatteluissa. Jokainen haastateltava ja teemahaastattelun tarinakokoelma on yksilöllinen. Vaikka joitan samoja teemoja esiintyy, yhtä yhteistä tyyppiä on vaikea löytää. Erilaisten vahvojen suurpeltolaisten pakottaminen tyyppeihin ei tunnu luontevalta. Mieluummin toisin esille tiettyjä tyyppiominaisuuksia, jotka haastateltavista nousivat esille. Näitä voisivat olla yksilöllisyys ja persoonallisuus, vahvat näkemykset, osaaminen ja tahtotila. Suurpeltolainen näyttää olevan aktiivinen oman tiensä kulkija. Myös monipuolisuus tulee haastateltavista esille. He tuntuvat olevan kaikkea, mitä asukasprofiileissa luetellaan: ajattelijoita, tiedostavia toimijoita, kokei-

lijoita, innostujia, kokijoita, peruspositiivisia, nautiskelijoita ja välittäjiä (Ideapello 2). Siten haastateltavien valinta onnistui, että he tuottivat aineistoa runsaasti ja toivat vahvasti omat näkemyksensä esille. On kuitenkin muistettava, että haastateltaviksi valittiin nimenomaan alueen aktiivisia toimijoita, joten otos on erittäin valikoitunut. Valinta täytti opinnäytetyön tavoitteet, mutta antaa vain yhden näkökulman alueen asukkaiden äänestä.

Itselleni oli yllätys, että sosiaali- ja terveystalviteista tai seurakunnan toiminnasta ei tullut haastatteluissa mainintoja. Kun puhutaan yhteisöllisyydestä ja yhteistoiminnasta, näiden toimijoiden luulisi näkyvän asukkaiden arjessa. Ehkä seurakunnan palvelut koetaan niin erilliseksi, että niitä ei kaivata omalle alueelle tai uskonnon harjoittaminen koetaan niin henkilökohtaiseksi asiaksi, ettei sitä haluta tuoda esille haastattelussa. Voi myös olla, että nämä mahdolliset yhteistoimintakumppanit eivät ole tuoneet itse esille toimintaansa alueella ja tarjonneet aktiivisesti mahdollisuutta yhteistyöhön muiden toimijoiden tavoin.

Haastatteluista muodostunut kuva vastaa lähteistä nousevaa kuvaa siitä, miten yhteisöllisyys nähdään tällä hetkellä. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisussa (2012) keskeisiä yhteisöllisyyteen liittyviä teemoja olivat asukaskeskeinen toiminta, yhteisöllisyyttä mahdollistavat tilat ja turvallisuus. Nämä teemat tulivat esille myös suurpeltolaisten ajatuksissa. Yllättävästi samat tarpeet ja tulevaisuuden uhat koskettavat ihmisiä asuvat he sitten maaseudulla kylässä tai keskellä kaupunkia kylässä. Kuntaudistusten myötä palvelut ovat rajalliset molemmissa, mikä luo tarpeen yhteisöllisyyden lisäämiselle. Virtuaalinen yhteydenpito ja tiedottaminen toimivat Suurpellossa, mutta virtuaaliyhteisöllisyys on yksi tulevaisuuden kehittämiskohde alueella. Sille näyttää olevan hyvä pohja ja valmius alueella.

Opinmäen koulusta on valmistuessaan tulossa Suurpellon sydän. Se tarjoaa monikäyttöiset tilat ja välineet suurpeltolaisten yhteiseen käyttöön. Koulun alueen pihat ja ulkovaikineet suunnitellaan monipuoliseen käyttöön. Kampuksella kohtaavat monenlaiset toimijat Suurpellon asukkaista kulttuuritoimeen ja koululaisista liike-elämään. (Opinmäki-opas.) Haastateltavat toivat esille huolen, saadaanko koulun tilat todella alueen toimijoiden käyttöön joustavasti. Haasteena voi nähdä myös koulun suuren koon. Sitä on vaikea mieltää kyläkoulumaiseksi yhteisöllisyyden kehdeksi, jossa kyläläiset kohtaavat. Pieni koulu tuo kylän ihmisille, vanhemmille ja lapsille tunteen omasta paikasta, jossa on mukavaa. Se tuo yhteisöllisyyden tunteen, joka sitoo ihmisiä yhteen. Pienellä koululla on myös edellytykset lapsen kokonaisvaltaiseen tukemiseen ja yhteisöllisyyden kasvattamiseen. (Peltonen lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 138.)

Koulun valmistuminen on Suurpellossa suuri mahdollisuus yhteisöllisyyden edistämiseen. Haastateltavat toivat esille tilojen tarpeen ja huolen siitä, saadaanko koulun tilat yhteisön käyttöön. Ympäristökasvatus nousi myös esille haastatteluissa ja koulu voisi hyödyntää esimerkiksi

Lukupuroa luontokasvatukseen, viljelypalstoja omavaraisuuteen jne. Koulun ja Suurpelto-seuran yhteistyönä on mahdollista kasvattaa tietoisesti lapsia suurpeltolaisiksi aktiiveiksi, osallistujiksi ja vaikuttajiksi, joilla on yhteisölliset arvot. Jää nähtäväksi, miten yhteisöllisyyskasvatus ja kampuksen arvot - uudistuminen, yhteisöllisyys, kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ja kestävä kehitys (Opinmäki-opas) - toteutuvat Suurpellon Opinmäen koulussa.

Koska kaikki haastateltavat olivat muuttaneet uudelle asuinalueelle ja tutut ihmiset ja tuttu ympäristö siten puuttuivat, olisi voinut ajatella, että haastateltavat olisivat tuoneet enemmänkin esille ajatuksia turvattomuudesta. Tuttu asuinympäristö ja tutut ihmiset ovat tärkeitä, koska ne luovat yhteisöllisyyttä ja yhteisöllisiä toimintatapoja ja ne puolestaan lisäävät turvallisuutta ja hyvinvointia (Oinas lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 94). Turvallisuuteen liittyviä asioita tuli esille haastatteluisissa jonkin verran. Alueelle muuttamista harkittaessa etuna pidettiin sitä, että alueella ei ole palveluja: toisin sanoen ei ole pubeja ja päihtyneitä. Toisena asiana haastateltavat toivat esille autoliikenteen vaikutukset lasten turvallisuuteen ja siihen toivottiin parannusta. Tulevaisuudessa aihe noussee merkittävämmäksi, kun alue kasvaa ja sen asukasluku kasvaa. Tuttuus vähenee, kun kaikkia vastaantulijoita ei enää tunnekaan, mikä näkyi jo nyt asukkaiden ajatuksissa. Esiin nousi myös huoli siitä, eriytyvätkö eri alueet omiksi ryhmikseen eikä yhteisöllisyyttä pystytä säilyttämään koko aluetta kattavaksi. Huolenaiheet olivat siis hyvin samansuuntaisia kuin Oinaan (lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 94) mainitsemat liikenneyhteydet ja terveys. Yksi haastateltava mainitsi muun muassa, että lääkärissä käynti tai lääkkeiden haku apteekista vie julkisilla kulkuvälineillä useita tunteja hankalien kulkuyhteyksien vuoksi.

Haastateltavat eivät erityisesti tuoneet esille naapuriavun esiintymistä alueella. Ohimennen mainittiin kuitenkin huolta alueen yksinelävästä ikäihmisestä ja pohdittiin hänen selviämistä rajattujen liikenneyhteyksien ja tietoliikenteen parissa. Kuljetusapua ikäihmiselle tarjosivat samassa kaupungissa asuvat sukulaiset, mutta eivät alueen asukkaat. Voisiko olla niin, että naapuriavun sijaan kaupunkiympäristössä toimii paremmin vaihtotalouteen perustuva auttaminen. Naapurin yksilöllisyyttä halutaan kunnioittaa jopa siinä määrin, että apua ei mennä tarjoamaan kotiin. Paikallisella lähiverkolla on kuitenkin suuri merkitys esimerkiksi yksin elävien ikäihmisten arjessa selviämiseen. Yksinäisyyttä voisi hyvin ehkäistä ylläpitämällä sosiaalisia verkostoja vieraillemalla ikääntyvän luona ja auttamalla mukaan tapahtumiin (Hämeenaho lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 104).

Suurpelto-seuran merkitys yhteistoiminnan järjestäjänä on suuri. Seuran syntymistä on oleellisesti auttanut Koulii-hankkeen tuoma tuki, opastus ja kannustus. Ruohonjuuritason osallistumisen mahdollistuminen edellyttää välittäjäorganisaatiota (Nupponen ym. 2008, 112). Toimintaa vetävät alueen aktiiviset vapaaehtoiset. Vaikka seuran toiminta on innostavaa, se vie paljon aikaa ja voimia. Häme (lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 148) mainitsee, että kuntien

tulisi tukea vapaaehtoistyötä systemaattisesti. Haastateltavat toivatkin esille ajatuksia ajan ja voimien rajallisuudesta ja siten huolen Suurpelto-seuran toiminnan tulevaisuudesta. Seurassa on valtava määrä osaamista ja asukasmäärän kasvaessa myös aktiivien määrän toivoisi lisääntyvän. Salmikangas (2004, 223) tuo esille, että kyläyhdistyksellä tulee olla käytössään teoreettista, käytännöllistä ja teknistä tietoa. Yhdistyksen jäsenten teoreettinen tieto kasvaa toiminnan mukana. Näin on käynyt Suurpelto-seurassa toimineille. Yksi syy Suurpelto-seuran toiminnan onnistumisiin on seuran jäsenten aiempi kokemus yhteistoiminnasta. Aiempaa kosketuspintaa yhteistoimintaa tarvitaan, kun tavoitellaan tuloksellista ja kestäväää kehittämis-toimintaa. (Salmikangas 2004, 224). Kun Koulii-hanke on päättynyt, yhteisöllisyyden kehittäminen jää alueen asukkaille ja erityisesti Suurpelto-seuralle. Yhteistyö ympäröivän alueen järjestöjen ja yhdistysten kanssa on jo alkanut. Tulevaisuudessa toivottavasti yrityksiäkin tulee alueelle. Järjestöjen ja yrittäjien omaehtoinen alueellinen yhteistyö on suuri voimavara alueen kehittämisessä (Nupponen ym. 2008, 200). On mielenkiintoista nähdä, miten vahvan aktiivisten ydinryhmän innostus jää elämään alueelle.

Palvelutuotanto ja yrittäjyys ovat olleet esillä Koulii-hankkeen aikana. Vielä ne eivät ole suu-
resti edenneet, mutta ovat tulevaisuudessa suuri teema. Haastateltavat tuovat esille haaveita osuustoiminnasta ja omavaraisesta ruoan tuottamisesta. Alueelle toivotaan tulevan myös muun muassa luomuravintolayrittäjiä, jotka ostaisivat raaka-aineet Suurpellon tuottajilta. Yhteiskunnallisen yrittäjyyden vastuullisuus ja yhteisöllisyys ovat tulevaisuuden menestystekijöitä (Jutila & Vanhapiha lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 159). Suurpeltoon syntyvällä omaehtoisella yrittäjyydellä, joka pohjautuu ekologisuuteen ja paikallisuuteen, näyttäisi siten olevan hyvät menestymisen mahdollisuudet. Myös Green care - toimintaan perustuva yrittäjyys, joka pohjautuu yhteisöllisyyteen, toiminnallisuuteen ja luontoon, voisi soveltua hyvin Suurpellon yrittäjyyden toimintamalliksi. Alue tarjoaa yhteisöllisyyteen sopivat puitteet keskellä luontoa. Green care -käsitteellä tarkoitetaan erilaisia luonnosta inhimillistä hyvinvointia ammentavia toimintamalleja. Sen kohderyhmiksi soveltuvat asiakasryhmät, jotka tarvitsevat yhteisöllistä tukea omassa elämässään selviytymiseen. (Yli-Viikari & Miettinen lähteessä Kattilakoski ym. 2012, 164 - 169.)

Nupposen ym. (2008, 66) tutkimuksessa Helsingin lähiön asukkaat mainitsivat kehittämiskoh-
teeksi alueidensa keskukset niihin liittyvien lieveilmiöiden vuoksi. Kaljakuppilat, päihdehäiriöt ja epäsiisteys vähentävät viihtyvyyttä ja lisäävät turvattomuutta. Myös suurpeltolaisten haas-
tatteluissa mainittiin kuppilat ja levottomuus mahdollisena tulevaisuuden uhkana. Asuinalueen valintaan oli vaikuttanut Suurpellon palveluiden puute, mikä tarkoitti myös näiden kuppi-
loiden puuttumista. Alueen toivotaan säilyvän rauhallisena ja turvallisena. Nykyisellään Suur-
pelto koetaan hyvin turvallisiksi. Talot on rakennettu lähekkäin ja alueella oli valot jopa en-
nen asukkaita. Kävelytiet ja puistot tarjoavat luonnollisia kohtaamispaikkoja ja ulos on helppo
mennä, kun aina näkee muita tuttuja. Sosiaalista kanssakäymistä edistävä korttelirakenne ja

laadukkaat pihat ovat myös Tampereen Muotialan asukkaiden kokemuksen mukaan lisänneet sosiaalista vuorovaikutusta. Hyvin suunniteltu valaistus lisää turvallisuuden tunnetta ja helpottaa alueen aktiivista käyttöä. (Kytä ym. 2008, 11.)

Haastateltavat mainitsivat alkuvaiheen hankaluuksista asuntojen teknisissä ratkaisuissa. Myös ekologisten ratkaisujen puute ihmetytti alueella, jonka markkinoinnissa korostettiin ekologisia arvoja. Haikola (1998, 105) mainitseekin työssään, että rakentamisen suunnittelijoille ja ammattilaisille yhteistyö asukkaiden kanssa on vielä uutta ja outoa eikä missään nimessä itsestään selvyyttä (Haikola 1998, 105).

Nuorten osallisuus asuinalueella sen tiloissa heijastuu nuorten identiteettiin. Lasten ja nuorten kokonaisvaltainen voimaantuminen ja osallisuuden tunne näkyvät vasta tulevaisuudessa. (Hokkanen 2009, 110, 112). Yhteisöllisyyden kehittyminen ja ihmisten voimaantuminen vie aikaa varsinkin, kun tavoitellaan aitoa yhteisöllistymistä, joka kestää myös omavoimaisesti. Yhteisöllisyyttä edistävät paikallishankkeet pitäisikin siksi suunnitella niin, että ne eivät jäisi vain lyhyiksi projekteiksi. (Sternberg 2011, 2; kts. Kumpulainen 2004, 11.) Haastateltavat toivat esille, että Koulii-hanke tuntui loppuvan liian varhain. Tarvetta yhteistyölle tuntui olevan juuri nyt, kun toiminta oli saatu käyntiin ja alueen asukasmäärä alkoi kasvaa. Yhteisöllisten ohjelmien pitkäkestoisuus vaikuttaa siihen, miten tyytyväisiä alueen asukkaat ovat alueensa kehittämiseen. Erityisen tyytyväisiä ovat niiden alueiden asukkaat, missä projekti on toiminut pitkään. (Nupponen ym. 2008, 200.) Hyvin alkuun saatu yhteistoiminta on hyvä pohja yhteisöllisyyden kehittämiseksi alueella jatkossakin.

16 Jatkotutkimusta Suurpellossa

Asukkaiden ääni ja osuus alueen kehittämisessä on merkittävä. Heidän ajatuksiaan ja ideoitaan tulisi kartoittaa lisää. Asukkaiden kuulemisesta voisi kehittää toimintamallin, joka jää alueelle pysyväksi vuorovaikutuskanavaksi alueen asukkaiden ja eri toimijoiden välille. Haastatteluja voisi uusia tietyin välein esimerkiksi kahden, viiden ja kymmenen vuoden kuluttua. Suurpeltolaisten kertomuksista voisi koostaa vuosikirjan ja siten kerätä historiatietoa alueen asukkaista systemaattisesti.

Koska tässä opinnäytetyössä haastateltavat on tietoisesti valittu alueen aktiivista toimijoista voisi jatkotutkimusaiheena olla muiden kuin aktiivisten toimijoiden haastattelu. Olisi mielenkiintoista verrata, millaisia tarinoita ei-aktiivisena näyttäytyvät asukkaat tuottavat verrattuna aktiivisesti toimiviin. Yhteisöllisyys tarkoittaa eri ihmisille hyvin eri asioita eikä se, että ei osallistu tapahtumiin tai yhdistystoimintaa tarkoita, etteikö ihminen olisi erittäinkin aktiivinen lähipiirissään. Hypoteesina voisi olla esimerkiksi, että ihmiset jakautuvat julkisyhteisölli-

siin, lähiyhteisöllisiin ja epäyhteisöllisiin. Eroja voisi löytyä myös miesten ja naisten näkemystä tai eri-ikäisten näkemystä.

Alueen turvallisuus, erityisesti lasten näkökulmasta, voisi olla yksi kehittämiskohde lasten näkökulmasta. Pihoja ei ole rajattu ja pieni lapsi pääsee helposti kadulle valvonnasta huolimatta. Opinmäen koulun valmistuessa lasten liikkuminen alueella vain lisääntyy. Haasteena voisi olla esimerkiksi autottoman reitin kehittäminen puistoalueelle erilaisten rakenteiden kuten porttien ja ylikulkusiltojen avulla.

Muotoiluluotain on itsedokumentointiin perustuva työtapo, jonka avulla käyttäjä saadaan näkemään ympärillään olevia arkisia asioita ja omia kokemuksiaan niin, että ne välittyvät tutkijalle (Miettinen 2011, 72). Luotaimen käyttö yhteisöllisyyskokemustiedon keräämisessä vaikuttaa kiinnostavalta. Asukkaiden valjastaminen tiedon havainnointiin, työstämiseen ja kirjaamiseen tuntuu helpolta ja hauskalta tavalta tehdä tutkimusta. Kun tavoitteena on kerätä nimenomaan asukkaiden omia kokemuksia ja ajatuksia yhteisöllisyydestä, tällä menetelmällä se voisi hyvin onnistua. Menetelmän onnistuminen vaatii kuitenkin erittäin hyvää suunnittelua ja luotainten perehdyttämistä tehtävänsä, mikä voi viedä aikaa enemmän kuin sitä on. Kokeamattomana tutkijana menetelmä ei myöskään tunnu helpolta ja aineiston analysointi tuo myös omat ongelmansa. Tätä voisi kuitenkin käyttää haastattelujen jatkona lisäaineiston keräämiseen.

Päivä elämässä -menetelmä veisi tutkijan kentälle tutkittavan luo ja tarjoaisi mahdollisuuden kerätä tietoa toiminnasta, jossa yhteisöllisyys todellisuudessa näkyy. Menetelmässä asetetaan käyttäjän asemaan ja luetteloidaan käyttäjän toiminnot, toimintaympäristöt ja käyttäjäkokemukset päivän ajalta (Miettinen 2011, 74). Menetelmällä voidaan kyllä haastaa ennakkoletukset, mutta haasteena olisi määrittellä, miten toiminnot ja yhteisöllisyys määritellään ja toisaalta saataisiinko menetelmällä esille uudenlaista tietoa alueen asukkaista ja palvelujen käyttäjistä. Koului-hankkeen alla on tehty monta toimintatutkimusta, joissa asukkaiden arki on myös läsnä. Etnografinen tutkimusmenetelmä kiehtoi opinnäytetyön alussa itseäni, mutta tässä vaiheessa se ei valitettavasti toteutunut. Näen kuitenkin edelleen paljon potentiaalia lähteä tutkimaan Suurpelto-heimoa myös etnografisella otteella.

Suunnitteluvaiheessa yhtenä ajatuksena oli toteuttaa tutkimus narratiivisella lähestymistavalla. Tarinat tuovat esille ihmisen tavan hahmottaa tapahtumien logiikkaa ja niihin liittyviä arvoja (Hänninen 2002, 31). Suurpeltolaisten sisäisiä tarinoita voisi tutkia omaelämäkerrallisten kirjoitusten, päiväkirjojen ja narratiivisten tutkimushaastattelujen avulla. Elämänmuutokset avaavat erityisen hyvän mahdollisuuden tarkastella, millaisia merkityksiä ihmiset antavat elämässään. Rutiinimaiset suhtautumistavat murtuvat muutostilanteessa. Uusien merkitysten muotoutumisen prosessi tekee ne näkyväksi ja siten paremmin tutkijalle tavoitettavaksi.

(Hänninen 2002, 72.) Jokainen suurpeltolainen on muutoksen prosessissa muutettuaan uudelle asuinalueelle. Uutuutta lisää vielä se, että alue on uusi ja sen kulttuuri ja rutiinit ovat vasta jäsentymässä. Se antaa myös uudelle suurpeltolaiselle poikkeuksellisen mahdollisuuden merkitysten uudenlaiseen jäsentämiseen, mikäli uskaltaa tarttua haasteeseen ja lähteä luovaan ja rajoja rikkovaan tulevaisuuden rakentamiseen muiden suurpellon innostuneiden kanssa.

Lähteet

- Anttila, P. 2007. Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämistyö. Hamina: Akatiimi.
- Blundell Jones, P., Petrescu, D. & Till, J. 2005. Architecture and Participation. Oxon: Span Press.
- Helsingin kaupunki. 2012. Caddies käsikirja. 10 tarinaa paikallisyhteisöjen kehittämisestä. Saatavilla <https://helka.net/caddies-mainmenu-927/aineistot-mainmenu-939>.
- Helsingin kaupunki. 2012. Caddies menetelmäopas. Saatavilla <https://helka.net/caddies-mainmenu-927/aineistot-mainmenu-939>.
- Eitsi, E. 2011. Kaupunginosapuistojen kehittäminen esikaupunkien renessanssialueilla. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2011:1. Saatavilla www.hel2.fi/ksv/julkaisut/yos_2011-1.pdf.
- Engdahl, L., Myrén, K. & Turja, T. 2009. Unelmia yhteisistä tiloista. Asukaskyselykuntalaisille yhteisistä avoimista tiloista ja ulkoilualueista 2009. Kvalitatiivinen asukastilatutkimus. Taloustutkimus Oy. Espoo: 4V: Välitä, vaikuta, viihdy ja voi hyvin - yhteisöllisyys ja hyvä elinympäristö -hanke. Saatavilla www.4v.fi/files.
- Eskola, J., Suoranta, J. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) 2009. Yhteisöllisyys liikkeessä. Aikuiskasvatuksen 48. vuosikirja. Jyväskylä: Kansanvalistusseura.
- Haikola, J. 1998. Monen toimijan lähiöuudistus. Kokemuksia Pupuhuhdasta. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu -tutkielma. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Saatavilla <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/12869>.
- Heiskanen, A. 2008. Kurkistuksia Espooseen - pieniä suuria tapauksia kaupungin lähihistorias-ta. Saatavilla <http://www.espoo.fi/download/noname/%7B5DBB4BAD-19AC-488F-A5CB-39E107F6C712%7D/11610>.
- Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudeamus.
- Hochwälder, J, Bergsten Brucefors, A. 2005. A psychometric assessment of a Swedish translation of Spreitzer's empowerment scale. Scandinavian Journal of Psychology 46, 521 - 529.
- Hoikkala, T. & Roos, J.P. (toim.) 2000. 2000-luvun elämä. Sosiologisia teorioita vuosituhannen vaihteesta. Helsinki: Gaudeamus.
- Hokkanen, L. (toim.) 2009. Vaikuttavaa! Nuoret kansalaisvaikuttamisen kentillä. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Tutkimuksia ja raportteja 45. Mikkeli: Kopijyvä Oy. Saatavilla <http://www.mamk.fi/e-julkaisut>.
- Hänninen, V. 2002. Sisäinen tarina, elämä ja muutos. Tampereen yliopisto. Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Tampere: Tampereen yliopistopaino.
- Ideapeltto 1 - 3. 2009. Taidekorkeakoulun julkaisuja.
- ITS- pilotin palvelutuotteen kuvaus 2.12.2010. Julkaisematon aineisto.
- Juujärvi, S. Sähköposti 14.4.2012.

Juujärvi, S. 29.11.2011. Symbio Living Lab -hankkeen arviointipalaute Koulii-hankkeelle. Julkaisematon aineisto.

Juujärvi, S., Pessa, K., Hiitola, B. & Hägg, M. 2011. Saappaat Suurpellon savessa. Koulii-hankkeen väliarviointi. Vantaa: Laurea-ammattikorkeakoulu.

Juujärvi, S. & Pessa, K. 2012. Ihmiset tekevät Suurpellon. Koulii-hankkeen arviointitutkimus. Helsinki: Laurea-ammattikorkeakoulu.

Juujärvi, S., Pessa, K. & Räsänen, P. 2011. Service Design as a tool for regional innovations. *Interdisciplinary Studies Journal* 1(3), 13 - 22.

Kangaspunta, S. (toim.) 2011. Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampere University Press.

Karjalainen, P. & Sarvimäki, P. (toim.) 2005. Sosiaalityö hyvinvointipolitiikan välineenä 2015 -toimenpideohjelma. Sosiaali- ja terveysministeriö. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2005:13. Helsinki: Yliopistopaino. Saatavilla http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/_julkaisu/1082146.

Karppinen, S. 2005. Seikkailullinen vuosi haastavassa luokassa. Etnografinen toimintatutkimus seikkailu- ja elämyspedagogiikassa. Oulun yliopisto.

Kattilakoski, M., Kilpeläinen, A. & Peltomäki, P. (toim.) 2012. Yhteisöllisyydellä hyvinvointia ja palveluja maaseudulle. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisuja 1/2012. Tampere: Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän Hyvinvointipalvelujen teemaryhmä (YTR). Saatavilla: www.maaseutupolitiikka.fi/files/2408/MMM_YTR_2012-WEB.pdf.

Kivipelto, M., Kotiranta, T. 2011. Valtaistumisen vaikuttavuuden arviointi. Miten voisimme edistää sitä sosiaalityössä? *Janus* 19, 122 - 142.

Kumpulainen, R. 2004. Hienot maisemat ja paljon kavereita: uusiyhteisöllisyys mielenterveyden tukena. Helsinki: Suomen mielenterveysseura. Saatavilla http://www.aikakaus.fi/al_koulussa/artikkelipankki/yhteisollisyys.htm.

Kyttä, M., Puustinen, S., Hirvonen, J., Broberg, A. & Lehtonen, H. 2008. Turvallinen asuinalue. Tampereen Muotiala suunnitelmissa ja kokemuksissa. Teknillinen korkeakoulu. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B93. Helsinki: Yliopistopaino. Saatavilla www.lib.tkk.fi/Reports/2008/isbn9789512294197.pdf.

Lassila, S. & Rantanen, T. (toim.) 2012. Käyttäjälähtöisyyttä oppimassa - SYMBIO Living Lab -hankkeen kokemuksia käyttäjälähtöisestä tapahtumatuotannosta. Haaga-Helian julkaisusarja. Kehittämisraportteja 1/2012. Helsinki: Haaga-Helia.

Lehtonen, H. 1990. Yhteisö. Jyväskylä: Vastapaino.

Nupponen, T., Broman, E-L., Korhonen, E. & Laine, M. 2008. Myönteisiä muutoksia ja kasvavia haasteita. Kokemuksia Helsingin lähiöprojektin v. 2004 - 2007 ja Urban II - yhteisöaloiteohjelman v. 2001 - 2006 toiminnasta. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tutkimuksia 2008/6. Saatavilla www.hel2.fi/Tietokeskus/julkaisut.

Opinmäki-opas. 2012. www.suurpelto.fi/palvelut/koulut.html.

Palvelumuotoilu - uusia menetelmiä käyttäjätiedon hankintaan ja hyödyntämiseen. 2011. S. Miettinen (toim). Helsinki: Teknologia-info Teknova Oy.

Robson, J. 2001. Käytännön arvioinnin perusteet. Helsinki: Tammi.

Rogers, E.S., Chamberlin, J., Ellison, M. & Crean, T. 1997. A Consumer-Constructed Scale to Measure Empowerment Among Users of Mental Health Services. *Psychiatric Services*. Vol. 48. 1042 - 1045.

Salmikangas, A-K. 2004. Nakertamisesta hanketoimintaan. Tapaustutkimus Nakertaja-Hetteenmäen asuinalueen kehittämistoiminnasta ja liikunnan osuudesta yhteissuunnittelussa. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House. Saatavilla <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/13504>.

Sternberg, S. 2011. Mahdollistava yhteisöllisyys. Sukellus settlementtityöhön. Pro gradu - tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Saatavilla www.kans.jyu.fi/tutkimuksia/copy_of_aineistot.

Suurpellon kasvot seminaari. Laurea Leppävaara. 24.10.2011.

Suurpellon Markkinointi Oy. 2012. Suurpelto. Fiksu tapa elää.

Suurpellon verkkosivu. 2012.

<http://www.suurpelto.fi/asuminen/ajankohtaista/365/article.html>.

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Tonteri, T. 2011. Yhteisöllistä työtettä yhteisöllisesti kehittämässä. Ote julkaisusta Uudistuva ja voimaannuttava aikuissosiaalityö. Visio vahvasta aikuissosiaalityöstä -hankkeen loppuraportti. Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca. Soccan työpapereita 2011:1. Saatavilla http://www.socca.fi/kehittaminen/aikuissosiaalityo/aiempaa_kehittamista/viva-hanke/yhteisollinen_tyoote.

Vaattovaara, M. & Vuolteenaho, J. 2005. Asumisen uudet onnelat? - tapaustutkimuksia asu-
mismielityksistä Espoossa ja sen lähikunnissa. Raportteja Espoosta 1/2005. Espoon kaupunki. Hallintokeskus. Kehittämis- ja tutkimusryhmä.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Helsinki: Tammi.

Vitikka, H. 2009. Osallisuus ja yhteistyö hyvinvoivan ja yhteisöllisen asumisen kehittämisessä Marja-Vantaalla. Laurea-ammattikorkeakoulu. Laurea Tikkurila. Saatavilla <https://publications.theseus.fi/handle/10024/4249>.

Kuviot

Kuvio 1. Analyysiprosessin kuvaus.

Taulukot

Taulukko 1. Haastattelun keskeiset teemat ja alateemat.

Taulukko 2. Teemahaastattelujen suoritus.

Taulukko 3. Koodauksessa käytetyt teemat.

Taulukko 4. Tulosten ryhmittely ja mainintojen määrät.

Liitteet

Liite 1 Rekrytointikirje yksilöhaastatteluun.....	67
Liite 2 Rekrytointikirje parihaastatteluun.....	68
Liite 3 Teemahaastattelun suostumuslomake.....	69
Liite 4 Informed Consent of the interview	70
Liite 5 Opinnäytetyön teemat ja teemakysymykset	71
Liite 6 Themes of the thesis and the theme questions.....	72
Liite 7 Haastattelututkimuksen taustatietolomake	73
Liite 8 Back ground questionnaire of the interview	74
Liite 9 Esimerkki koodauksesta	75

Liite 1 Rekrytointikirje yksilöhaastatteluun

Hyvä suurpeltolainen,

Olen tekemässä opinnäytetyötä Laurea Otaniemessä ylempää ammattikorkeakoulututkintoa varten. Opinnäytetyössäni kerään arviointitietoa Koulii-hankeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilottiin. Tutkimuksen aineiston kerään haastatteleamalla Suurpellon asukkaita.

Olemme opinnäytetyön ohjaajan ja Laurean yliopettaja Soile Juujärven kanssa miettineet sopivia haastateltavia Suurpellosta. Pyydämme tässä vaiheessa haastateltavaksi asukkaita, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Suurpellon kehittämisessä. Teemahaastattelussa pyydän kertomaan Suurpeltoon muuttamisesta ja alueen yhteisöllisyydestä.

Aikaa haastatteluun varataan puolitoista tuntia; noin tunti itse haastatteluun ja puolisen tuntia suostumuksen allekirjoittamiseen ja käytännön asioihin. Haastattelu nauhoitetaan ja aineisto käsitellään luottamuksellisesti. Haastattelupaikkana on Suurpellon Infopaviljonki. Tutkimuksen tuloksia esitellään marraskuussa 2012 Koulii-hankkeen päätöstilaisuudessa Espoossa.

Mikäli olet kiinnostunut osallistumaan haastatteluun, pyydän lähettämään sähköpostia tai soittamaan. Toivon, että voisimme tehdä haastattelun toukokuun aikana. Jos ehdotat sopivaa aikaa, tarkistan Infopaviljongin tilanteen ja varmistan ajan. Minulle käy hyvin mikä aika päivästä tahansa.

Minut tavoittaa sähköpostilla ulla.kariniemi@novartis.com ja puhelimitse numerosta 050 511 8501. Toivon, että olet kiinnostunut jakamaan omat ajatuksesi suurpeltolaisuudesta ja ehdit osallistua haastatteluun !

Ystävällisin terveisin, Ulla Kariniemi

Liite 2 Rekrytointikirje parihaastatteluun

Hyvä suurpeltolainen,

Olen tekemässä opinnäytetyötä Laurea Otaniemessä ylempää ammattikorkeakoulututkintoa varten. Opinnäytetyössäni kerään arviointitietoa Koulii-hankeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilottiin. Tutkimuksen aineiston kerään haastatteleamalla Suurpellon asukkaita.

Olemme opinnäytetyön ohjaajan ja Laurean yliopettaja Soile Juujärven kanssa miettineet sopivia haastateltavia Suurpellosta. Pyydämme tässä vaiheessa haastateltavaksi asukkaita, jotka ovat olleet aktiivisesti mukana Suurpellon kehittämisessä. Teemahaastattelussa pyydän kertomaan Suurpeltoon muuttamisesta ja alueen yhteisöllisyydestä.

Ajatuksena oli haastatella teidät parina, jos se sopii teille. Myös yksilöhaastattelut sopivat, mikäli toivotte niin. Aikaa haastatteluun varataan puolitoista tuntia; noin tunti itse haastatteluun ja puolisen tuntia suostumuksen allekirjoittamiseen ja käytännön asioihin. Haastattelu nauhoitetaan ja aineisto käsitellään luottamuksellisesti. Haastattelupaikkana on Suurpellon Infopaviljonki. Tutkimuksen tuloksia esitellään marraskuussa 2012 Koulii-hankkeen päätöstilaisuudessa Espoossa.

Mikäli olette kiinnostuneet osallistumaan haastatteluun, pyydän lähettämään sähköpostia tai soittamaan. Toivon, että voisimme tehdä haastattelun toukokuun aikana. Jos ehdotatte teille sopivaa aikaa, tarkistan Infopaviljongin tilanteen ja varmistan ajan. Minulle käy hyvin mikä aika päivästä tahansa.

Minut tavoittaa sähköpostilla ulla.kariniemi@novartis.com ja puhelimitse numerosta 050 511 8501. Toivon, että olette kiinnostuneet jakamaan omat ajatuksenne suurpeltolaisuudesta ja ehditte osallistua haastatteluun !

Ystävällisin terveisin, Ulla Kariniemi

Liite 3 Teemahaastattelun suostumuslomake

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

SUOSTUMUS TUTKIMUKSEEN OSALLISTUMISESTA

Teitä pyydetään osallistumaan tunnin mittaiseen haastatteluun, jota käytetään opinnäytetyön aineistona. Opinnäytetyön aiheena on yhteisöllisyys Suurpellossa ja se liittyy Koulii-hankkeen Ihmiset tekevät Suurpellon -pilotin arviointiin. Tutkimuksen tuloksista kirjoitetaan opinnäytetyön raportti ja päätulokset esitellään Koulii-hankkeen päätöstilaisuudessa Espoossa marras-kuussa 2012.

Opinnäytetyön tekijä on ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittava Laurean opiskelija Ulla Kariniemi. Opinnäytetyön ohjaajana toimii yliopettaja Soile Juujärvi.

Minulle on selvitetty yllä mainitun tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuksessa käytettävät tutkimusmenetelmät. Olen tietoinen siitä, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista.

Olen tietoinen myös siitä, että tutkimukseen osallistuminen ei aiheuta minulle minkäänlaisia kustannuksia, henkilöllisyyteni jää vain tutkijan tietoon ja minua koskeva aineisto hävitetään tutkimuksen valmistuttua.

Suostun siihen, että minua haastatellaan ja haastattelussa antamiani tietoja käytetään kyseisen tutkimuksen tarpeisiin.

Voin halutessani keskeyttää tutkimukseen osallistumisen milloin tahansa ilman, että minun täytyy perustella keskeyttämistäni.

Päiväys

Tutkittavan allekirjoitus ja nimenselvennys

Liite 4 Informed Consent of the interview

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

INFORMED CONSENT

You are asked to take part in an interview that is performed to collect data for a thesis. The theme of the thesis is Community in Suurpelto and it is part of the evaluation of the Koulii-project and its pilot 'People make Suurpelto'. The results of the interviews will be published in the thesis report and the main results will also be shared in the closure of the Koulii-project in Espoo in November 2012.

The thesis and the interviews are performed by Ulla Kariniemi, a Master's degree student of Laurea University of Applied Sciences. The tutor of the thesis is the principal lecturer Soile Juujärvi.

I have been informed of the purpose of this study and the methods used in the study. I am aware that participating in this study is voluntary. I am also aware that participation does not cost me anything, my identity will be known only by the interviewer and the tutor of this study and the data related to me will be destructed after the study has been completed.

I agree in participating in the interview and I agree that the data collected from me in the interview can be used for the study purposes.

I can withdraw from the study at any time without giving any reason.

Date

Sign and print name

Liite 5 Opinnäytetyön teemat ja teemakysymykset

Opinnäytetyön teemat ja teemakysymykset

- Muutto Suurpeltoon
  - Kerro muutosta Suurpeltoon
  - Mikä sai sinut muuttamaan ?
  - Miten muutto sujui ?
  - Miksi sujui / ei sujunut ?
  - Kerro asumisesta Suurpellossa
  - Kerro millaisena näet tulevaisuuden Suurpellossa
- Yhteistoiminta
  - Saitko muuttoon apua suurpeltolaisilta ?
  - Mitä uutta muutto Suurpeltoon on tuonut ?
    - Tuttuja / ystäviä
    - Harrastuksia / toimintaa
  - Millaista yhteistä toimintaa alueella on ?
    - Missä toiminnassa olet mukana ?
  - Millaista yhteistä toimintaa toivot Suurpeltoon ?
    - Mitä hyvää on tulevaisuuden Suurpellossa ?
    - Mitä haasteellista on tulevaisuuden Suurpellossa ?
    - Miten arki sujuu / ei suju ?
- Yhteenkuuluvuus
  - Tunnetko alueen omaksesi ?
  - Onko tärkeää tuntea itsesi suurpeltolaiseksi ?
    - Mitä onnistumisia olet kokenut ?
    - Mitä haasteita tai ongelmia olet kohdannut ?
  - Millaista on tulevaisuuden suurpeltolaisuus ?
- Vaikuttaminen
  - Miten voit vaikuttaa omiin asioihisi Suurpellossa ?
  - Miten voit vaikuttaa alueen asioihin ?
  - Miten pystyt vaikuttamaan omaan tulevaisuuteesi alueella ?
    - Mikä saa jäämään Suurpeltoon ?
    - Miksi muuttaisit pois Suurpellostasi ?

Liite 6 Themes of the thesis and the theme questions

Themes of the thesis and the theme questions

- Move to Suurpelto
  - Tell about the move to Suurpelto
  - What made you move ?
  - How did the move go ?
  - What went well/ what did not go well ?
  - Tell about living in Suurpelto
  - What does the future in Suurpelto seem like to you
- Community activity
  - Did you get any help to move from people in Suurpelto ?
  - What new things has the move to Suurpelto brought ?
    - Acquaintances / friends
    - Hobbies / activities
  - What kind of community activity is there in Suurpelto ?
    - In what action are you taking part in ?
  - What kind of community activity would you like to have in Suurpelto ?
    - What good things do you see in the future Suurpelto?
    - What challenges do you see in the future Suurpelto ?
    - What makes the every day life go well / not go well ?
- Feeling of belonging together (cohesiveness)
  - Do you feel at home in Suurpelto ?
  - Is it important that you feel being a citizen of Suurpelto ?
    - What kind of success have you experienced ?
    - What kind of challenges have you encountered ?
  - What does a future citizenship of Suurpelto look like ?
- Influence and decision making
  - How can you influence your own life in Suurpelto ?
  - How can you influence the decisions about the area ?
  - How can you influence what will happen in your life in Suurpelto in the future ?
    - What makes you stay in Suurpelto ?
    - What would make you leave Suurpelto ?

Liite 8 Back ground questionnaire of the interview

Please fill in the questions of your background.

1. Gender (please circle)

A. Male

B. Female

2. Year of birth _____

3. Basic education
_____

4. Other education
_____

5. Profession

A. Manager

B. Upper clerk

C. Lower clerk

D. Worker

E. Entrepreneur

F. Farmer

G. Student

H. Pensioner

I. Mother /Father at home

J. Unemployed

K. Other

6. My family is _____ adults
_____ children
_____ cats / dogs / other animals

7. Move to Suurpelto in year _____

8. House you live in (please circle)

A. Block of flats

AA. Rented

B. Semi detached house

BB. Own

C. Detached house

CC. Partly own/ ASO

9. I have enjoyed living in Suurpelto (please circle)

very poorly 1 2 3 4 5 *very well*

10. I plan to live in Suurpelto _____ years more.

Thank you for the interview !

Liite 9 Esimerkki koodauksesta

Teemahaastattelut kirjoitettiin auki suoraksi tekstiksi.

onko teillä itellä jotaki semmosta mitä en oo hoksannu kysyä tai mikä tuntuu tosi tärkeeltä liittyen tähän Suurpeltoon täällä asumiseen tai yhteistoimintaan vaikuttamiseen yhteenkuuluvuuden tunteeseen *no mun mielestä se tosi niinku painava arvo siinä et se yhteisöllisyys ei oo vaan asukkaiden kesken yhteisöllisyyttä vaan se on myös kaupungin kanssa ja niinku rakentajien kanssa et se ois niinku tota kaikki vie yhdessä eteenpäin*

Haastattelun teksti koodattiin taulukkolaskentaohjelman avulla. Kullekin lauseotteelle annettiin teemanumero (1 = yhteisöllisyys), haastattelun numero (haastattelu 5) sekä haastateltavan yksilökoodina kirjain (haastateltava D).

A	B	C	D
Teema	Haastti	F/M/H	Teksti
1	5	d	mun mielestä se tosi niinku painava arvo siinä et se yhteisöllisyys ei oo vaan asukkaiden kesken yhteisöllisyyttä vaan se on myös kaupungin kanssa ja niinku rakentajien kanssa et se ois niinku tota kaikki vie yhdessä eteenpäin

Teema 2 (yhteistoiminta) jaettiin vielä alaluokkiin (21 = ihmiset, 22 = uudenlainen arki, 23 = kumppanit, 24 = tulevaisuuden Suurpelto). Tässä esimerkissä haastateltavia on kaksi, A ja B.

A	B	C	D
Teema	Haastti	F/M/H	Teksti
22	3	b	tää on vielä niin pieni alue
21	3	b	aina ku kulkee bussilla aamulla ku kulkee aina sillä samalla samaan aikaan lähtevällä vuorolla niin siellä on kuitenkin tutut naamat niinku bussissa
23	3	b	oltiin siinä photo voice -projektissa
24	3	a	siihen on pitkä aika taas kun se koulu valmistuu